

		Numer rejestru	23083
Temat:	<p align="center">Raport z wykonania „Programu ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” oraz „Programu ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030” za okres 2021-2022</p>		
			
Nazwa i adres zamawiającego	<p align="center">Gmina Solec Kujawski ul. 23 Stycznia 7 86-050 Solec Kujawski</p>		
Nazwa i adres jednostki autorskiej			
		<p>Zakład Sozotechniki Sp. z o.o. ul. Bernardyńska 3 85-029 Bydgoszcz Tel. +48/52/3729161 Faks +48/52/3406285 www.sozo.com.pl</p>	
Imię i nazwisko		Data	Podpis
mgr inż. Waldemar Woźniak		30.10.2023	
inż. Stanisław Kryszewski		30.10.2023	
<small>Projektant z zakresu ochrony środowiska - odpady i hałas - kierownik zespołu Biegły Wojewody Kujawsko – Pomorskiego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko nr 0030</small>			
BYDGOSZCZ PAŹDZIERNIK 2023 r.			

Spis treści

1. WPROWADZENIE	2
1.1 PODSTAWA PRAWNA	2
1.2 PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA	2
1.3 MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA	3
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY SOLEC KUJAWSKI	4
3. STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY SOLEC KUJAWSKI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM (PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA)	6
3.1 GEOMORFOLOGIA I MORFOLOGIA	6
3.2 GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	7
3.2.1 Wody powierzchniowe	7
3.2.2 Wody podziemne	7
3.2.3 Zużycie wody	8
3.2.4 Gospodarka ściekowa	9
3.2.5 Gospodarowanie i użytkowanie wodami powierzchniowymi.....	9
3.3 PRZYRODA OŻYWIONA I KRAJOBRAZ (W TYM OCHRONA PRZYRODY)	10
3.3.1 Parki krajobrazowe, parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu	10
3.3.2 Obszary Natura 2000.....	11
3.3.3 Korytarze ekologiczne	15
3.3.4 Użytki ekologiczne	19
3.3.5 Stanowiska dokumentacyjne	22
3.3.6 Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe	22
3.3.7 Pomniki przyrody	22
3.3.8 Obiekty zabytkowe.....	27
3.4 WARUNKI KLIMATYCZNE I STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	33
3.5 HAŁAS	36
3.6 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	38
3.7 AWARIE PRZEMYSŁOWE I ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE	39
4. OMÓWIENIE STANU REALIZACJI PRZYJĘTYCH W PROGRAMIE CELÓW I DZIAŁAŃ EKOLOGICZNYCH W GMINIE SOLEC KUJAWSKI	42
4.1 EDUKACJA EKOLOGICZNA	42
4.2 PLANOWANIE PRZESTRZENNE	45
4.3 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU	45
4.4 OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW	47
4.5 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	48
4.6 OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN.....	48
4.7 MATERIAŁOCHŁONNOŚĆ, WODOCHŁONNOŚĆ, ENERGOCHŁONNOŚĆ I ODPADOWOŚĆ.....	48
4.8 KSZTAŁTOWANIE ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OCHRONA PRZED POWODZIĄ I SKUTKAMI SUSZY	50
4.9 WYKORZYSTANIE ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH	52
4.10 POPRAWA JAKOŚCI WÓD	52
4.11 POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	54
4.12 POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	61
4.13 OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI	62
4.14 OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI	62
4.15 STAN PROWADZONEJ GOSPODARKI ODPADAMI W GMINIE SOLEC KUJAWSKI	63
4.16 PODSUMOWANIE.....	68

1. Wprowadzenie

1.1 Podstawa prawna

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U 2022 poz. 2556) w artykułach 17 i 18 nakłada na Gminę, jako realizację polityki ekologicznej państwa, obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska, który jest uchwalany przez Radę Gminy. Określa on cele ekologiczne, priorytety, harmonogram działań proekologicznych, oraz źródła finansowania niezbędne do osiągnięcia postawionych celów w zakresie ochrony środowiska. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata kalendarzowe raporty z wykonania programu ochrony środowiska, które przedstawia się Radzie Gminy.

Niniejszy „Raport” dotyczy działań określonych w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” oraz „Programie ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030” i obejmuje lata 2021 - 2022, a konkretnie okres:

- od 1 stycznia 2021 r. do 17 grudnia 2021 r.
- od 17 grudnia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r.

1.2 Przedmiot i zakres opracowania

„Program ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024” oraz „Program ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030” stanowią w swej treści uaktualnienie programu przyjętego Uchwałą Nr XIX/131/04 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 24 września 2004 r. Programy te zostały skorelowane z „Programem Ochrony Środowiska dla powiatu bydgoskiego ziemskiego na lata 2017-2020, z perspektywą do roku 2024” oraz wykorzystują cele i działania ujęte w „Polityce ekologicznej państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016” i „Polityce ekologicznej Państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”. Działania określone w powyższych Programach uwzględniają wykonane dotychczas działania oraz aktualne potrzeby działań w Gminie Solec Kujawski.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska. Przyjęto, że raport z wykonania „Programu ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” oraz „Programu ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030” (dalej: „Program ...”) powinien zawierać przede wszystkim opis stanu istniejącego w Gminie oraz stopień realizacji zadań wynikających z programu ochrony środowiska.

W „Programie ...” sformułowano następujące cele nadrzędne:

- Edukacja ekologiczna – stałe podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa i zapewnienie jej szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie,
- Planowanie przestrzenne – zachowanie równowagi przyrodniczej w procesie organizacji przestrzeni Gminy dla potrzeb społeczności i prognozowania rozwoju gospodarczego - integracja problematyki środowiskowej i planowania przestrzennego wraz z konieczną odbudową struktur instytucjonalnych,
- Ochrona przyrody i krajobrazu – zachowanie dla przyszłych pokoleń terenów o wyróżniających się w skali regionu walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, zahamowanie strat różnorodności biologicznej na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym i ponadgatunkowym (ekosystemów i krajobrazu),
- Ochrona i zrównoważony rozwój lasów – kształtowanie właściwej struktury przestrzennej, gatunkowej i wiekowej lasów, wykorzystanie gospodarcze zasobów leśnych z zapewnieniem zachowania trwałości lasów oraz ich potencjału biologicznego, produkcyjnego i regeneracyjnego,
- Ochrona powierzchni ziemi i gleb – ochrona zasobów glebowych przed degradacją i nieracjonalnym użytkowaniem, wzrost powierzchni terenów zrekultywowanych, prawidłowe zagospodarowanie terenów osuwiskowych i zagrożonych ruchami masowymi ziemi w ramach zarządzania gospodarką przestrzenną,
- Ochrona zasobów kopalin – ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalną eksploatację i minimalizowanie degradacji środowiska,

- Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość – wzrost efektywności wykorzystania zasobów wodnych i surowcowych na cele gospodarcze, zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki (Plan gospodarki niskoemisyjnej zakłada zwiększenie efektywności energetycznej o 2,051% w stosunku do roku 2013), zapobieganie oraz ograniczanie powstawania odpadów u źródła ilości a także zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy – trwałe i zrównoważony rozwój w gospodarowaniu zasobami wodnymi i skuteczna ochrona przed powodzią i suszą, zmiana systemu finansowania gospodarki wodnej (samofinansowanie gospodarki wodnej), efektywna ochrona przed powodzią i suszą,
- Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych – zwiększenie produkcji energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE) zgodnie z krajową polityką energetyczną kraju, dalsze zwiększanie udziału biopaliw w odniesieniu do paliw używanych w transporcie,
- Poprawa jakości wody - Budowa oczyszczalni przyzgodowych w obszarach o rozproszonej zabudowie, gdzie budowa sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego uzasadnienia, sukcesywna modernizacja istniejącej i realizacja nowej sieci kanalizacji sanitarnej, sukcesywna modernizacja istniejącej i budowa nowej sieci kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi, aktualizacja dostępnych zasobów pitnych wód podziemnych wraz z budową, przebudową, rozbudową oraz monitoringiem komunalnych ujęć wód, ochrona przeciwpowodziowa (wały, regulacja wód), budowa zbiorników wodnych, melioracje szczegółowe, realizacja programu małej retencji, budowa, modernizacja i rozbudowa, oczyszczalni ścieków w miejscowościach o równoważnej liczbie mieszkańców poniżej 2000 kierunku spełnienia wymagań obowiązującego prawa i dyrektyw UE, zagospodarowanie osadów ściekowych,
- Poprawa jakości powietrza atmosferycznego – spełnienie wymagań prawnych i standardów emisyjnych w zakresie jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, zapobiegania niszczeniu warstwy ozonowej, redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnie z ustaleniami zewnętrznymi, kontynuacja działań, spełnianie wymagań „Programu ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i benzenu oraz docelowych dla arsenu i ozonu”,
- Poprawa jakości klimatu akustycznego - zmniejszenie zagrożenia mieszkańców Gminy ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu, ochrona przed polami elektromagnetycznymi,
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi - ochrona mieszkańców Gminy przed ponadnormatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, dążenie do utrzymania poziomów pól elektromagnetycznych środowiska dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i dla terenów dostępnych dla ludności poniżej poziomów dopuszczalnych,
- Ochrona przed poważnymi awariami - ograniczenie skutków poważnych awarii w odniesieniu do ludzi oraz środowiska, zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych poprzez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takich awarii, dążenie do zminimalizowania ryzyka wystąpienia poważnej awarii w tym awarii będącej następstwem transportu substancji niebezpiecznych, dążenie do zminimalizowania ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej poprzez pełną identyfikację zakładów o dużym ryzyku i zakładów o podwyższonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii,
- Gospodarka odpadami - aktualizacja gminnego programu ochrony środowiska, w tym części dotyczącej gospodarki odpadami, wdrażanie zapisów ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 nr 152 poz. 897 z późn. zmianami), tworzenie systemów gospodarki odpadami komunalnymi obejmujących działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, selektywnego zbierania odpadów (w tym odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych, budowlanych, niebezpiecznych i innych), przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, postępowanie z odpadami zgodnie z hierarchią z art. 17 Ustawy o odpadach edukacja ekologiczna w zakresie gospodarki odpadami.

1.3 Materiały wykorzystane do opracowania

Przy opracowaniu Raportu zostały wykorzystane dane statystyczne i dane o stanie środowiska, które są materiałami ogólnodostępnymi i łatwymi do weryfikacji oraz materiały i dane przekazane przez Gminę Solec Kujawski.

Dane zawarte w niniejszym dokumencie pochodzą między innymi z:

- materiałów przekazanych przez Urząd Miejski w Solcu Kujawskim,

- materiałów przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy,
- danych i informacji pochodzących z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
- danych opublikowanych przez GDOŚ oraz GUS.

2. Ogólna charakterystyka Gminy Solec Kujawski

Gmina Solec Kujawski jest gminą miejsko-wiejską usytuowaną w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie bydgoskim. Gmina zajmuje powierzchnię 175,35 km², którą zamieszkuje około 16 450 mieszkańców (stan na koniec 2022 r.). Siedzibą Gminy jest miasto Solec Kujawski położone na lewym brzegu Wisły, w odległości 20 km od Bydgoszczy i 35 km od Torunia. Tereny na południe miasta porasta jeden z największych kompleksów leśnych - Puszcza Bydgoska. W strukturze użytkowania gruntów całej gminy przeważają lasy, które zajmują powierzchnię 12 962 ha, co stanowi 74% obszaru gminy. Lasy komunalne zajmują 33 ha. Użytki rolne zajmują 2 539 ha (14,5%), w tym grunty orne 1871 ha (10,7%), a trwałe użytki zielone tj. łąki i pastwiska trwałe 668 ha (3,8%). Gmina stanowi 12,57% powierzchni powiatu. W skład Gminy Solec Kujawski wchodzi cztery sołectwa: Otorowo-Makowiska, Chrośna, Kujawska, Przyłubie. Gmina Solec Kujawski liczy 14 miejscowości, w tym miasto Solec Kujawski. Gmina graniczy z gminami: Bydgoszcz, Nowa Wieś Wielka, Rojewo, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka.

Źródło www.bip.soleckujawski.pl
Rysunek nr 2.-1 Granice Gminy Solec Kujawski.

Gmina Solec Kujawski to gmina przemysłowo-rolnicza. Według powszechnego spisu rolnego w 2020 r. liczba gospodarstw rolnych wynosiła 147, z czego 146 stanowiły gospodarstwa indywidualne. Wśród gospodarstw rolnych największą liczbę stanowiły gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha.

Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie w latach 2021-2022 sukcesywnie rosła. W poniższej tabeli przedstawiono dane GUS dotyczące podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Solec Kujawski, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa.

Tabela 2-1 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Solec Kujawski (dane GUS)

Lp.	Rodzaj przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw								
		Miasto i Gmina			Miasto			Tereny wiejskie		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Ogółem	1 648	1 713	1 750	1 511	1 574	1 606	137	139	144
2	Mikroprzedsiębiorstwa	1 557	1 622	1 662	1 427	1 490	1 525	130	132	137
3	Małe przedsiębiorstwa	72	72	70	65	65	63	7	7	7

Tabela 2-1 Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Solec Kujawski (dane GUS)

Lp.	Rodzaj przedsiębiorstwa	Liczba przedsiębiorstw								
		Miasto i Gmina			Miasto			Tereny wiejskie		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
4	Średnie przedsiębiorstwa	15	15	14	15	15	14	0	0	0
5	Duże przedsiębiorstwa	4	4	4	4	4	4	0	0	0

Największy udział w Gminie mają mikroprzedsiębiorstwa, które stanowią, aż 95% przedsiębiorstw.

Na obszarze Gminy funkcjonuje, co najmniej 30 firm mających podstawowe znaczenie dla miejscowego rynku pracy. Do najważniejszych przedsiębiorstw zalicza się:

- Solbet - największy producent betonu komórkowego w Polsce,
- KMW Engineering - produkcja, sprzedaż, montaż i serwis urządzeń i systemów wentylacyjnych oraz klimatyzacyjnych,
- Drobex - wytwarzanie mięsa drobiowego i jego przetworów, drobiowych wyrobów wędliniarskich, sprzedaż na rynku krajowym,
- Pasaco - produkcja i przetwarzanie papieru (papier powlekany i samokopiujący, rolki kasowe, składanki komputerowe (do drukarek igłowych), papier do drukarek atramentowych oraz etykiety samoprzylepne,
- Klimat Solec - kompleksowa obsługa w zakresie projektu, dostaw, montażu i serwisu produkowanych przez tę firmę systemów wentylacyjnych,
- Autos - jeden z największych dystrybutorów części zamiennych do pojazdów ciężarowych w Polsce, usługi naprawcze, sprzedaż samochodów ciężarowych,
- Granit – kamieniarstwo, jedna z największych firm kamieniarskich w Polsce,
- Alco - produkcja i montaż schodów drewnianych, usługi stolarskie.

Odwiedzając Gminę Solec Kujawski warto zobaczyć:

- kościół Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, wybudowany w 1847 roku, posiadający piękne witraże,
- kościół Parafii pw. Świętego Stanisława Biskupa i Męczennika wybudowany w latach 1911 - 1912, posiadający stylowe nawy, prezbiterium i piękne ołtarze wykonane w stylu barokowym oraz ołtarz główny zbudowany w stylu manierystycznym o bogatej dekoracji,
- budynek kamienicy przy ul. 23 stycznia 13, wybudowany w latach 1891 - 1903 w stylu neoklasycyźnym,
- Muzeum Ochotniczej Straży Pożarnej, mieszczące się przy ulicy 29 Listopada,
- fragmenty Osadnictwa Olenderskiego, które znajdują się na terenie wsi Otorowo i Przyłubie,
- Radiowe Centrum Nadawcze, uruchomione w 1999 roku, które umożliwia słyszalność I programu Polskiego Radia w całym kraju i poza jego granicami. Dwa maszty - nadajniki stanowiące element naszego krajobrazu są przykładem wykorzystania przez Gminę szansy rozwojowej i promocyjnej,
- przepiękne topole - pomniki przyrody zdobiące krajobraz nadwiślański,
- teren chronionego krajobrazu „Wydm Kotliny Toruńsko – Bydgoskiej”, chronione terasy w większości położone są w granicach pradoliny rzeki Wisły, pokrytej jednym z największych w Polsce pól wydmych śródlądowych,
- Muzeum im. Księcia Przemysła mieszczącego się w zabytkowej willi przy ul. Toruńskiej 8.

Stan zaludnienia w gminie Solec Kujawski, wg danych GUS, w latach 2020-2022, z podziałem na tereny miejskie i wiejskie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2-2 Stan ludności w gminie Solec Kujawski (dane GUS)

Gmina Solec Kujawski	2020 r.	2021 r.	2022 r.
1	2	3	4
Ludność ogółem	16 777	16 562	16 450
- miasto	15 614	15 432	15 343
- obszar wiejski	1 163	1 130	1 107

Z powyższych danych można wnioskować, że liczba ludności w gminie Solec Kujawski ulega niewielkim wahaniom w ostatnich latach. Obserwuje się sukcesywny spadek liczby ludności zarówno na terenach miejskich i wiejskich.

3. Stan środowiska na terenie Gminy Solec Kujawski w okresie sprawozdawczym (Program Ochrony Środowiska)

3.1 Geomorfologia i morfologia

Zróznicowanie krajobrazu Gminy związane jest z procesami erozji i akumulacji fluwioglacjalnej rzecznej oraz procesami eolicznymi. Najmłodsze geologicznie są niskie terasy zalewowe i położone w korycie Wisły na wysokości 32-34 m n.p.m. Występują zarówno na wschód jak i na zachód od Solca Kujawskiego (Otorowo, Przyłubie). Zbudowane są z mułków, piasków pylastych i drobnoziarnistych o miąższości 2-4 m, zalegających na piaskach różnoziarnistych rzecznych i wodnolodowcowych (10-15 m). Terasa zalewowa ma szerokość do 0,7– 0,8 km. Terasy nadzalewowe położone są na wysokości 36 – 48 m n.p.m. Mają one charakter erozyjny. Największą powierzchnię zajmuje terasa erozyjna o wysokości 70-72 m n.p.m. Powszechnym typem krajobrazu na wszystkich poziomach terasowych (poza terasą zalewową) jest krajobraz eoliczny. Na niższych terasach formy eoliczne są niewielkiej wysokości (2- 4 m n.p.m.), występują sporadycznie. Klasyczne wydmy śródlądowe występują w południowej części Gminy, na poziomie terasy pradolińskiej 72-79 m n.p.m. Są to wydmy paraboliczne, wały i pagórki wydmore o wysokości względnej do 30 m, przeciętnie 10-15 m. Najwyższe pagórki osiągają 100-101 m n.p.m. (Szwedzka Góra).

Niewielkie fragmenty terenu Gminy należą do krajobrazu morenowego, który zachował się w postaci wysp erozyjnych w okolicach Wypalenisk oraz Chrośny.

Według prowadzonych w ostatnich latach rozpoznaw geologicznych wynika, że w obrębie teras, głównie niższych poziomów występują obniżenia morfologiczne, w których dominują torfy oraz namułki organiczno – mineralne.

Geneza krajobrazu zdecydowała o charakterze użytkowania. Terasa nadzalewowa oraz niższe poziomy terasowe użytkowane są rolniczo. W ich obrębie zlokalizowana jest zabudowa Solca Kujawskiego oraz rozproszona zabudowa wiejska. Wyższe zwydmione terasy pradolinne są zalesione. Jedynie w obrębie erozyjnych wysp glacialnych oraz w rejonie Kabatu występują grunty rolne i zabudowa Wypalenisk oraz Chrośny.

Baza **surowców użytecznych** na terenie Gminy Solec Kujawski jest dość uboga.

Na terenie Gminy bogactwem naturalnym jest kruszywo zaliczane do kopalin pospolitych – torf. Przykładowe dane dotyczące udokumentowanych złóż kopalin pospolitych przedstawiają się następująco:

- CHROŚNA I – powierzchnia złoża 1,38 ha - złożo kopaliny pospolitej - torfu – mszarno-turzycowe obejmujące część działki nr ew. 53/14 eksploatuje firma Roboty Ziemne, Budowlane i Drogowe z Własnym Transportem Tadeusz Szczepański, Solec Kujawski ul. Nadborna 6 na podstawie koncesji nr 2/2001,
- CHROŚNA II – powierzchnia złoża 18,8 ha, - złożo kopaliny pospolitej - torfu obejmujące teren dz. nr 53/14, 53/15, 53/16 i 53/18, obręb ew. Przyłubie,
- złożo kopaliny pospolitej – torfu „OTOROWO I”, obejmujące część działki nr ew. 250/4 eksploatuje firma ALBUD Lech Aleksandrowicz, Poznań ul. Słowackiego 31/33 m. 21, na podstawie koncesji nr 23/W/10. Powierzchnia złoża wynosi 1,99 ha. Decyzją Starosty Bydgoskiego z dnia 30 października 2018 r. została przeniesiona koncesja nr 23/W/10 na rzecz Spółki THE BEST WOOD z siedzibą w Otorowo 29a.
- złożo kruszywa naturalnego – piasek w miejscowości Makowiska: „Makowiska II” (działki nr ew. 112, 113, 114) eksploatowała firma RECCON S.A. Białe Błota, ul. Betonowa 1 (koncesja nr 93/98 na eksploatację złoża wygasła) i „Makowiska III” (działka nr ew. 111) eksploatował Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Solcu Kujawskim, ul. Targowa (koncesja nr 116W/99 - wygasła).

Stopień rozpoznania zasobów i stan ich zagospodarowania:

- E – złożo eksploatowane,
- Z – złożo, z którego wydobycie zostało zaniechane,
- T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo,
- P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2 + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C),
- R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo,

a także wielkość wydobycia z poszczególnych złóż w powiecie łowickim zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.1-1 Zasoby geologiczne na terenie gminy Solec Kujawski

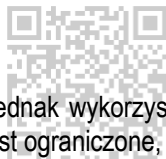
Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
Wykaz złóż piasków kwarcowych do produkcji betonów komórkowych tys. m³					
1	Solec Kujawski	R	1 104,9	-	-
Wykaz złóż torfów dla celów rolniczych tys. m³					
2	Chrośna I	Z	33,16	-	-
3	Chrośna I	R	279,83	-	-
4	Otorowo I	Z	35,58	-	-
Wykaz złóż piasku i żwiru tys. Mg					
5	Solec Kujawski II	Z	198	-	-
6	Wypaleniska I	E	369	-	10
7	Wypaleniska II	R	207	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BILANSU ZASOBÓW ZŁOŻ KOPALIN W POLSCE wg stanu na 31 XII 2022 r.

Zgodnie z uchwałą Nr X/250/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej – część wschodnia i zachodnia (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2015 r., poz. 2571) istnieje zakaz eksploatacji do celów gospodarczych skał, w tym torfu. W związku z powyższym jednym z zadań określonych w aktualizacji POŚ jest wprowadzenie zakazu eksploatacji torfu na obszarze chronionego krajobrazu.

3.2 Gospodarka wodno - ściekowa

3.2.1 Wody powierzchniowe

Pomimo, iż Gmina położona jest nad Wisłą, to jednak wykorzystanie jej wód dla potrzeb gospodarczych, a także rekreacyjnych z punktu widzenia potrzeb Gminy jest ograniczone, gdyż są to wody pozaklasowe.

Według danych WIOŚ z 2021 r. („Raport o stanie województwa kujawsko-pomorskiego w 2021 roku”) rzeka Wisła nie podlega monitoringowi na odcinku zlokalizowanym na terenie Gminy Solec Kujawski.

Na terenie Gminy Solec Kujawski występują ponadto Dopływ z Solca Kujawskiego, Dopływ z Przyłubia oraz Kanał Chrośniański, Kanał „Przyłubie”, należy także wspomnieć o bogatym systemie rowów melioracyjnych, np. Struga Solecka, zwłaszcza w miejscowości Otorowo, Makowiska i Chrośna, a także o występowaniu licznych stawów rybnych. Kanał Chrośniański jest ciekim III rzędu (lewostronny dopływ Zielonej Strugi – cieku II rzędu wpływającego do Wisły) o długości 10,7 km. Kanał Przyłubie ma długość 5,5 km i odprowadza wody do Wisły.

Wody powierzchniowe stojące (jeziora), które podlegają monitoringowi WIOŚ na terenie Gminy Solec Kujawski nie występują.

3.2.2 Wody podziemne

Gmina Solec Kujawski zasobna jest w wysokiej jakości wody podziemne.

Zachodnia część terenu Gminy (ok. 15% obszaru całej Gminy) znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 138 - Pradolina Toruń – Eberswalde (Noteć), Qp (wody czwartorzędowe, zbiornik pradoliny). GZWP Nr 138 został przyporządkowany w podregionie bydgoskim do dorzecza Odry pod poz. 14 i obejmuje wody czwartorzędowe wymagające najwyższej ochrony (ONO). Ogólna powierzchnia wynosi 2100 km², średnia głębokość ujęcia 30 m, a szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 400 tys. m³ na dobę. Północno-wschodnia część Gminy (w rejonie wsi Przyłubie) znajduje się w obszarze czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych nr 141 – „Zbiornik Dolnej Wisły”. Średnia głębokość ujęć w jego granicach wynosi 40 m p.p.t. Zasoby tego zbiornika szacuje się na 84 tys. m³/d. Zbiornik znajduje się w granicach najwyższej ochrony (ONO).

Głównymi zagrożeniami dla jakości wód podziemnych są:

- zanieczyszczenia obszarowe, których głównym źródłem jest rolnictwo (stosowanie gnojowicy, nawozów sztucznych, środków ochrony roślin),
- tradycyjne metody pozbywania się ścieków (rozsączkowanie nie oczyszczonych ścieków w gruncie lub świadome zakładanie nieszczelnych szamb),
- składowiska odpadów,
- działalność gospodarcza (stacje paliw, magazyny środków chemicznych),
- awarie przemysłowe.

Do ważniejszych problemów w zakresie zagrożeń wód podziemnych należy zaliczyć zagrożenia, jakie wyniknęły wskutek wieloletniej eksploatacji Przedsiębiorstwa Państwowego Nasycalnia Podkładów Kolejowych w Solcu Kujawskim. Obecnie zakończono prace rekultywacyjne na terenie po Nasycalni i oddano teren do użytku, po wcześniejszym obsianiu trawą i posadzeniu drzew. W ramach 5 – letniego okresu trwałości projektu odbywa się monitoring wód podziemnych. W przyszłości planuje się wykorzystanie tego terenu jako miejsce wypoczynku i rekreacji.

3.2.3 Zużycie wody

Głównym źródłem wody pitnej dla Gminy jest ujęcie wody zlokalizowane we wsi Przyłubie o maksymalnej wydajności 430 m³/h.

Na ujęciu tym eksploatowane są cztery studnie o łącznej wydajności 167 m³/h. Woda z poszczególnych studni pompowana jest bezpośrednio do zbiorników retencyjnych szt. 2 o pojemności 1000 m³ każdy, skąd grawitacyjnie sływa do odbiorców. Z uwagi na dobre parametry fizyko-chemiczne nie jest konieczne uzdatnianie wody.

Drugie ujęcie wody zlokalizowane jest we wsi Chrośna. Na ujęciu tym wybudowano 1 studnię głębinową o głębokości 54 m oraz stację uzdatniania z hydrofornią. Z uwagi na przekroczenie dopuszczalnych norm szczególnie żelaza i manganu, woda z tego ujęcia jest uzdatniania poprzez odżelazianie i napowietrzanie następnie poprzez hydrofornie włączana jest do sieci rozprowadzającej.

Miasto Solec Kujawski, wsie Otorowo-Makowiska i Przyłubie zasilane są z ujęcia wody w Przyłubiu. Woda podawana jest bez uzdatniania. Maksymalna wydajność wg pozwolenia wodno-prawnego wynosi 4 620 m³/dobę, tj. 1 686 300 m³/rok.

Wieś Chrośna posiada własne ujęcie ze stacją uzdatniania o wydajności maksymalnej wg pozwolenia wodnoprawnego 72 m³/dobę tj. 26 280 m³/rok.

Na terenie Gminy Solec Kujawski najwięcej wody przeznaczają się na rolnictwo i leśnictwo na terenach wiejskich. Na terenie miasta najwięcej wody zużywają zakłady przemysłowe.

Długość sieci wodociągowej rozdzielczej na terenie gminy, wg danych GUS wynosiła w 2022 r. 96,8 km i zwiększyła się w porównaniu do roku 2020 o 1,1 km. Na terenie miasta i gminy Solec Kujawski do sieci wodociągowej podłączonych jest 2 215 gospodarstw domowych (w 2020 r. było 2 089). Wg danych GUS z 2022 r. średnie roczne zużycie wody przez 1 mieszkańca wynosi około 31,2 m³ (w 2020 r. było 31,3 m³).

Na terenie Gminy występują m.in. następujące ujęcia wód podziemnych:

- ujęcie miejskie w Przyłubiu (studnia nr 3,4,6,7) – użytkownik ujęcia Gmina Solec Kujawski,
- ujęcie wiejskie w Chrośna (studnia nr 1) – użytkownik ujęcia Gmina Solec Kujawski,
- studnia nr 1, 2 – użytkownik ujęcia Składowisko odpadów komunalnych Żółwin – Wypaleniska,
- studnia nr 3, 4 – użytkownik ujęcia Pracowniczy Ogród Działkowy „Bratek” w Solcu Kujawskim,
- studnia nr 1 – użytkownik ujęcia Nadleśnictwo Solec Kujawski – Osada Rudy,
- studnia nr 1 – użytkownik ujęcia Osada Chrośna,
- studnia nr 1, 2, 3 – użytkownik ujęcia „Solbet” Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim,
- studnia nr 2, 5, 6 – poprzedni użytkownik ujęcia Zakłady Naprawy Samochodów „Solbus” Sp. z o.o., w upadłości,
- studnia nr 5, 6, 7 – użytkownik ujęcia Przedsiębiorstwo Drobiarskie „Drobex” w Solcu Kujawskim,
- studnia nr 1, 2 – użytkownik ujęcia Ośrodek Zarybieniowy Polskiego Związku Wędkarskiego Otorowo,
- studnia nr 1 – użytkownik ujęcia Zlewnia Mleka Otorowo,

- studnia nr 1a – użytkownik ujęcia Budynek Mieszkalny PKP,
- studnia nr 1 i 2 – użytkownik ujęcia Przedsiębiorstwo Drobiarskie „AGRO-Drobex” Makowiska,
- studnia nr 1 – użytkownik ujęcia Piekarnia „Społem” w Solcu Kujawskim,
- studnia nr 5 – użytkownik ujęcia Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim,
- ujęcie komunalne w m. Rudy,
- ujęcie STATOIL na dz. nr 1077/8 w Solcu Kujawskim,
- ujęcie Shell na dz. nr 102/2 w Makowiskach,
- ujęcie Leśniczówki Łażyn na dz. nr 17255 obr. Wypaleniska,
- ujęcie ZGK Sp. z o. o. na działce nr 17231/18 w Wypaleniskach,
- ujęcie na terenie byłych Kujawskich Zakładów Naprawy Samochodów na dz. nr 256/2 w Solcu Kujawskim,
- ujęcie ROD ZGODA w Solcu Kujawskim,
- ujęcie Nadleśnictwa Cierpiszewo na dz. nr 88LPB w Przyłubiu.

Ponadto na terenie Gminy występują ujęcia wód powierzchniowych - eksploatowanych na podstawie decyzji udzielonych dla PZW w Bydgoszczy oraz nadleśnictw Solec Kujawski i Cierpiszewo.

3.2.4 Gospodarka ściekowa

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć kanalizacyjną, co pozwala na prowadzenie prawidłowej gospodarki ściekami. Skanalizowana jest również większość terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą. Do kanalizacji sanitarnej podłączone jest miasto Solec Kujawski oraz wsie Otorowo i Makowiska.

Gmina Solec Kujawski prowadzi prawidłową gospodarkę ściekami. Umożliwia jej to dobrze rozwinięta sieć kanalizacyjna. Do kanalizacji sanitarnej podłączone jest miasto Solec Kujawski oraz wsie Otorowo i Makowiska.

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosiła w 2021 r. około 78,5 km, natomiast w 2022 r. 79,7 km (w 2020 r. było 77,6 km). Do kanalizacji podłączonych było łącznie w 2021 r. 1 628 gospodarstw, natomiast w 2022 r. było łącznie 1 674 gospodarstwa (w 2020 r. było 1 578 gospodarstw). Do kanalizacji ścieków odprowadzanych było w 2021 r. około 673 dam³, natomiast w 2022 r. około 669 dam³ (w 2019 r. było 1 057 dam³).

Na terenie gminy Solec Kujawski w ewidencji obecnie znajduje się 249 (w 2021 roku było 287) zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe i 62 (w 2021 roku było 60) przydomowe oczyszczalnie ścieków (w 2020 było 292 szt. zbiorników bezodpływowych nieczystości ciekłych i 60 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków).

W ramach nadzorowania prawidłowej gospodarki ściekowej na terenach nieskanalizowanych gminy Solec Kujawski prowadzona jest ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych, m.in. częstotliwość wywozu nieczystości z szamb, zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Każdorazowo po złożeniu wniosku o zezwolenie na budowę przydomowej oczyszczalni ścieków zasadność jej powstania konsultowana jest z Zakładem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

3.2.5 Gospodarowanie i użytkowanie wodami powierzchniowymi

Wody powierzchniowe Gminy Solec Kujawski są wykorzystywane do:

- podlewania ogrodów działkowych,
- do celów ochrony przeciwpowodziowej – tereny zagrożone w Gminie Solec Kujawski położone są po lewej stronie rzeki Wisły pomiędzy 752 a 768 km, tj. na długości 16 km. Występują tu tereny chronione wałem przeciwpowodziowym i tereny niechronione. Tereny nie obwałowane zalegają na terenach zalewowych pradoliny rzeki Wisły i są zalewane przy wystąpieniu wód wielkich. Wyróżnia się dwa kompleksy terenów nie obwałowanych: Kompleks I „Przyłubie”, Kompleks II „Solec Kujawski”.

Jedno z głównych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią przede wszystkim ścieki opadowe z terenów przemysłowych, miejskich oraz ciągów komunikacyjnych. Systemem kanałów deszczowych zbiera wody opadowe z około 67 ha utwardzonych ciągów komunikacyjnych oraz terenów przyległych miejskich i przemysłowych. Zebrane ścieki opadowe są podczyszczane i poprzez istniejące rowy odprowadzane do Wisły.

Na terenie Gminy znajduje się:

- 135 km rowów melioracji szczegółowej, będących w zarządzie Gminnej Spółki Wodnej,
- 22,1 km rowów melioracji podstawowej, będących w zarządzie Kujawsko-Pomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych z siedzibą we Włocławku,
- rów na Osiedlu Toruńskim o długości 1,25 km należący do Gminy Solec Kujawski.

Źródłami zanieczyszczenia wód mogą być m.in. ścieki komunalne, wydostające się z nieszczelnych szamb lub wylewane do rowów. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, prowadzona jest ewidencja zbiorników bezodpływowych.

Kontrola wód powierzchniowych w Gminie polega na przeprowadzaniu:

- analizy wód opadowych na zawartość zawiesin ogólnych i substancji ekstrahujących się eterem naftowym,
- kontroli rowów melioracyjnych ze szczególnym uwzględnieniem czy są tam odprowadzane ścieki z nieruchomości.

3.3 Przyroda ożywiona i krajobraz (w tym ochrona przyrody)

3.3.1 Parki krajobrazowe, parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu

Na terenie Gminy ani w jej otoczeniu **nie występują parki krajobrazowe oraz parki narodowe ani ich otuliny.**

Na terenie Gminy Solec Kujawski, w leśnictwie Łążyn znajduje się **rezerwat przyrody „Łążyn”**. Rezerwat utworzono w 2002 r. w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu boru świeżego o charakterze naturalnym z ponad 170-letnim drzewostanem sosnowym. Powierzchnia rezerwatu wynosi 26,36 ha. Teren rezerwatu znajduje się w kompleksie Puszczy Bydgoskiej, 3 km na południe od miejscowości Wypaleniska, w rejonie występowania wydm śródlądowych. Można do niego dotrzeć drogą leśną wiodącą od Wypalenisk, lokalizując go po wschodniej stronie traktu. Rezerwat zajmuje wydłużone w kierunku północ-południe dwa oddziały leśne o wymiarach: 750 x 200 i 700 x 150 m. Przez jego południowy fragment przebiega szlak turystyczny czarny pieszy szlak turystyczny „Komputerków” Bydgoszcz Glinki - Jezioro Jezuckie - Solec Kujawski 30,5 km.

Jest to jeden z nielicznych rezerwatów, w którym chronione są leśne zbiorowiska borowe, to jest składające się z lasów iglastych, uznawane zwykle za mało atrakcyjne, ze względu na niedużą, w porównaniu z lasami liściastymi, liczbę gatunków i monotony, jednogatunkowy często drzewostan. Jednakże względne ubóstwo gatunkowe borów jest ich charakterystyczną, naturalną cechą, drzewa iglaste porastają bowiem gleby piaszczyste, mało urodzajne.

Obszar rezerwatu Łążyn obejmuje stare drzewostany sosnowe o naturalnej, rzadko spotykanej strukturze wiekowej. Charakteryzuje się radszym i mniej regularnym (niż w lesie gospodarczym) rozmieszczeniem drzew, obecnością wyrosłego w I połowie XIX wieku starodrzewu sosnowego o wspaniale rozwiniętych koronach, bogatym podszytem jałowca oraz występowaniem samosiewów sosnowych. W runie łanowo występują widłaki: widłacz spłaszczony, widłak jałowcowaty oraz goździsty.¹

Na terenie Nadleśnictwa Solec Kujawski zlokalizowano i zinwentaryzowano miejsca występowania następujących gatunków roślin podlegających ścisłej ochronie:

- Widłak jałowcowaty i spłaszczony,
- Bagno zwyczajne,
- Wawrzynek wilczczyko,
- Ostnica Jana,
- Sasanka zwyczajna,
- Pełnik europejski,

¹ Marcysiak Katarzyna: Ochrona przyrody – Bydgoszcz i okolice. [w.] Banaszak Józef red.: Przyroda Bydgoszczy. Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2004

² Źródło: <http://bydgoszcz.torun.lasy.gov.pl/main.php?moid=204&mid=400&klientID=1002>

- Przymłaska pospolita,
- Kopytnik pospolity,
- Barwinek pospolity,
- Rojnik pospolity,
- Kosaciec syberyjski,
- Pierwiosnka lekarska,
- Dziewięcśl bezłodygowy,
- Bluszcz pospolity.

Gmina Solec Kujawski znajduje się w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej, część wschodnia i zachodnia, obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły (PLB040003), obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dybowska Dolina Wisły (PLH040011) i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Solecka Dolina Wisły (PLH040003). Ponadto Gmina zlokalizowana jest w granicach Północno-Centralnego Korytarza Ekologicznego wyznaczonego przez Zakład Badań Ssaków PAN pn. Wschodnia Dolina Noteci.

Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej obejmuje jedno z największych w Polsce pól wydmy pokrywające najwyższe (672-675 m n.p.m.) terasy Pradoliny Wisły. Składa się z dwóch podjednostek: części zachodniej i części wschodniej. Podobszar zachodni obejmuje podstawowy fragment Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej w granicach dawnego województwa bydgoskiego. Jego powierzchnia ogólna wynosi 246 km² w tym lasy - 231,5 km², wody (głównie Jezioro Jeziuckie) - 1,50 km², tereny pozostałe, przeważnie rolne - 13 km². Omawiany Obszar stanowi strefę masowego wypoczynku mieszkańców Bydgoszczy i innych pobliskich miejscowości. Pełni też ważną rolę w turystyce codziennej i świątecznej. Dużą jego część stanowią tereny leśne obrębu Bartodzieje i zachodni skraj obrębu Bydgoszcz.

Obowiązują na nim następujące ograniczenia i zalecenia:

„Ze względu na wysoką podatność na zniszczenie słabo wykształconych gleb leśnych i naruszenie stateczności wydm i pól wydmy - szczególny nacisk należy położyć na zapobieganie działaniom, które mogłyby doprowadzić do naruszenia tej równowagi. Ze względu na glebo i wodochronny charakter lasów - niektóre fragmenty kompleksów leśnych nie są wskazane do zrębów całkowitych. Wskazana jest natomiast adaptacja lasów do zwiększonej penetracji”²

Obszar chronionego krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej został utworzony rozporządzeniem nr 9 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 roku w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla ww. obszaru chronionego jest uchwała nr X/250/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2015 r., poz. 2571).

3.3.2 Obszary Natura 2000

Dolina Dolnej Wisły (kod obszaru PLB040003) - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 przebiega wzdłuż koryta Wisły. Całkowita powierzchnia tego obszaru wynosi 33559,04 ha, w tym 1291,3 ha na terenie Gminy Solec Kujawski. Obszar obejmuje ochroną odcinek doliny Wisły w jej dolnym biegu, która stanowi ostoję dla ptaków lęgowych oraz migrujących (w tym gatunków chronionych i zagrożonych wyginięciem). Omawiany wyżej obszar powiązany jest ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk – Solecka Dolina Wisły oraz Dybowska Dolina Wisły. Obszar Dolina Dolnej Wisły jest krajową ostoją ptaków o randze międzynarodowej PL028 (Wilk i inni 2010). Gniazduje w niej 28 gatunków ptaków z listy zał. I Dyrektywy Ptasiej; 9 gatunków znajduje się w polskiej czerwonej księdze.

W okresie lęgowym obszar ważny dla następujących gatunków ptaków wymienionych w zał. I Dyrektywy Ptasiej: błotniaka stawowego, bielika, rybitwy rzecznej, rybitwy białoczelnej, zimorodka i jarzębatki (>1% populacji krajowej, kryterium C6) oraz dla 5 gatunków spoza zał. I Dyrektywy Ptasiej (powyżej 1% populacji krajowej) ohara, nurogęsia (5-7% populacji krajowej), sieweczki rzecznej (ponad 2,5%), brodzca piskliwego, mewy srebrzystej (ponad 2%), brzegówki (ponad 3% populacji krajowej). W stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje łabędź niemy (0,54%), mewa pospolita (0,8% populacji krajowej), trzcinak (0,8% populacji krajowej) i remiz (0,96% populacji krajowej). Liczebność 20 gatunków ptaków spełnia warunki przyznania rangi „przedmiotów ochrony” (co najmniej 0,51%

populacji krajowej lub z innych względów); są to: łabędź niemy, ohar, nurogęś, bielik, błotniak stawowy, derkacz, żuraw, sieweczka rzeczna, brodziec piskliwy, mewa pospolita, mewa srebrzysta, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, zimorodek, dzięcioł zielony, brzegówka, trzciniak, jarzębatka, remiz i dziwonia.

Podczas inwentaryzacji ptaków niełęgowych w latach 2011–2012 stwierdzono 59 gatunków ptaków wodnych i wodno-błotnych, w tym 16 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Liczebność co najmniej 4 gatunków przekraczała próg 1% populacji wędrówkowej: gągoł – liczebność w okresie migracji 13 993 os. to 1,2 % populacji migrującej (kryterium C3), krzyżówka – liczebność w okresie migracji 31 251 os. to 1,56 % populacji migrującej (kryterium C3), żuraw - liczebność w okresie migracji 3650 os. to 2,4 % populacji migrującej, gęś zbożowa - 8258 os. co stanowi ok. 1,4% populacji migrującej. Ponadto w okresie wiosennym, jesiennym i zimowym koncentracje ptaków przekraczały 20 000 os., co pozwala zakwalifikować obszar do kryterium C4.

W Dolinie Dolnej Wisły nie podlega ograniczeniu działalność rolna, leśna, łowiecka, rybacka, amatorski połów ryb oraz roboty utrzymaniowe urządzeń i obiektów ochrony przeciw powodziowej ale tylko wtedy kiedy nie zagrażają one zachowaniu siedlisk zwierząt a także przyrodniczych warunków roślin. Dla Doliny Dolnej Wisły nie został opracowany plan zadań ochronnych.

Solecka Dolina Wisły (kod obszaru PLH040003) obszar o powierzchni 7030,08 ha stanowi fragment Doliny Dolnej Wisły o długości 49 km, położony pomiędzy Solcem Kujawskim a Świeciem. Cały ten obszar stanowi terasę zalewową, której granicę częściowo wyznacza wał przeciwpowodziowy, a częściowo skarpa Doliny Wisły. W jego obrębie znalazła się więc część terenów zalewowych miasta Solec Kujawski, jak również nabrzeżne tereny m. Otorowo.

Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony mozaiki siedlisk nadrzecznych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej oraz fauny związanej z rzeką i środowiskami dna jej doliny. Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i objętych ochroną gatunkową związanych ze środowiskiem wodnym. Występują tu liczne i zróżnicowane siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto stwierdzono obecność populacji rozrodzonych i migrujących gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

Rzeka Wisła i związane z nią obszary Natura 2000, w tym Solecka Dolina Wisły PLH040003 pełnią istotną rolę korytarza ekologicznego (Gacka-Grzesikiewicz E. [red.]. 1995), wykorzystywanego przez organizmy wodne (w tym ryby i minogi) oraz inne gatunki, w szczególności ptaki (dla ochrony których wyznaczono obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły PLB040003). Obszar ten został również włączony w granice korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym (wyznaczonych przez Zakład Badań Ssaków PAN), wykorzystywanych przez duże ssaki: Dolina Dolnej Wisły. Ostoja pełni funkcję istotnego korytarza ekologicznego dla dwuśrodowiskowych gatunków ichtiofauny, w tym wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej: łososia atlantyckiego *Salmo salar* i minoga rzeczno Lampetra fluviatilis. Znaczenie ostoi, jako korytarza ekologicznego jest duże dla wszystkich występujących w rzece gatunków ryb.

Dla obszaru Natura 2000 Solecka Dolina Wisły został opracowany plan zadań ochronnych, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solecka Dolina Wisły PLH040003 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 814).

W planie zadań ochronnych określono kierunki działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony:

1. Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* – utrzymanie siedliska we właściwym stanie zachowania,
2. Zalewane muliste brzegi rzek – uzupełnienie stanu wiedzy i ocena stanu zachowania siedliska,
3. Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) – zachowanie areалу siedliska w obszarze,
4. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – uzupełnienie wiedzy w zakresie rozmieszczenia i stanu zachowania płatów siedliska. Zachowanie zinwentaryzowanego areалу siedliska w obszarze,
5. Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe - uzupełnienie wiedzy w zakresie rozmieszczenia i stanu zachowania płatów siedliska.

- Zachowanie zinwentaryzowanego areálu siedliska w obszarze. Poprawa stanu siedliska w zakresie ilości martwego drewna,
6. Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) - uzupełnienie wiedzy w zakresie rozmieszczenia i stanu zachowania płatów siedliska. Zachowanie zinwentaryzowanego areálu siedliska w obszarze. Poprawa stanu siedliska w zakresie ilości martwego drewna,
  7. Bóbr alpejski (*Castor fiber*) - utrzymanie populacji we właściwym stanie zachowania,
  8. Kumak nizinny (*Bombina bombina*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
  9. Minóg rzeczny (*Lampetra fluviatilis*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
  10. Łosoś atlantycki (*Salmo salar*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
  11. Boleń (*Aspius aspius*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
  12. Koza (*Cobitis taenia*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
  13. Różanka (*Rhodeus sericeus amarus*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
  14. Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*) – zachowanie potencjalnych siedlisk gatunku,
  15. Wydra (*Lutra Lutra*) - uzupełnienie stanu wiedzy i ocena stanu populacji, w tym określenie koniecznych do realizacji zadań ochronnych,

Zgodnie z Załącznikiem nr 6 do powyższego zarządzenia wśród wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych, niezbędnych do utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 znalazła się informacja o wprowadzeniu zapisu dotyczącego warunkowej realizacji inwestycji: „Dopuszczenie realizacji zamierzeń w obrębie Wisły (budowa stopnia wodnego, podwyższenie klasy żeglowności dróg wodnych) po przeprowadzeniu analiz przyrodniczych uwarunkowań realizacji inwestycji, w zakresie nie powodującym znacząco negatywnego oddziaływania”.

Dybowska Dolina Wisły (kod obszaru PLH040011) obejmuje 11 km odcinek rzeki Wisły wraz z terenami zalewowymi między Dybowem a Przyłubiem. Granice lewobrzeżnej części tego obszaru ciągną się, prawie na całej długości, wzdłuż krawędzi terasy zalewowej.

Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony mozaiki siedlisk charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej oraz fauny związanej z samą rzeką i dnem jej doliny. Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i podlegających ochronie gatunkowej związanych ze środowiskiem wodnym – występują tu liczne i zróżnicowane siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto stwierdzono obecność populacji rozrodzyczych i migrujących gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Rzeka Wisła i związane z nią obszary Natura 2000 pełnią istotną rolę korytarza ekologicznego (Gacka-Grzesikiewicz E. (red.). 1995), wykorzystywanego przez organizmy wodne (w tym ryby i minogi) oraz inne gatunki, w szczególności ptaki (dla ochrony których wyznaczono obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły PLB040003). Obszar ten został również włączony w granice korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadlokalnym (wyznaczonego przez Zakład Badań Ssaków PAN), wykorzystywanego przez duże ssaki: Dolina Dolnej Wisły.

Ostoja pełni funkcję istotnego korytarza ekologicznego dla dwuśrodowiskowych gatunków ichtiofauny, w tym wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej: łososia atlantyckiego *Salmo salar* i minoga rzecznej *Lampetra fluviatilis*. Znaczenie ostoi, jako korytarza ekologicznego jest duże dla wszystkich występujących w rzece gatunków ryb.

Dla obszaru Natura 2000 Dybowska Dolina Wisły został opracowany plan zadań ochronnych, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dybowska Dolina Wisły PLH040011 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 812).

W planie zadań ochronnych określono kierunki działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony:

1. Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* – utrzymanie siedliska we właściwym stanie zachowania,
2. Zalewane muliste brzegi rzek – uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu zachowania płatów siedliska,
3. Ziolorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziolorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) – zachowanie areалу siedliska w obszarze,
4. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – zachowanie siedliska w obszarze,
5. Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - zachowanie areálu siedliska w obszarze. Poprawa stanu siedliska w zakresie ilości martwego drewna,
6. Bóbr alpejski (*Castor fiber*) - utrzymanie populacji w stanie niepogorszonym,
7. Minóg rzeczny (*Lampetra fluviatilis*) - uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie stanu gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
8. Łosoś atlantycki (*Salmo salar*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
9. Boleń (*Aspius aspius*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
10. Różanka (*Rhodeus sericeus amarus*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych,
11. Koza (*Cobitis taenia*) - uzupełnienie stanu wiedzy na temat populacji gatunku, w tym koniecznych do realizacji zadań ochronnych.

Zgodnie z Załącznikiem nr 6 do powyższego zarządzenia wśród wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych, niezbędnych do utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 znalazła się informacja o wprowadzeniu zapisu dotyczącego warunkowej realizacji inwestycji: „Dopuszczenie realizacji zamierzeń w obrębie Wisły (budowa stopnia wodnego, podwyższenie klasy żeglowności dróg wodnych) po przeprowadzeniu analiz przyrodniczych uwarunkowań realizacji inwestycji, w zakresie nie powodującym znacząco negatywnego oddziaływania”.

Zgodnie z powyższym wykazem na terenie Gminy Solec Kujawski występują cenne siedliska przyrodnicze:

1. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
2. Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
3. Ziolorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziolorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*).

Dla płatów tych siedlisk w planach zadań ochronnych określono cele działań ochronnych i działania ochronne:

Ad. 1. Obligatoryjne: ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Zachowanie siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony położonych na trwałych użytkach zielonych. Fakultatywne: użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich ukierunkowanego na ochronę łąk świeżych.

W zakresie monitoringu: pełna ocena zgodna z metodyką GIOŚ, co 5 lat.

W zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony: weryfikacja w ciągu 5 lat od przyjęcia planu aktualnego stanu wykazanych powierzchni występowania siedliska w granicach obszaru, wraz z uzupełnieniem stanu wiedzy na temat zagrożeń poszczególnych płatów w stopniu umożliwiającym ewentualne uszczegółowienie zadań ochronnych (działań obligatoryjnych i fakultatywnych). Ocena stanu zachowania siedliska zostanie przeprowadzona zgodnie z metodyką GIOŚ.

Ad. 2. Kontynuowanie w ramach gospodarki leśnej działań mających na celu pozostawianie martwego drewna, aż do osiągnięcia właściwego stanu siedlisk (za wyjątkiem koniecznych zabiegów ochrony lasu i zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego). Dodatkowo zaleca się usuwanie klonu jesionolistnego (obręb Przyłubie) oraz dodatkowo topoli (obręb Otorowo) i nasadzanie wierzb. Ponadto należy dążyć do uwzględnienia w gospodarce następujących zasad: - maksymalne ograniczenie użytkowania rębnią zupełną, - zagospodarowanie rębniami

złożonymi, - zachowanie nienaruszonych fragmentów starych drzewostanów o powierzchni nie mniejszej niż 5% powierzchni manipulacyjnej, - w przypadku obecności w drzewostanie jesionu, wiązu, dębu zachować udział tych gatunków także w odnowieniach, - w miarę możliwości eliminować gatunki obce w drzewostanie i warstwie krzewów oraz tolerować naturalne zabagnianie się z naturalnych przyczyn, tolerować działalność bobrów, - w przypadku łągów źródłiskowych, w miarę możliwości wyłączyć je z użytkowania, a także w sąsiadujących drzewostanach nie wykonywać cięć zupełnych na odległość 2 wysokości drzewostanu od skraju łągu źródłiskowego, – na terenach stanowiących plantacje wiklinowe dopuszczalna jest okresowa wycinka drzew i krzewów. W ramach prowadzonych działań należy dążyć do wzmocnienia kontroli obszaru i ochrony zasobów roślinności drzewiastej przed nielegalną wycinką, kradzieżami i dewastacją.

W zakresie monitoringu: pełna ocena zgodna z metodyką GIOŚ, co 5 lat.

W zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony: wykonanie w ciągu 5 lat od przyjęcia planu inwentaryzacji wszystkich płatów siedliska w obszarze (w tym ocena stanu zachowania łągów wierzbowych) oraz opracowanie ewentualnych zmian do wskazań w zakresie ochrony siedliska.

Ad. 3. W zakresie monitoringu: pełna ocena zgodna z metodyką GIOŚ, co 5 lat.

W zakresie uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony: weryfikacja w ciągu 5 lat od przyjęcia planu aktualnego stanu wykazanych powierzchni występowania siedliska w granicach obszaru, wraz z uzupełnieniem stanu wiedzy na temat zagrożeń poszczególnych płatów w stopniu umożliwiającym ewentualne uszczegółowienie zadań ochronnych (działań obligatoryjnych i fakultatywnych). Ocena stanu zachowania siedliska zostanie przeprowadzona zgodnie z metodyką GIOŚ.

Istniejące w granicach administracyjnych Gminy formy ochrony przyrody narażone są przede wszystkim na okresową, intensywną penetrację terenów przez turystów, obserwatorów ptaków, fotografów przyrodniczych, itp. Zwraca się również uwagę na negatywny wpływ zanieczyszczeń środowiska pochodzenia antropogenicznego, na utrzymanie dobrego stanu ekologicznego obszarów objętych ochroną przyrody w rozumieniu Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

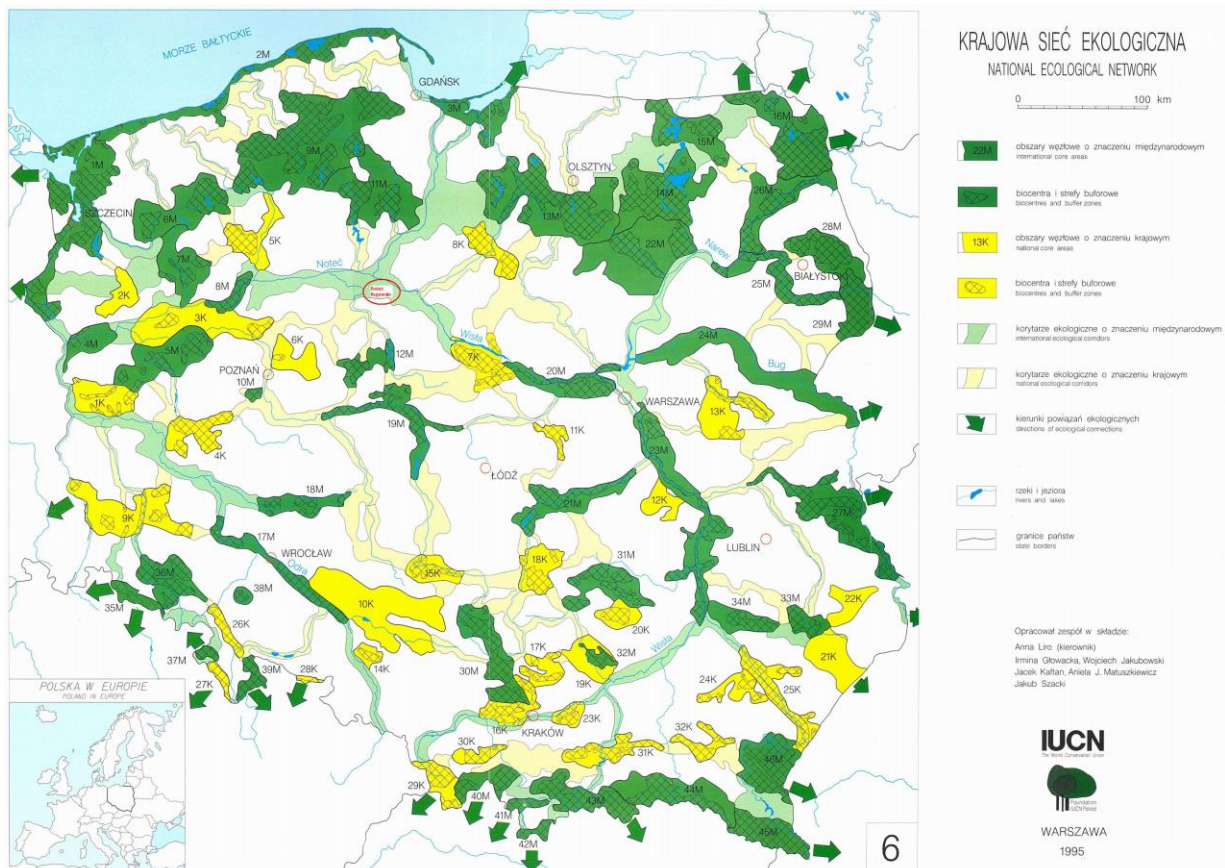
3.3.3 Korytarze ekologiczne

Funkcję korytarza ekologicznego mogą pełnić różne struktury w krajobrazie. Są to zazwyczaj pasy naturalnej lub półnaturalnej roślinności pośród silnie przekształconego przez człowieka środowiska. Korytarzem ekologicznym są zatem również doliny rzeczne ze względu na swój specyficzny wydłużony kształt i charakterystyczną, pasowo rozmieszczoną roślinność na brzegach. Obecność zasobów wodno-pokarmowych zapewnia migrującym organizmom sprzyjające warunki. Z tego względu np. doliny rzeczne stanowią najbardziej uniwersalną formę korytarza ekologicznego. Szczególnie silne bariery dla korytarzy tworzą miasta i aglomeracje miejskie oraz obiekty przemysłowe zlokalizowane w obrębie doliny. Również intensywne użytkowanie rolnicze, także ogrodnicze i sadownicze, zakłóca naturalny układ roślinno-krajobrazowy.

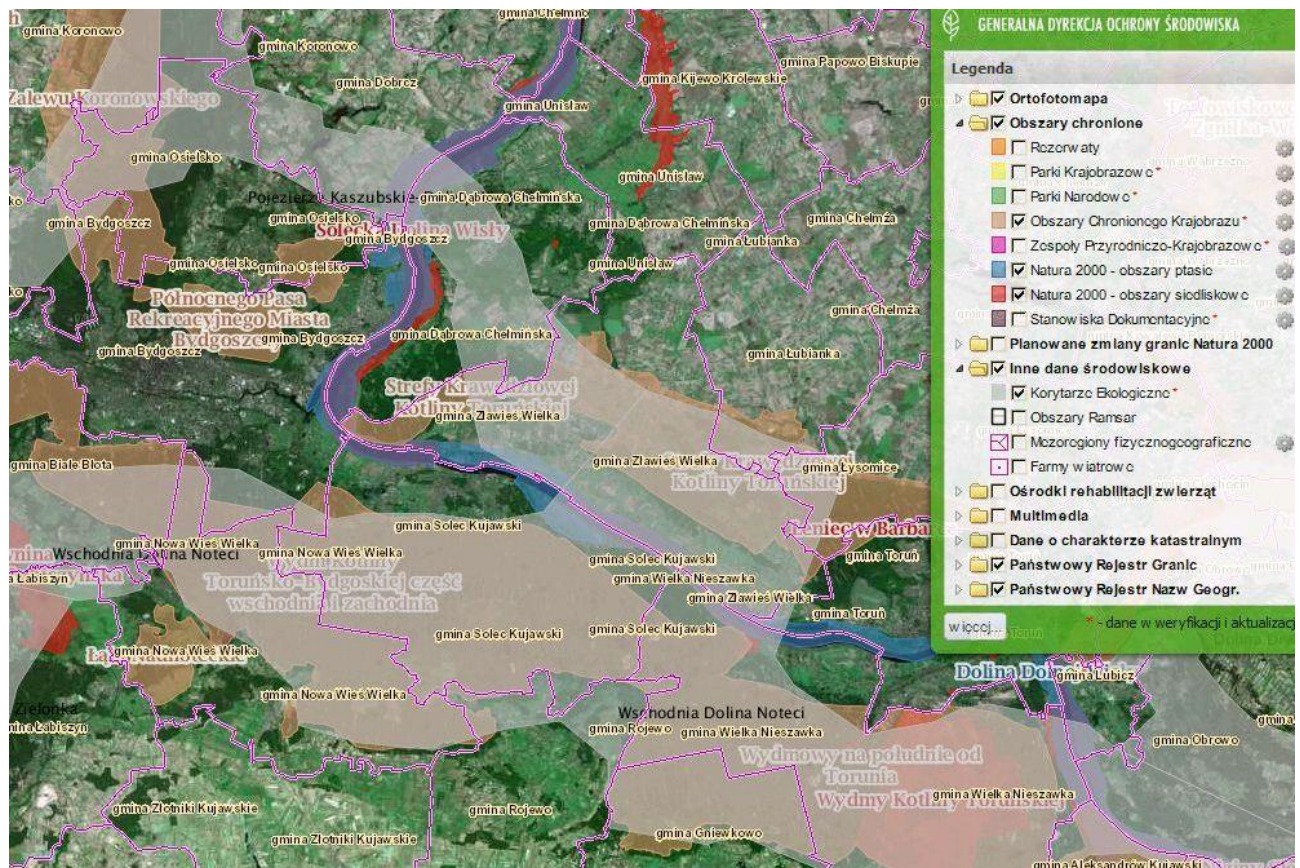
Dolina rzeki Wisły jest korytarzem ekologicznym odgrywającym ważną rolę nie tylko w skali kraju, ale także Europy. Świadczyć może o tym choćby fakt, że w projekcie sieci ECONET-PL niemal w całości objęta jest ona przez wyznaczone obszary węzłowe oraz odcinki korytarzy ekologicznych o randze międzynarodowej. Dolina Wisły jest również w przeważającej części włączona do sieci korytarzy ekologicznych w „Projekcie korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000” autorstwa prof. Jędrzejewskiego wraz z zespołem. Na poniższym rysunku przedstawiono położenie Gminy Solec Kujawski względem korytarzy ekologicznych w ramach krajowej sieci ekologicznej.

Rysunek nr 3.3.3-1. Najbliższe korytarze ekologiczne objęte siecią ECUNET-POLSKA i położenie Gminy Solec Kujawski
Źródło: <http://ekorytarz.pl/2014/07/24/spojnosc-europejskiej-sieci-obszarow-chronionych-natura-2000/>

Przebieg korytarzy ekologicznych na obszarze Gminy Solec Kujawski, wg Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek nr 3.3.3-2. Korytarze ekologiczne na obszarze Gminy Solec Kujawski
Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

W Polsce w połowie lat 70-tych ubiegłego wieku została opracowana koncepcja Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCh).

Po raz pierwszy zwrócono wtedy uwagę na konieczność tworzenia powiązań przestrzennych między tworzonymi obszarami chronionymi w formie „korytarzy ekologicznych” i budowy krajowego systemu obszarów chronionych. Jako bardzo ważne elementy tego systemu w Polsce wskazano cztery największe doliny rzeczne: Wisły, Bugu, Odry i Warty wraz z towarzyszącymi im obszarami o najwyższych walorach przyrodniczych.

Wyniki wstępnej oceny wybranych do analizy komponentów środowiska przyrodniczego doliny Wisły były podstawą jednocześnie dokonywanej waloryzacji całościowej ze względu na możliwości pełnienia przez dolinę Wisły funkcji korytarza ekologicznego.

Do terenów I kategorii, o bardzo dużej wartości przyrodniczej i przydatności do pełnienia funkcji korytarza ekologicznego, zaliczono:

- parki narodowe, krajobrazowe i rezerwy przyrody (zatwierdzone i projektowane),
- duże zwarte kompleksy leśne,
- tereny bagienne I i II grupy,
- piaszczyste wyspy w nurcie rzeki i zespoły starorzeczy,
- ostoje ptactwa rangi międzynarodowej i krajowej,
- tereny położone na dwóch bardzo ważnych kierunkach ponadkrajowych połączeń doliny Wisły: zachodnim – poprzez Pradolinę Warszawsko-Berlińską i wschodnim – poprzez doliny Narwi i Bugu.

Do terenów II kategorii, o dużej wartości przyrodniczej i przydatności do pełnienia funkcji korytarza ekologicznego, zaliczono:

- mniejsze, rozdrobnione kompleksy leśne,
- tereny bagienne III grupy oraz większe kompleksy roślinności łąkowo-szuwarowej,
- wysokie skarpy doliny Wisły,
- ujściowe odcinki głównych dopływów (z wyjątkiem włączonych wcześniej do I kategorii),
- tereny o dużej atrakcyjności krajobrazowej i przydatności do funkcji turystycznej.

Do terenów III kategorii, o średniej wartości przyrodniczej i przydatności do pełnienia funkcji korytarza ekologicznego, zaliczono:

- obszary chronionego krajobrazu (zatwierdzone i projektowane),
- tereny stanowiące powiązania przestrzenne doliny Wisły z ważniejszymi kompleksami obszarów chronionych pozostających poza bezpośrednim zasięgiem.

Korytarz ekologiczny, w granicach którego znajduje się południowa część miasta Solec Kujawski oraz niemal cały obszar Gminy (z wyjątkiem niewielkich obszarów na wschód i zachód od miasta – rysunek nr 3.3.3-2), wykorzystywany jest przez organizmy wodne (w tym ryby i minogi) oraz inne gatunki, w szczególności ptaki (dla ochrony których wyznaczono obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły PLB040003). Fakt ten skłania do szczególnego zwrócenia uwagi, czy przewidywane przedsięwzięcia w Gminie Solec Kujawski nie wpływają negatywnie na stan środowiska, w tym korytarzy ekologicznych.

Obszar ten został również włączony w granice korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym (wyznaczonych przez Zakład Badań Ssaków PAN), wykorzystywanych przez duże ssaki: Dolina Dolnej Wisły.

Ostoja pełni funkcję istotnego korytarza ekologicznego dla dwuśrodowiskowych gatunków ichtiofauny, w tym wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej: łososia atlantyckiego *Salmo salar* i minoga rzecznej *Lampetra fluviatilis*. Znaczenie ostoi, jako korytarza ekologicznego jest duże dla wszystkich występujących w rzece gatunków ryb.

Koncepcja zagospodarowania przestrzennego województwa, określona w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego z czerwca 2003 r., zakłada m.in. „podniesienie atrakcyjności warunków życia mieszkańców”, które ma zapewnić zintegrowany wojewódzki system ekologiczny. System ekologiczny łączy wszystkie tereny objęte ochroną prawną przyrody i krajobrazu, w tym rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu, obszary europejskiej sieci ekologicznej „Natura 2000” oraz tzw. korytarze ekologiczne. Duże znaczenie ma sieć korytarzy ekologicznych (przyrodniczych). Doskonałony i sprawnie funkcjonujący system ekologiczny zapewni zachowanie wysokiej bioróżnorodności regionu, utrzymanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów ekologicznych.

Zgodnie z opracowaniem „Energetyka wiatrowa w kontekście ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w województwie kujawsko-pomorskim”¹ warunki fizycznogeograficzne województwa kujawsko-pomorskiego nie tworzą barier dla rozwoju energetyki wiatrowej (województwo kujawsko-pomorskie plasuje się na pierwszym miejscu w kraju pod względem liczby zainstalowanych turbin wiatrowych i na trzecim jeżeli chodzi o wielkość mocy wytwarzanej w elektrowniach wiatrowych). Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego² uzyskanymi na podstawie własnych opracowań oraz ekspertyzy Polskiej Akademii Nauk samorząd województwa wypracował kryteria i zasady lokalizacji elektrowni wiatrowych:

Wyłączenie z możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych:

1. wyznaczonych obszarów cennych przyrodniczo, krajobrazowo i gospodarczo,
2. stref buforowych do ochrony tras przelotów ptaków:
  - ok. 10 km od rzeki Wisły (w obie strony od osi rzeki),
  - ok. 8 km od rzek: Brdy i Drwęcy (w obie strony od osi rzeki),
  - ok. 6 km od rzeki Noteci i Kanału Bydgoskiego (w obie strony od osi cieków),

Dopuszczenie rozwoju energetyki wiatrowej na pozostałym obszarze województwa przy zachowaniu następujących ograniczeń indywidualnych:

- odległości określonej przez tzw. promień upadku elektrowni wiatrowej (wysokość maszty elektrowni wiatrowej + długość jednej łopaty śmigła) od linii kolejowych, dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz od linii elektroenergetycznych wysokich napięć,
- wymaganej miejscowym prawem odległości od budynków mieszkalnych, w tym budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej.

¹ Ekspertyza wykonana przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego, Polskiej Akademii Nauk w Warszawie na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu pod kierunkiem prof. dr hab. Marka Degórskiego, Warszawa 2012 r.

² Doświadczenia województwa kujawsko-pomorskiego w problematyce ochrony krajobrazu, Forum Debaty Publicznej „Potencjał obszarów wiejskich szansą rozwoju” - Krajobraz a energetyka wiatrowa – poszukiwanie ładu, Warszawa, 26 sierpnia 2014 r.

Region charakteryzuje się dużym potencjałem przyrodniczym środowiska, zasobami krajobrazu kulturowego co generuje określone konsekwencje dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. Obszary chronione wymagają działań np. stref ochronnych w kontekście lokalizowania inwestycji energii wiatrowej. Zaleca się, aby dla rezerwatów, z uwagi na ochronę najcenniejszych gatunków ptaków oraz nietoperzy, wynosiła ona 5000 m.

Za wprowadzeniem zakazu budowy elektrowni wiatrowych w obszarach objętych formami ochrony przyrody oraz w otoczeniu tych form, świadczy dodatkowo ich lokalizacja głównie w obrębie korytarzy ekologicznych w większości o znaczeniu europejskim (Wisły, Noteci, Drwęcy) oraz ponadlokalnym. Ustanowiony rozporządzeniem wojewody zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych w obszarach chronionego krajobrazu, stanowi zarazem ochronę korytarzy ekologicznych.

3.3.4 Użytki ekologiczne

Z innych form ochrony przyrody, znajdujących się na terenie Gminy, wyróżnić można **użytki ekologiczne**, tj. zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mające znaczenie dla zachowania unikatowych typów środowisk i ich zasobów genowych.

Na terenie Gminy występują użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 69,53 ha, z czego:

- 0,83 ha stanowią użytki ekologiczne położone na terenie Chrośna,
- 8,29 ha stanowią użytki ekologiczne położone na terenie Wypalenisk,
- 1,36 ha stanowią użytki ekologiczne położone na terenie Otorowa,
- 0,31 ha stanowią użytki ekologiczne położone na terenie Makowisk,
- 58,74 ha stanowią użytki ekologiczne położone na terenie Przyłubia.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz użytków ekologicznych na terenie Gminy Solec Kujawski ogłoszonych w rozporządzeniu nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. U. Nr 8 z 2004 r. poz.76) oraz dodatkowych użytków ekologicznych położonych na terenie Przyłubia i Otorowa o łącznej powierzchni 6,12 ha, wprowadzonych uchwałami Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim:

Tabela nr 3.3.4-1 Wykaz użytków ekologicznych

Lp.	Obręb ewidencyjny	Opis lokalizacji	Forma własności, zarządca	Powierzchnia [ha]	Opis obiektu
1	2	3	4	5	6
1	Przyłubie	Osiek dz. ew. nr 180LP, oddz. 180f obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Cierpiszewo	0,34	Bagno
2	Przyłubie	Osiek dz. ew. nr 180LP, oddz. 180h obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Cierpiszewo	0,56	Bagno
3	Przyłubie	Osiek dz. ew. nr 180LP, oddz. 180a obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Cierpiszewo	10,47	Łąka zalewowa
4	Przyłubie	Ustronie dz. ew. nr 11/3LP, oddz. 11f obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Cierpiszewo	0,06	Bagno
5	Przyłubie	Ustronie dz. ew. nr 11/3LP, oddz. 11r obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Cierpiszewo	0,06	Bagno
6	Przyłubie	Ustronie dz. ew. nr 23/2LP, oddz. 23f obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Cierpiszewo	0,03	Bagno-źródło
7	Przyłubie	Leszyce dz. ew. nr 7/43LP, oddz. 75b obręb Leszyce Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	1,01	Bagno

Tabela nr 3.3.4-1 Wykaz użytków ekologicznych

Lp.	Obręb ewidencyjny	Opis lokalizacji	Forma własności, zarządca	Powierzchnia [ha]	Opis obiektu
1	2	3	4	5	6
8	Chrośna	Dąbrowa dz. ew. nr 99/2LP, oddz. 99f obręb Leszyce Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,05	Bagno
9	Przyłubie	Chrośna dz. ew. nr 1/1LP, oddz. 1h obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	2,41	Bagno
10	Chrośna	Chrośna dz. ew. nr 5/8LP, oddz. 5l obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,78	Bagno
11	Przyłubie	Chrośna dz. ew. nr 8LP, oddz. 8b obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	1,27	Bagno
12	Przyłubie	Chrośna dz. ew. nr 8LP, oddz. 8i obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,69	Bagno
13	Przyłubie	Chrośna dz. ew. nr 9/2LP, oddz. 9c obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	1,11	Bagno
14	Przyłubie	Chrośna dz. ew. nr 9/2LP, oddz. 9g obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,29	Bagno
15	Przyłubie	Chrośna dz. ew. nr 14/2LP, oddz. 14k obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,77	Bagno
16	Przyłubie	Chrośna dz. ew. nr 14/2LP, oddz. 14n obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,68	Bagno
17	Przyłubie	Chrośna dz. ew. nr 23LP, oddz. 23f obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,28	Bagno
18	Przyłubie	Chrośna dz. ew. nr 23LP, oddz. 23h obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	1,1	Bagno
19	Przyłubie	Jezierce dz. ew. nr 81/4LP, oddz. 81b obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,41	Bagno
20	Przyłubie	Jezierce dz. ew. nr 104/2LP, oddz. 104n obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,49	Bagno
21	Przyłubie	Jezierce dz. ew. nr 105/12LP, oddz. 105f obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,77	Bagno
22	Przyłubie	Jezierce dz. ew. nr 105/18LP, oddz. 105Ad obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	4,4	Bagno
23	Przyłubie	Jezierce dz. ew. nr 105/18LP, oddz. 105Af obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	1,07	Bagno

Tabela nr 3.3.4-1 Wykaz użytków ekologicznych

Lp.	Obręb ewidencyjny	Opis lokalizacji	Forma własności, zarządca	Powierzchnia [ha]	Opis obiektu
1	2	3	4	5	6
24	Przyłubie	Jeziernie dz. ew. nr 105/17LP, oddz. 105Am obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,9	Bagno
25	Przyłubie	Jeziernie dz. ew. nr 107/3LP, oddz. 107Ag obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,36	Bagno
26	Przyłubie	Jeziernie dz. ew. nr 108/3LP, oddz. 108i obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	5,91	Bagno
27	Przyłubie	Jeziernie dz. ew. nr 213LP, oddz. 213f; d obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	3,04	Bagno
28	Przyłubie	Jeziernie dz. ew. nr 214LP, oddz. 214c obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	1,14	Bagno
29	Przyłubie	Zagórzanka dz. ew. nr 238/2LP, oddz. 238f obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	4,72	Bagno
30	Przyłubie	Zagórzanka dz. ew. nr 219LP, oddz. 219b obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,57	Bagno
31	Przyłubie	Zagórzanka dz. ew. nr 235/2LP, oddz. 235g obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,44	Bagno
32	Przyłubie	Zagórzanka dz. ew. nr 236/1LP, oddz. 236d obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,38	Bagno
33	Przyłubie	Zagórzanka dz. ew. nr 237/1LP, oddz. 237h obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	5,38	Bagno
34	Przyłubie	Przyłubie dz. ew. nr 144/2LP, oddz. 144i obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	2,87	Bagno
35	Wypaleniska	Wypaleniska dz. ew. nr 232/28LP, oddz. 232n obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	1,23	Bagno
36	Wypaleniska	Łążyn dz. ew. nr 206LP, oddz. 206a obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	7,06	Bagno
37	Makowiska	Łążyn dz. ew. nr 251/9LP, oddz. 251i obręb Solec Nadleśnictwo Solec Kujawski	Skarb Państwa w zarządzie Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Solec Kuj.	0,31	Bagno
38	Przyłubie	Przyłubie dz. ew. nr 148/1 LP, oddz. 148 f obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Cierpiszewo	2,14	zabagnione śródleśne pastwisko z sukcesją naturalną

Tabela nr 3.3.4-1 Wykaz użytków ekologicznych

Lp.	Obręb ewidencyjny	Opis lokalizacji	Forma własności, zarządca	Powierzchnia [ha]	Opis obiektu
1	2	3	4	5	6
39	Przyłubie	Przyłubie dz. ew. nr 180 LP, oddz. 180k obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Cierpiszewo	0,18	łąka zabagniona z sukcesją naturalną – miejsce gniazdowania żurawi
40	Przyłubie	Przyłubie dz. ew. nr 11/3 LP, oddz. 11a obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Cierpiszewo	1,39	teren zalewowy – zabagniony użytek rolny z sukcesją naturalną
41	Przyłubie	Przyłubie dz. ew. nr 22/3 LP, oddz. 22 a obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Cierpiszewo	0,99	zabagnione śród- leśne pastwisko z sukcesją naturalną
42	Przyłubie	Przyłubie dz. ew. nr 23/2 LP, oddz. 23 c obręb Zawiszyn Nadleśnictwo Cierpiszewo	Skarb Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Cierpiszewo	0,06	teren zalewowy – zabagniony użytek rolny z sukcesją naturalną
43	Otorowo	Otorowo działka nr ew. 222	własność Skarb Państwa w administrowaniu Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Bydgoszczy, nadzór Burmistrz Solca Kujawskiego	1,36	piaszczysta wydma porośnięta drzewostanem sosnowym

Źródło: Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

3.3.5 Stanowiska dokumentacyjne

Według art. 41 ustawy o ochronie przyrody z 2004 r.: stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.
Na terenie Gminy Solc Kujawski stanowiska dokumentacyjne nie występują.

3.3.6 Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe

Na terenie Gminy zespoły przyrodniczo – krajobrazowe nie występują.

3.3.7 Pomniki przyrody

Na obszarze gminy Solc Kujawski znajduje się 38 uznanych pomników przyrody.

Tą formą ochrony obejmuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej odznaczających się indywidualnymi

wyróżniającymi je cechami. Są to głównie pojedyncze drzewa i grupy drzew, a jeden pomnik przyrody stanowi 7 głązów narzutowych w Przyłubiu.

Pomniki przyrody, zarejestrowane na terenie Gminy Solec Kujawski przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 3.3.7-1 Wykaz pomników przyrody

nr rejestru woj.	rodzaj obiektu	gatunek/nazwa własna	liczba okazów	data utworzenia pomnika	dotychczasowy akt prawny	lokalizacja	
						nr obrębu geod., nr działki ew.	położenie
1	2	3	4	5	6	7	8
615	drzewo	topola czarna <i>Populus nigra</i>	1	31.07.1970 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0001] Miasto Solec Kujawski, dz. nr 517/4	teren rekreacyjny nad Wisłą, w pobliżu ulicy Żeglarskiej
610	drzewo	topola czarna <i>Populus nigra</i>	1	31.07.1970 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0001] Miasto Solec Kujawski, dz. nr 521/1	teren rekreacyjny nad Wisłą, w sąsiedztwie przystani Salina
614	drzewo	topola czarna <i>Populus nigra</i>	1	06.10.1988 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0001] Miasto Solec Kujawski, dz. nr 681/2	Park Miejski, teren pomiędzy ulicami Toruńską i Sportową
612	grupa drzew	sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	3	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr	[0001] Miasto Solec Kujawski, dz. nr 670/25	teren nieruchomości przy ulicy Toruńskiej 41e

Tabela nr 3.3.7-1 Wykaz pomników przyrody

nr rejestru woj.	rodzaj obiektu	gatunek/nazwa własna	liczba okazów	data utworzenia pomnika	dotychczasowy akt prawny	lokalizacja	
						nr obrębu geod., nr działki ew.	położenie
1	2	3	4	5	6	7	8
					15 poz. 120)		
611	grupa drzew	sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	2	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0001] Miasto Solec Kujawski, dz. nr 676/33	nieużytek w sąsiedztwie osiedla Toruńskiego
613	grupa drzew	sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	7	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0001] Miasto Solec Kujawski, dz. nr 2645 [0001] Miasto Solec Kujawski, dz. nr 880 [0001] Miasto Solec Kujawski, dz. nr 2645	wzdłuż ulicy Kujawskiej
609	grupa drzew	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	2	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0001] Miasto Solec Kujawski, dz. nr 964	teren rekreacyjny Rodzinnego Ogrodu Działkowego "Bratek" przy ulicy Średniej

Tabela nr 3.3.7-1 Wykaz pomników przyrody

nr rejestru woj.	rodzaj obiektu	gatunek/nazwa własna	liczba okazów	data utworzenia pomnika	dotychczasowy akt prawny	lokalizacja	
						nr obrębu geod., nr działki ew.	położenie
1	2	3	4	5	6	7	8
605	drzewo	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1	10.04.1985 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0002] Makowiska, dz. nr 44/2	teren zakładu Drobex-Pasz Sp. z o.o.
84	skupisko głazów	granitoid	7	06.08.1992 r.	Rozporządzenie nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 8 poz. 124)	[0004] Przyłubie, dz. nr 8/3	teren zielony przy wjeździe na nieruchomość nr 2
		granitoid					
		granitoid					
		granitoid					
		granitoid					
		granitoid					
607	drzewo	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0004] Przyłubie, dz. nr 79	teren rekreacyjny przy świetlicy wiejskiej
606	drzewo	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0004] Przyłubie, dz. nr 81	teren cmentarza mennonicko-ewangelickiego przy drodze wojewódzkiej nr 394
608	grupa drzew	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	2	14.08.1991 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody	[0004] Przyłubie, dz. nr	teren cmentarza

Tabela nr 3.3.7-1 Wykaz pomników przyrody

nr rejestru woj.	rodzaj obiektu	gatunek/nazwa własna	liczba okazów	data utworzenia pomnika	dotychczasowy akt prawny	lokalizacja	
						nr obrębu geod., nr działki ew.	położenie
1	2	3	4	5	6	7	8
		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>			Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	474	ewangelickiego przy drodze krajowej nr 10
619	drzewo	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1	14.08.1991 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0004] Przyłubie, dz. nr 26182/1	teren Nadleśnictwa Cierpiszewo, Leśnictwo Chojnaty, Obręb Zawiszyn, adres leśny: 12-26-2-06-182-0-00
618	drzewo	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0004] Przyłubie, dz. nr 26161/2	teren Nadleśnictwa Cierpiszewo, Leśnictwo Chojnaty, Obręb Zawiszyn, adres leśny: 12-26-2-06-161-h-00
617	drzewo	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0004] Przyłubie, dz. nr 26161/2	teren Nadleśnictwa Cierpiszewo, Leśnictwo Chojnaty, Obręb Zawiszyn, adres leśny: 12-26-2-06-161-d-00

Tabela nr 3.3.7-1 Wykaz pomników przyrody

nr rejestru woj.	rodzaj obiektu	gatunek/nazwa własna	liczba okazów	data utworzenia pomnika	dotychczasowy akt prawny	lokalizacja	
						nr obrębu geod., nr działki ew.	położenie
1	2	3	4	5	6	7	8
616	drzewo	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> /Krzywy Dąb	1	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0004] Przyłubie, dz. nr 26159	teren Nadleśnictwa Cierpiszewo, Leśnictwo Chojnaty, Obręb Zawiszyn, adres leśny: 12-26-2-06-159-h-00
620	drzewo	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1	14.08.1991 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0004] Przyłubie, dz. nr 26198/6	teren Nadleśnictwa Cierpiszewo, Leśnictwo Osiek, Obręb Zawiszyn, adres leśny: 12-26-2-10-198-p-00
621	grupa drzew	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> modrzew europejski <i>Larix decidua</i> modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	4	10.02.1990 r.	Rozporządzenie nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 15 poz. 120)	[0004] Przyłubie, dz. nr 26215	teren Nadleśnictwa Cierpiszewo, Leśnictwo Jarki, Obręb Zawiszyn, adres leśny: 12-26-2-08-147-j-00

Źródło: Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

3.3.8 Obiekty zabytkowe

Na terenie miasta Solc Kujawski znajdują się obiekty zabytkowe chronione na podstawie wpisu do rejestru zabytków i do gminnej ewidencji zabytków.

Do rejestru zabytków wpisano:

- Kościół parafialny p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Solcu Kujawskim przy ul. 23 Stycznia 5 z 1911 r.,
- Zespół kościoła parafialnego p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Solcu Kujawskim przy ul. Bydgoskiej 9A z 1845 r.,
- Cmentarz rzymsko – katolicki parafii p.w. św. Stanisława Kostki przy ul. 23 Stycznia z około 1870 r.,
- Zespół domu, obecnie Szkoła Muzyczna – dom wraz z ogrodzeniem w Solcu Kujawskim przy ul. 23 Stycznia 13 z lat 1892-1903.

Na wiejskim obszarze gminy nie ma obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Mimo to miejscowości wiejskie posiadają liczne obiekty o wartości historyczno-kulturowej. Należą do nich: zespoły dworskie, domy, zagrody, cmentarze, pozostałości młyna, dawne szkoły, dawne spichlerze, kapliczki, urządzenia hydrotechniczne, budynki gospodarcze itp..

Ogółem spośród obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków w mieście znajduje się 114 obiektów, a na terenach wiejskich gminy łącznie 77 obiektów.

Ponadto na terenie gminy znajduje się 131 obiektów lub zespołów obiektów zabudowy oraz 7 cmentarzy wpisanych do ewidencji zabytków. Są to w szczególności: budynki mieszkalne, zagrody, leśniczówki, zespoły młynów, zespół dworski, zespół dworca kolejowego, wieża ciśnień, dawny ratusz, budynki kolejowe, dawna rzeźnia.

Zarejestrowane obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie Gminy Solec Kujawski przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela nr 3.3.8 - 1 Wykaz zarejestrowanych obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy Solec Kujawski

Lp.	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Miejsce położenia zabytku	
			Adres	Gmina Powiat
1	2	3	4	5
1	Budynek dawnej szkoły	 Ochrona konserwatorska. Ochrona pod kątem planowania przestrzennego	Chrośna	Solec Kuj. Bydgoski
2	Dom nr 8 (dawny dwór) z częścią gospodarczą		Chrośna	Solec Kuj. Bydgoski
3	Dom nr 6 (dawna rządówka)		Chrośna	Solec Kuj. Bydgoski
4	Zagroda nr 4		Chrośna	Solec Kuj. Bydgoski
5	Zagroda nr 5		Chrośna	Solec Kuj. Bydgoski
6	Zespół leśniczówki leśniczówka i bud. gospodarczy		Chrośna	Solec Kuj. Bydgoski
7	Zespół leśniczówki Leśniczówka		Jezierce	Solec Kuj. Bydgoski
8	Zespół leśniczówki Obora		Jezierce	Solec Kuj. Bydgoski
9	Zespół leśniczówki Stodoła		Jezierce	Solec Kuj. Bydgoski
10	Budynki przy firmie „Drobex”		Makowiska	Solec Kuj. Bydgoski
11	Dom mieszkalny nr 8 z bud. gospodarczym		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
12	Dom nr 4		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
13	Zagroda nr 5 dom i budynek gospodarczy		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
14	Zagroda nr 6 dom i budynek gospodarczy		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
15	Zagroda nr 7 obora i stodoła drewniana		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
16	Zagroda nr 10 budynek gospodarczy		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
17	Dom nr 11		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
18	Dom nr 12		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
19	Dom nr 14		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
20	Dom nr 15		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
21	Dom nr 19		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
22	Dom nr 21		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
23	Zespół młyna młyn mechaniczny		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
24	Zespół młyna dom młynarza		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
25	Zespół młyna spichrz, obecnie chlew		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
26	Zespół młyna spichrz tzw.		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski

Tabela nr 3.3.8 - 1 Wykaz zarejestrowanych obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy Solec Kujawski

Lp.	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Miejsce położenia zabytku	
			Adres	Gmina Powiat
1	2	3	4	5
	"Czarna Warszawa"			
27	Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod Klonem”		Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
28	Szkoła i dom nr 28		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
29	Dom pracowników kolei i budynek gospodarczy		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
30	Dom nr 5		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
31	Dom nr 8		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
32	Dom nr 10		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
33	Dom nr 11		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
34	Dom nr 14		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
35	Dom nr 23		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
36	Dom nr 27		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
37	Dom kolejowy		Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
38	Zespół dworski -dwór		Rudy	Solec Kuj. Bydgoski
40	Zespół kościoła – plebania		Solec Kuj. ul.23 Stycznia 5	Solec Kuj. Bydgoski
41	Zespół kościoła - budynek gospodarczy		Solec Kuj. ul.23 Stycznia 5	Solec Kuj. Bydgoski
42	Budynek Urzędu Miasta i Gminy - Ratusz		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia 7	Solec Kuj. Bydgoski
43	Budynek Szkoły		Solec Kuj. ul. Kościuszki 12	Solec Kuj. Bydgoski
44	Zespół dworca kolejowego - dworzec		Solec Kuj. ul. Dworcowa	Solec Kuj. Bydgoski
45	Zespół dworca kolejowego – wodociągowa wieża ciśnień		Solec Kuj. ul. Dworcowa	Solec Kuj. Bydgoski
46	Zespół dworca kolejowego Nastawnie		Solec Kuj. ul. Dworcowa	Solec Kuj. Bydgoski
47	Szalet przy dworcu ¹		Solec Kuj. ul. Dworcowa	Solec Kuj. Bydgoski
48	Budynek nr 1 z bud. gospodarczym		Solec Kuj. ul. Dworcowa	Solec Kuj. Bydgoski
49	Dom nr 32 (dawna leśniczówka)		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
50	Dom nr 2		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
51	Dom nr 3		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
52	Dom nr 5		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
53	Dom nr 7		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
54	Dom nr 8		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
55	Dom nr 10		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
56	Dom nr 13		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
57	Dom nr 14		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
58	Dom nr 15		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
59	Dom nr 16		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
60	Dom nr 18		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
61	Dom nr 22		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
62	Dom nr 23		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
63	Dom nr 27		Solec Kuj. ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski
64	Dom nr 1		Solec Kuj. Pl. Jana Pawła II	Solec Kuj. Bydgoski
65	Dom nr 1a		Solec Kuj. Pl. Jana Pawła II	Solec Kuj. Bydgoski

¹ Według informacji Urzędu Miejskiego obiekt już nie istnieje

Tabela nr 3.3.8 - 1 Wykaz zarejestrowanych obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy Solec Kujawski

Lp.	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Miejsce położenia zabytku	
			Adres	Gmina Powiat
1	2	3	4	5
66	Dom nr 4		Solec Kuj. Pl. Jana Pawła II	Solec Kuj. Bydgoski
67	Dom nr 7		Solec Kuj. Pl. Jana Pawła II	Solec Kuj. Bydgoski
68	Dom nr 8		Solec Kuj. Pl. Jana Pawła II	Solec Kuj. Bydgoski
69	Dom nr 9		Solec Kuj. Pl. Jana Pawła II	Solec Kuj. Bydgoski
70	Dom nr 12		Solec Kuj. Pl. Jana Pawła II	Solec Kuj. Bydgoski
71	Dom nr 1		Solec Kuj. ul. Kościuszki	Solec Kuj. Bydgoski
72	Dom nr 4		Solec Kuj. ul. Kościuszki	Solec Kuj. Bydgoski
73	Dom nr 7		Solec Kuj. ul. Kościuszki	Solec Kuj. Bydgoski
74	Dom nr 13		Solec Kuj. ul. Kościuszki	Solec Kuj. Bydgoski
75	Dom nr 15		Solec Kuj. ul. Kościuszki	Solec Kuj. Bydgoski
76	Dom nr 22		Solec Kuj. ul. Kościuszki	Solec Kuj. Bydgoski
77	Dom nr 24		Solec Kuj. ul. Kościuszki	Solec Kuj. Bydgoski
78	Dom nr 26		Solec Kuj. ul. Kościuszki	Solec Kuj. Bydgoski
79	Dom nr 7 z bud. gospodarczym		Solec Kuj. ul. Kujawska	Solec Kuj. Bydgoski
80	Budynek Kolejowy nr 24		Solec Kuj. ul. Kujawska	Solec Kuj. Bydgoski
81	Dom nr 3		Solec Kuj. ul. Leśna	Solec Kuj. Bydgoski
82	Dom nr 62		Solec Kuj. ul. Leśna	Solec Kuj. Bydgoski
83	Dom		Solec Kuj. ul. Leśna	Solec Kuj. Bydgoski
84	Dom nr 8		Solec Kuj. ul. 29 Listopada	Solec Kuj. Bydgoski
85	Dom nr 9 z bud. gospodarczym		Solec Kuj. ul. 29 Listopada	Solec Kuj. Bydgoski
86	Dom nr 14		Solec Kuj. ul. 29 Listopada	Solec Kuj. Bydgoski
87	Dom nr 12		Solec Kuj. ul. H. Sawickiej	Solec Kuj. Bydgoski
88	Dom nr 1		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
89	Dom nr 2		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
90	Dom nr 5		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
91	Dom nr 6		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
92	Dom nr 11		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
93	Dom nr 12		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
94	Dom nr 15		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
95	Dom nr 18		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
96	Dom nr 22		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
97	Dom nr 28		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
98	Dom nr 30		Solec Kuj. ul. 23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
99	Dom nr 1		Solec Kuj. ul. Powstańców	Solec Kuj. Bydgoski
100	Budynki w zespole Z-du „SOLBUS”		Solec Kuj. ul. Powstańców	Solec Kuj. Bydgoski
101	Dom nr 4		Solec Kuj. ul. Piastów	Solec Kuj. Bydgoski
102	Rzeźnia (obecnie z-d ślusarski)		Solec Kuj. ul. Piastów	Solec Kuj. Bydgoski
103	Dom nr 11		Solec Kuj. ul. Piastów	Solec Kuj. Bydgoski
104	Dom nr 11a		Solec Kuj. ul. Piastów	Solec Kuj. Bydgoski
105	Dom nr 14		Solec Kuj. ul. Piastów	Solec Kuj. Bydgoski
106	Dom nr 20		Solec Kuj. ul. Tartaczna	Solec Kuj. Bydgoski
107	Dom nr 23		Solec Kuj. ul. Tartaczna	Solec Kuj. Bydgoski
108	Dom nr 24		Solec Kuj. ul. Tartaczna	Solec Kuj. Bydgoski
109	Dom nr 27a		Solec Kuj. ul. Tartaczna	Solec Kuj. Bydgoski
110	Dom nr 35		Solec Kuj. ul. Tartaczna	Solec Kuj. Bydgoski

Tabela nr 3.3.8 - 1 Wykaz zarejestrowanych obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy Solec Kujawski

Lp.	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Miejsce położenia zabytku	
			Adres	Gmina Powiat
1	2	3	4	5
111	Dom nr 1		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
112	Dom nr 2		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
113	Dom nr 8 (Willa Anna)		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
114	Dom nr 14		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
115	Dom nr 15 (Komisariat Policji)		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
116	Dom nr 16		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
117	Dom nr 17		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
118	Dom nr 21		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
119	Dom nr 26		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
120	Dom nr 28		Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
121	Gazownia miejska		Solec Kuj. ul. H. Sawickiej	Solec Kuj. Bydgoski
122	Dom nr 1		Solec Kuj. ul. Robotnicza	Solec Kuj. Bydgoski
123	Dom nr 2		Solec Kuj. ul. Robotnicza	Solec Kuj. Bydgoski
124	Dom nr 3		Solec Kuj. ul. Robotnicza	Solec Kuj. Bydgoski
125	Dom nr 4		Solec Kuj. ul. Robotnicza	Solec Kuj. Bydgoski
126	Dom nr 5		Solec Kuj. ul. Robotnicza	Solec Kuj. Bydgoski
127	Dom nr 9		Solec Kuj. ul. Robotnicza	Solec Kuj. Bydgoski
128	Dom nr 2		Solec Kuj. ul. Garbary	Solec Kuj. Bydgoski
129	Dom nr 3		Solec Kuj. ul. Garbary	Solec Kuj. Bydgoski
130	Dom nr 7		Solec Kuj. ul. Garbary	Solec Kuj. Bydgoski
131	Budynki przemysłowe na terenie dawnej fabryki		Solec Kuj. ul. Powstańców	Solec Kuj. Bydgoski

Źródło: <http://www.torun.wkz.gov.pl/bip/29/rejestr-zabytkow-nieruchomych>

Tabela nr 3.3.8-2 Cmentarze na terenie Gminy Solec Kujawski wpisane do ewidencji zabytków

Lp.	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Miejsce położenia zabytku	
			Adres	Gmina Powiat
1	2	3	4	5
1	Cmentarz rzymsko – katolicki	Ochrona konserwatorska. Ochrona pod kątem planowania przestrzennego	Solec Kuj. ul. P. Skargi	Solec Kuj. Bydgoski
2	Cmentarz ewangelicki	Jak wyżej	Solec Kuj. ul. Toruńska	Solec Kuj. Bydgoski
3	Cmentarz ewangelicko - mennonicki	Jak wyżej	Solec Kuj. Przyłubie	Solec Kuj. Bydgoski
4	Cmentarz ewangelicki	Jak wyżej	Otorowo	Solec Kuj. Bydgoski
5	Cmentarz ewangelicki	Jak wyżej	Otorowo (zespół młyna)	Solec Kuj. Bydgoski
6	Cmentarz ewangelicki	Jak wyżej	Wypaleniska	Solec Kuj. Bydgoski
7	Cmentarz ewangelicki	Jak wyżej	Chrośna	Solec Kuj. Bydgoski

Źródło: <http://www.torun.wkz.gov.pl/bip/29/rejestr-zabytkow-nieruchomych>

Tabela nr 3.3.8-3 Zabytki nieruchome na terenie Gminy Solec Kujawski wpisane do rejestru zabytków

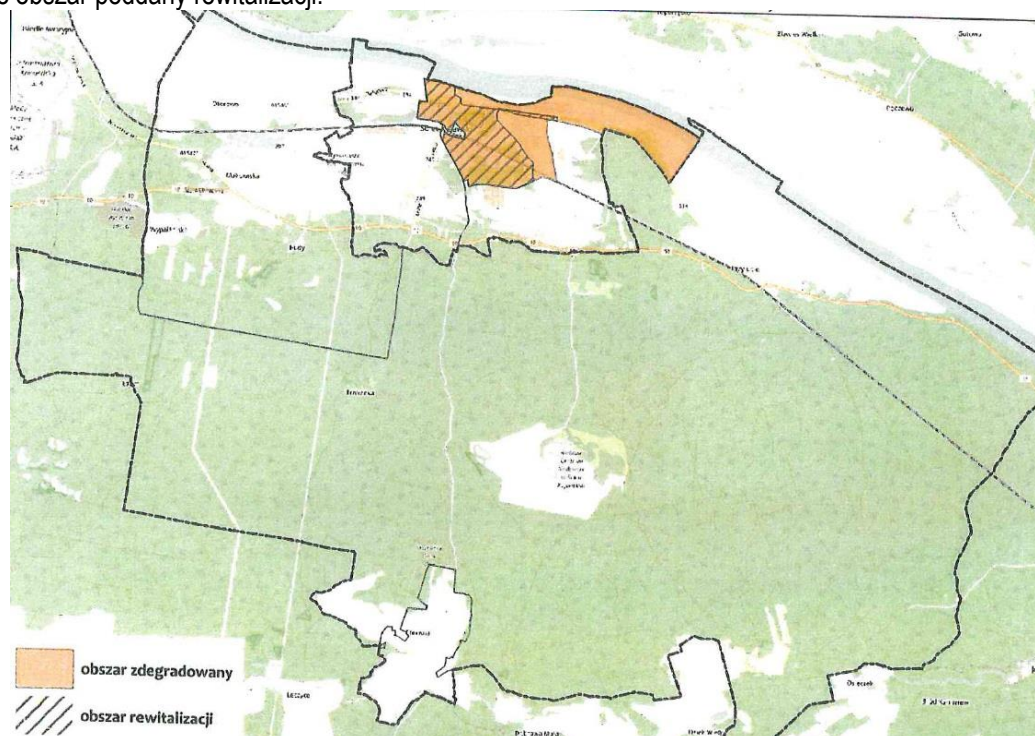
Lp.	Nr rejestru	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Miejsce położenia zabytku	
				Adres	Gmina Powiat
1	2	3	4	5	6
1	A/237	Cmentarz rzymsko-katolicki parafii p.w. św. Stanisława Bp.M.	Całkowita ochrona zabytkowa i konserwatorska	Solec Kujawski ul.23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
2	A/516/1-2	Zespół domu, obecnie-Zespół Szkół, ul. 23 Stycznia 13.	Całkowita ochrona zabytkowa i konserwatorska	Solec Kujawski ul.23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
3	A/48	Kościół p.w. św. Stanisława Bp.M.	Całkowita ochrona zabytkowa i konserwatorska	Solec Kujawski ul.23 Stycznia	Solec Kuj. Bydgoski
4	A/1614/1-2	Kościół ewangelicki obecnie pw. NSPJ	Całkowita ochrona zabytkowa i konserwatorska	Solec Kujawski ul. Bydgoska	Solec Kuj. Bydgoski

Źródło: <http://www.torun.wkz.gov.pl/bip/29/rejestr-zabytkow-nieruchomych>

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, przeprowadzony w kompleksowy sposób, poprzez zintegrowane działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, przeprowadzone na podstawie programu rewitalizacji

Rada Miejska w Solcu Kujawskim Uchwałą Nr XVII/158/16 z dnia 17 czerwca 2016 r. wyznaczyła obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Solec Kujawski. Następnie Uchwałą Nr XVIII/168/16 z dnia 30 sierpnia 2016 r. zainicjowano przystąpienie do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Solec Kujawski na lata 2016 – 2023. W drodze kolejnej uchwały określono wyznaczanie składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Miasta i Gminy, jak również wskazano przedstawicieli Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim do Komitetu Rewitalizacji. Uchwała Nr XLIV/366/18 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Solec Kujawski na lata 2016 – 2023 zaktualizowała Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Solec Kujawski.

Poniżej wyciąg z Uchwały Nr XLIV/366/18 z dnia 25.05.2018 r. XVII/158/16 z dnia 17 czerwca 2016 r. obrazujący graficznie obszar poddany rewitalizacji.

Rysunek nr 3.3.8-1. Obszar zdegradowany i przewidziany do rewitalizacji w Solcu Kujawskim

Źródło: Uchwała Nr XLIV/366/18 z dnia 24.05.2018 r.

W roku 2021 realizowano m.in. zadania pt.:

- „Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Placu Jana Pawła II i przyległych ulic” - wartość zadania poniesiona od początku realizacji: 4 122 360,29 zł, z tego wydatki poniesione w 2021 r. – 3 913 450,57 zł i w 2022 r. – 124 598,42 zł. Zadanie zostało ukończony;
- „Rewitalizacja społeczno-gospodarcza - przebudowa budynku przy ul. Kościuszki 12” - wartość zadania poniesiona od początku realizacji: 2 898 083,90 zł, z tego wydatki poniesione w 2021 r. – 983 012,85 zł i w 2022 r. – Gmina otrzymała dofinansowanie w wys. 380 868,58 zł. Złożono wniosek o płatność końcową;
- „Rewitalizacja społeczno-gospodarcza - przebudowa budynku przy Placu Jana Pawła II 4” - wartość zadania – 1 109 582,95 zł, z tego w 2021 r. uzyskano dofinansowanie w wys. 1 109 582,95 zł”, w 2022 r. nie wydatkowano pieniędzy. Złożono wniosek o płatność końcową.

W 2021 r. wydano 110 zaświadczeń i 114 informacji dotyczących położenia nieruchomości w obszarze rewitalizacji Gminy Solec Kujawski, natomiast w 2022 r. wydano 149 takich zaświadczeń i 25 informacji.

3.4 Warunki klimatyczne i stan powietrza atmosferycznego

Gmina Solec Kujawski leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego, przejściowego od klimatu oceanicznego Europy Zachodniej do kontynentalnego Europy Wschodniej i Azji. Znajduje się w zasięgu mas atmosferycznych o różnorodnej genezie powstania i charakterze: morskich i kontynentalnych, polarnych, podzwrotnikowych i arktycznych, czemu sprzyja m.in. ukształtowanie powierzchni. Stąd wynika duża dynamika zmienności typów pogody, zarówno w cyklu rocznym, jak i wieloletnim. Znaczne zróżnicowanie przestrzenne wykazują opady atmosferyczne. Pod względem klimatycznym obszar opracowania należy do subregionu Nadwiślańskiego (wg. W. Okołowicza).

Dane dotyczące klimatu wg. Narodowego Atlasu Polski przedstawiają się następująco:

- przeciętna ilość opadów w roku – 400-500 mm,
- średnia temperatura roczna – 7,5-8°C, (w styczniu – 2,5 ÷ 3°C, w lipcu – 18 ÷ 18,5°C).

Źródłami zanieczyszczeń powietrza są:

- źródła energetyczne i przemysłowe,
- niska emisja, w tym komunikacyjne źródła zanieczyszczeń,
- emisja nieorganizowana,
- emisja transgraniczna.

Źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powstające na terenie Gminy Solec Kujawski to przede wszystkim zanieczyszczenia emitowane z lokalnych kotłowni, obiektów użyteczności publicznej i palenisk domowych, wykorzystujące tradycyjne źródła energii, jak również emisje z jednostek prowadzących działalność gospodarczą. Pewien wpływ na jakość powietrza atmosferycznego na terenie Gminy mają emisje od pojazdów poruszających się po drogach na terenie Gminy oraz emisje z Bydgoszczy na skutek przeważających wiatrów z kierunku zachodniego.

Źródła energetyczne i przemysłowe

Na terenie Gminy Solec Kujawski usługi ciepłownicze świadczy Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bydgoszczy, gdzie głównym źródłem ciepła w ramach systemu ciepłowniczego jest ciepłownia należąca do Spółki. Gmina Solec Kujawski jest jednym z pięciu udziałowców KPEC Spółka z o.o. (Ciepłownia Solec Kujawski, ul. Garbary 4, 86-050 Solec Kujawski).

Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. prowadzi działalność zgodnie z przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska dbając o prawidłową eksploatację źródeł wytwarzania ciepła, z jednoczesnym uwzględnieniem ograniczania niekorzystnego wpływu na środowisko. Polityka proekologiczna w KPEC polega m.in. na obniżaniu zjawiska „niskiej emisji”, np. poprzez zmianę paliwa w kotłowniach lokalnych na gazowe. W trosce o środowisko lokalne, w ciepłowniach własnych spalany jest węgiel wysokoenergetyczny o obniżonej zawartości

siarki i popiołu, co wpływa na ograniczanie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych odprowadzanych do atmosfery. Wyposażenie kotłów w tzw. baterie cyklonów lub filtry workowe - pozwoliło obniżyć emisję pyłów do powietrza oraz zredukować emisję gazów cieplarnianych (przede wszystkim CO₂).

Na terenie Gminy Solec Kujawski występuje Park Przemysłowy. Park Przemysłowy w Solcu Kujawskim jest bezpośrednio skomunikowany z drogą krajową DK10 (Szczecin-Warszawa). Odległość od autostrady A1 wynosi 30 km, od drogi S5 - 20 km. Od północy ogranicza go linia kolejowa Nr 18 Kutno-Piła.

Tereny inwestycyjne parku przemysłowego wynoszą ok. 68,0 ha. I etap Parku Przemysłowego został zrealizowany na obszarze 36,3 ha i zagospodarowany do końca 2006 roku. W lipcu 2012 roku oddano do zagospodarowania II etap Parku Przemysłowego o powierzchni ponad 31,0 ha, który tworzy integralną całość z już istniejącym Parkiem Przemysłowym. Pod koniec 2016 roku tereny Parku Przemysłowego II etap zostały włączone do Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Zdj. nr 3.4-1. Lokalizacja Parku Przemysłowego w Solcu Kujawskim

Na terenie Parku Przemysłowego działa 24 firm (stan na 2022 r.). Są to firmy z branży metalowej, tworzyw sztucznych, kamienia naturalnego, papierów powlekanych, produkcji mebli, przemysłu motoryzacyjnego, logistyki i usług.

Na obszarze Parku Przemysłowego wybudowano także Inkubator Przedsiębiorczości (PHARE 2002). Jest to obiekt o powierzchni 5000 m² wyposażony we wszystkie media potrzebne do prowadzenia działalności gospodarczej, w którym funkcjonują firmy świadczące usługi doradcze związane z zarządzaniem projektami innowacyjnymi, opracowaniem strategii firm, sporządzaniem wniosków na pozyskanie środków z UE. Ich działalność nie wiąże się z istotną emisją pyłów i substancji do powietrza. Zajmują się one logistyką, spedycją i transportem, projektowaniem, wykonawstwem konstrukcji maszyn i urządzeń przemysłu maszynowego, projektowaniem oraz produkcją automatyki przemysłowej i produkcją tworzyw sztucznych. Ponadto firmy świadczą usługi z zakresu: serwisowania odzieży roboczej, fizycznej ochrony osób i mienia, utrzymania czystości.

Ponadto, na terenie Gminy Solec Kujawski występują inne duże podmioty gospodarcze, których działalność może wiązać się z istotną emisją pyłów i substancji do powietrza.

Niska emisja

W 2016 roku Rada Miejska w Solcu Kujawskim, Uchwałą Nr XIV/139/16 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 18 marca 2016 r., przyjęła do realizacji „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Solec Kujawski” (PGN), aktualizowany uchwałą Nr VI/49/19 z dnia 26 kwietnia 2019 r. Dokument umożliwia zdefiniowanie obszarów wymagających działań naprawczych w zakresie ochrony atmosfery i opracowanie rozwiązań umożliwiających lokalną poprawę jakości powietrza, a tym samym – poprawę jakości życia mieszkańców.

Realizacja założeń Planu będzie obejmować działania polegające na:

- termomodernizacji budynków użyteczności publicznej,
- termomodernizacji budynków sektora mieszkaniowego,
- zwiększaniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy,
- ograniczaniu zużycia energii finalnej w obiektach użyteczności publicznej,
- zwiększaniu efektywności energetycznej,
- zmniejszaniu emisji zanieczyszczeń pochodzących z sektora transportu.

Długoterminowe korzyści z opracowania PGN są następujące:

- łatwiejszy dostęp do funduszy krajowych i unijnych na dofinansowanie inwestycji związanych z ochroną powietrza atmosferycznego, efektywnością energetyczną i OZE w Gminie w latach 2015-2020,
- oszczędności w budżecie Gminy,
- poprawa jakości powietrza na terenie Gminy.

Zgodnie z aktualizacją PGN:

- Prognozowane oszczędności energii wynoszą 3366 MWh w okresie 2015-2020,
- Prognozowany wzrost zużycia energii ze źródeł odnawialnych wynosi 413 MWh w okresie 2015-2020,
- Prognozowana redukcja emisji CO₂ wynosi 1293 Mg CO₂ w okresie 2015-2020.

Na obszarach wiejskich o charakterze typowo rolniczym oraz osiedlach domków jednorodzinnych zanieczyszczenie powietrza wynika głównie z tzw. emisji niskiej i jest generalnie związana ze strukturą zużycia paliw do celów grzewczych. Jest mocno odczuwalne szczególnie w sezonie grzewczym. Największy odsetek całkowitego zużycia paliw w Gminie stanowi węgiel kamienny i jego pochodne.

Czynnikami hamującym proces przechodzenia głównie indywidualnych odbiorców z ogrzewania paliwem stałym na inne proekologiczne jest koszt paliwa. Zadania Gminy powinny zmierzać do złagodzenia skutków emisji niskiej do powietrza. Rozwiązaniem tego problemu może być zorganizowany (wspólnotowy) system dostarczania energii grzewczej do mieszkań i domów. Część energii cieplnej mogłaby pochodzić ze wspólnego jednego lub kilku źródeł energii odnawialnej, takich jak energia słońca (kolektory słoneczne), pompy ciepła i inne.

Przez teren Gminy przebiega droga krajowa nr 10 Szczecin – Warszawa. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad realizuje przebudowę drogi, która obejmuje odcinek w ciągu drogi krajowej nr 10 Bydgoszcz - Toruń (węzeł Bydgoszcz Południe - węzeł Toruń Południe) wraz z:

- rozbudową węzła Toruń Południe mającą na celu połączenie drogi ekspresowej S-10 i autostrady A-1 z drogą krajową nr 91.
- rozbudową węzła Bydgoszcz Południe (Stryzek), polegającą na dostosowaniu rozwiązań węzła do przekroju 2x2 drogi krajowej nr 25 na całym węźle wraz z odcinkiem do miejscowości Brzoza (włącznie z istniejącym skrzyżowaniem z drogą wojewódzką nr 254).

Układ drogowy Gminy uzupełniają drogi wojewódzkie i powiatowe. Uzupełnieniem dróg wojewódzkich i powiatowych są drogi gminne znajdujące się w każdym sołectwie. W przeważającej większości są to drogi gruntowe i gruntowe ulepszone.

Na poziom emisji spalin, a w konsekwencji na stan powietrza atmosferycznego, wpływa dostępność do publicznych środków transportu oraz natężenie transportu indywidualnego. Aktualnie obserwuje się ogólną tendencję rezygnacji

ze zbiorowego transportu pasażerskiego na rzecz transportu indywidualnego, ze wszystkimi negatywnymi skutkami tego stanu. Podanie ilości substancji emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery na terenie Miasta i Gminy Solec Kujawski jest trudne i obciążone błędem, ze względu na szereg zmiennych danych, takich jak: ilość pojazdów poruszających się po terenie Gminy, trasą przelotową DK10, z podziałem na rodzaje pojazdów i rodzaje paliwa.

Zły stan techniczny dróg generuje większe koszty eksploatacji samochodów – przy jeździe na niskich biegach z prędkością 20÷30 km/h znacznie wzrasta zużycie paliwa oraz elementów zawieszenia pojazdów. Większe zużycie paliwa przekłada się bezpośrednio na wzrost emisji spalin. Z tego też względu modernizacja dróg na terenie Gminy ma wpływ pośrednio na redukcję tzw. niskiej emisji.

Emisja niezorganizowana

Do emisji niezorganizowanej zalicza się emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza z obiektów powierzchniowych takich jak składowiska odpadów, oczyszczalnie ścieków, jak również emisję zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych np. spawanie, czy lakierowanie wykonywane poza obrębem obiektów budowlanych, czy spalanie na powierzchni ziemi, jak wypalanie traw, itp.

W przypadku takich źródeł jak składowiska odpadów istotnym czynnikiem uciążliwości są substancje złowne (uciążliwość zapachowa niektórych instalacji). Oprócz wymienionych powyżej źródeł emisji substancji złownych w środowiskach wiejskich funkcjonować mogą również instalacje przeznaczone do chowu zwierząt wprowadzające do powietrza związki pochodzenia organicznego np. amoniak, siarkowodór, merkaptany. Na chwilę obecną nie ma podstaw prawnych do rozwiązywania problemu uciążliwości zapachowej niektórych typów działalności gospodarczej.

Zarówno emisję zorganizowaną jak i niezorganizowaną reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2010 r. Nr 16, poz. 87), w którym, m.in. określono:

- wartości odniesienia, wyrażone jako poziomy substancji w powietrzu, zróżnicowane dla:
  - terenu kraju, z wyłączeniem obszarów ochrony uzdrowiskowej,
  - obszarów ochrony uzdrowiskowej;
- warunki, w jakich ustala się wartości odniesienia, takie jak temperatura i ciśnienie;
- oznaczenie numeryczne substancji pozwalające na jednoznaczną jej identyfikację;
- okresy, dla których uśrednione są wartości odniesienia;
- warunki uznawania wartości odniesienia za dotrzymane;
- referencyjne metodyki modelowania poziomów substancji w powietrzu.

Emisja transgraniczna

Położenie Gminy Solec Kujawski wyklucza wpływ oraz emisję zanieczyszczeń z terenu oraz na teren innego kraju.

3.5 Hałas

Hałas jest nieodłącznym efektem rozwoju cywilizacji. Jest to każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od jego parametrów fizycznych. Staje się on ważnym zagrożeniem ze względu na szczególny wpływ na jakość życia ludzkiego, przyczyniając się m.in. do określonych zaburzeń zdrowotnych, takich, jak ubytki słuchu, czy zaburzenia psychofizyczne. Ochrona przed hałasem polega na utrzymywaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego poziomu lub co najmniej na tym poziomie, a także na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do poziomu dopuszczalnego, w sytuacjach gdy nie jest on dotrzymany. Dopuszczalne poziomy hałasu wytwarzanego w środowisku przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami hałasu L_{AeqD} i L_{AeqN} , które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby określono w tabeli nr 1 do Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz.826). Zgodnie z w/w rozporządzeniem terenami zagrożonymi hałasem są te tereny, na których przekroczona jest

wartość progowa poziomu hałasu.

Art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska narzuca obowiązek wykonywania oceny stanu akustycznego aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. oraz terenów poza aglomeracjami położonych w zasięgu oddziaływania akustycznego dróg, linii kolejowych oraz lotnisk, których eksploatacja może spowodować negatywne oddziaływanie na znacznych obszarach, innych terenów wskazanych w powiatowych planach ochrony środowiska. Gmina Solec Kujawski nie jest objęta w/w obowiązkiem, gdyż w województwie kujawsko-pomorskim dotyczy on miast: Bydgoszcz, Toruń, Włocławek i Grudziądz.

Problemy związane ze stanem środowiska na terenie Gminy Solec Kujawski, w zakresie oddziaływań akustycznych, spowodowane są wieloma czynnikami, m.in. jakością sieci drogowej (hałas komunikacyjny), stopniem urbanizacji, koncentracją usług, występowaniem zakładów przemysłowych oraz rzemieślniczych w jednostkach zabudowy mieszkaniowej.

Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny, to hałas wytwarzany przez ruch drogowy, tramwajowy, kolejowy i lotniczy. Szczególnie narażone są tereny znajdujące się w pobliżu większych tras komunikacyjnych. Wynika to z dużej dynamiki wzrostu ilości środków transportu, zwłaszcza pojazdów samochodowych notowanego w ostatnich latach oraz wzmożonego ruchu tranzytowego (towarowego i osobowego) w komunikacji międzynarodowej.

Ważnym elementem wpływającym na poziom emitowanego hałasu jest rodzaj i stan techniczny nawierzchni dróg oraz organizacja ruchu. Nierówności nawierzchni powodują zwiększenie poziomu hałasu i wibracji, co szczególnie odczuwają mieszkańcy sąsiadujących z drogami domów. Brak autostrad i dróg ekspresowych powoduje, że cały ruch drogowy w województwie przejmują istniejąca sieć drogowa, której parametry i nawierzchnia nie są przystosowane do występującego obecnie natężenia ruchu.

Przez teren Gminy przebiega droga krajowa nr 10 Szczecin – Warszawa. Układ drogowy Gminy uzupełniają drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Układ linii autobusowych i komunikacja samochodowa indywidualna stanowią podstawowe systemy transportowe przewozów pasażerskich na terenie Gminy. Część dróg cechują niskie parametry techniczne i zły stan nawierzchni.

W celu poprawy warunków akustycznych przeprowadzono w ostatnich latach szereg działań polegających na modernizacji dróg, w tym:

- bezkolizyjny przejazd przez tory kolejowe z nowym układem drogowym w ramach projektu BIT-CITY,
- budowa sieci dróg na terenie Parku Przemysłowego - budowa nawierzchni na terenie Parku,
- przebudowa dróg oraz prace modernizacyjne dróg z kanalizacją sanitarną i deszczową,
- budowa dróg rowerowych.

Modernizacja dróg poprawiła bezpieczeństwo ruchu samochodowego i pieszego oraz usprawniła jego płynność. Poprawa stanu dróg gminnych wpłynęła również na zmniejszenie hałasu komunikacyjnego.

Dzięki porozumieniu Miasta Bydgoszczy i Solca Kujawskiego najmłodszy mieszkańcy gminy korzystają z biletów uczniowskich i biletów malucha w bydgoskiej komunikacji miejskiej i podmiejskiej. Podobnie rozszerzono grupę osób uprawnionych do korzystania z biletów uczniowskich, o uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Solca Kujawskiego. Z uprawnień skorzystają posiadacze Metropolitalnej Karty Uczniowskiej wraz z ważną legitymacją szkolną. Pozwala to ograniczyć liczbę pojazdów osobowych dowożących dzieci i młodzież do szkół i przedszkoli w Bydgoszcz, a przez to ograniczyć emisję hałasu od środków komunikacji prywatnej.

Problem uciążliwości hałasu kolejowego dotyczy jedynie tych terenów, gdzie linie kolejowe przebiegają przez tereny budownictwa mieszkaniowego, eksponowane na działanie hałasu. Przez Gminę przebiega linia kolejowa na trasie Kutno – Piła. Przeprowadzono rewitalizację linii (wymiana torowiska i podkładów, nowy tabór kolejowy - nowe składnice kolejowe ELF produkcji PESA Bydgoszcz) co przyczyniło się do ograniczenia emisji hałasu.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy, czyli emitowany do środowiska hałas ze źródeł zlokalizowanych na terenach zakładów przemysłowych regulowany jest rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

Obecnie obowiązujące prawo ochrony środowiska skutecznie obliguje zarówno duże, jak i małe zakłady do uzyskiwania stosowanych pozwoleń i to właśnie na tym etapie podmioty gospodarcze są mobilizowane do stosowania nowocześniejszych, bardziej przyjaznych dla środowiska technik, w celu dopełnienia obowiązku dotrzymania określonych w w/w rozporządzeniu dopuszczalnych poziomów hałasu, na terenach, gdzie takie poziomy zostały określone.

Według danych przedstawionych w Raporcie o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2019 r. w dalszym ciągu obserwuje się powstawanie nowych, uciążliwych źródeł hałasu, pochodzących z niewielkich zakładów wytwórczych i rzemieślniczych zlokalizowanych wewnątrz osiedli mieszkaniowych. Istotny problem stanowią duże centra handlowe lokalizowane w pobliżu zabudowy mieszkaniowej. Nową uciążliwość stanowią farmy wiatrowe. Decyzję o lokalizacji tychże jednostek należy podejmować uwzględniając przede wszystkim wpływ na klimat akustyczny na terenach zabudowy mieszkaniowej. Klimat akustyczny wokół każdego zakładu przemysłowego zależy od wielu czynników, przede wszystkim od rodzaju, liczby oraz sposobu rozmieszczenia źródeł hałasu, stosowanej technologii produkcji, skuteczności zabezpieczeń akustycznych poszczególnych źródeł oraz ukształtowania i zagospodarowania terenu.

Uciążliwości hałasu pochodzące od źródeł przemysłowych w województwie kujawsko-pomorskim w przeciągu ostatniego dziesięciolecia zmniejszają się. Działania organów ochrony środowiska i postęp techniczny przyczyniają się do systematycznego likwidowania większości przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku.

3.6 Pola elektromagnetyczne

Do istotnych z punktu widzenia prawa ochrony środowiska źródeł emisji pól elektromagnetycznych zalicza się stacje i linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV lub wyższym oraz instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

W Gminie Solec Kujawski znaczącym źródłem emisji pola elektromagnetycznego jest uruchomione 4 września 1999 r. Radiowe Centrum Nadawcze z nadajnikiem o mocy 1000 KW i dwoma masztami radiowymi o wysokości 330 i 289 m, które emitują I Program Polskiego Radia. Źródłami promieniowania elektromagnetycznego znajdującymi się na terenie zakładu Polskie Radio S.A. z siedzibą w Warszawie, Oddział w Solcu Kujawskim są:

- nadajnik radiowy LW 225kHz,
- stacja bazowa telefonii komórkowej,
- rozdzielnia 15 kV.

Przez obszar Gminy będącym istniejące napowietrzne elektroenergetyczne linie przesyłowe:

- o napięciu 220kV relacji Pątnów - Jasiniec tor I,
- o napięciu 220kV relacji Pątnów - Jasiniec tor II.

Na terenie gmina Solec Kujawski na etapie realizacji jest budowa dwutorowej napowietrznej linii elektromagnetycznej 400 kV relacji Jasiniec – Pątnów. Linia przebiega przez obręby geodezyjne: Przyłubie, Wypaleniska, Makowska, Otorowo. Jest ona ważnym elementem realizacji sieci przesyłowej krajowego systemu energetycznego i w znacznym stopniu przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego tego regionu Polski.

Trasa linii ma ok. 102 km długości. Łączy województwa kujawsko-pomorskie i wielkopolskie, a na ich obszarze: 2 miasta na prawach powiatu, 4 powiaty grodzkie i 12 gmin.

Ponadto na terenie Gminy zlokalizowane są stacje bazowe telefonii komórkowej będące źródłami promieniowania elektromagnetycznego.

Prowadzony monitoring wykazał, iż średnio natężenie pola elektromagnetycznego na terenie gminy w roku 2018 wyniosło 0,47 V/m. Wynik ten nie przekracza dopuszczalnych norm ujętych w rozporządzeniu Ministra Środowiska

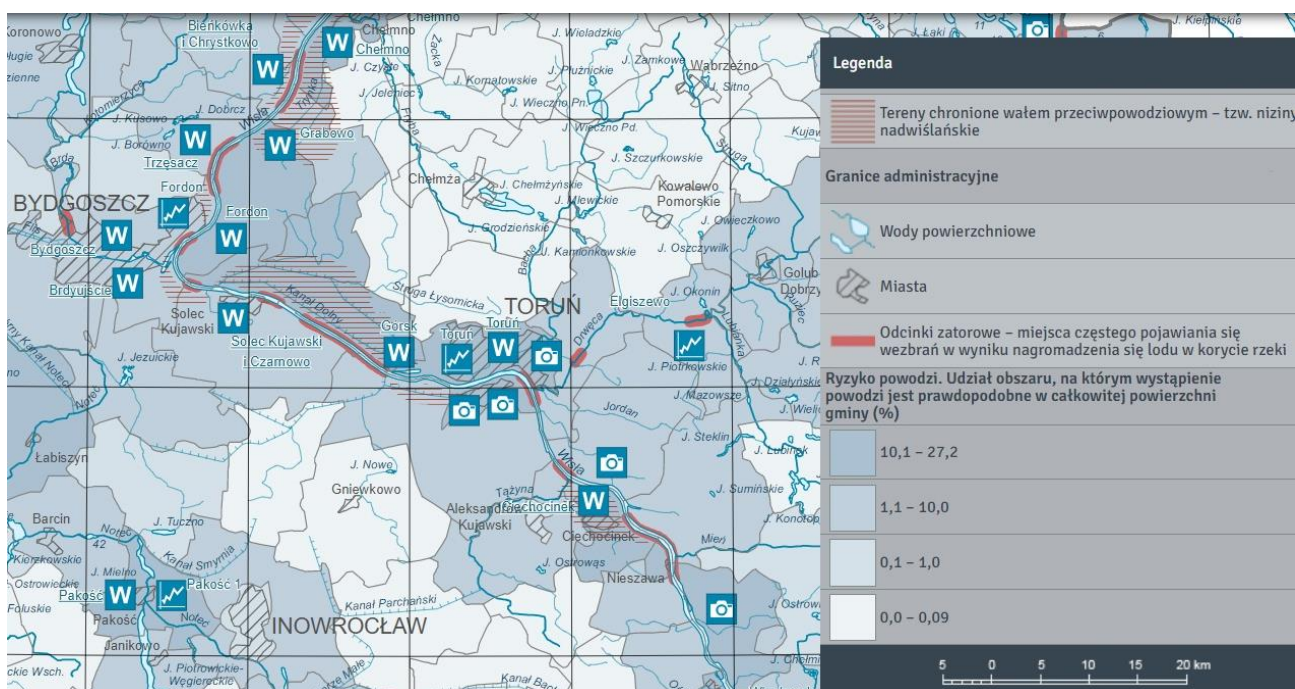

z dnia 30 października 2003 roku. W latach 2021-2022 nie zostały odnotowane skargi na promieniowanie elektromagnetyczne na terenie gminy Solec Kujawski.

Obecnie brak jest istotnych zagrożeń związanych z polem elektromagnetycznym.

3.7 Awary przemysłowe i zarządzanie kryzysowe

Poważne awary obejmują skutki dla środowiska powstałe w wyniku klęsk żywiołowych lub awarii przemysłowych i transportowych z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych. Zapobieganie poważnym awariom w odniesieniu do przemysłu wykorzystującego niebezpieczne substancje chemiczne ma ogromne znaczenie ekonomiczne i decyduje o jego wizerunku i akceptacji w społeczeństwie.

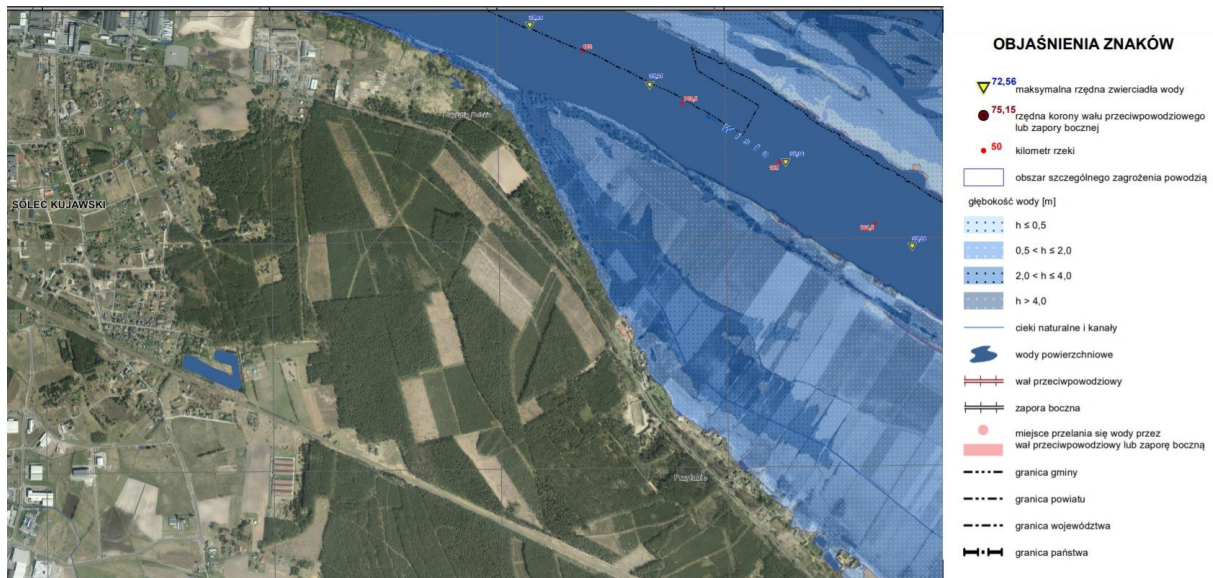

Rys. 3.7-1 Zagrożenie powodziowe
Źródło: atlas.kujawsko-pomorskie.pl

Na terenie gminy istnieją tereny zagrożone powodzią. Należą do nich:

a) Kompleks I Przyłubie – o powierzchni całkowitej 585 ha. Stan ostrzegawczy – 530 cm na wodowskazie w Toruniu osiąga rzędną 34,20 m n.p.m. i 32,90 m n.p.m. odpowiednio na początku i na końcu kompleksu, stan alarmowy – 650 cm na wodowskazie w Toruniu osiąga rzędną 35,30 m n.p.m. i 34,00 m n.p.m. odpowiednio na początku i na końcu kompleksu. W zasięgu ewentualnego zalewu znajduje się 22 zabudowań gospodarczych. Położone są one na pograniczu doliny wysoczyzny. W ostatnich latach wysokie wody nie zagrażały tym zabudowaniom. Ich położenie przy wysoczyźnie stwarza dobre warunki dostępu do nich w okresie ewentualnej powodzi na wypadek potrzeb ewakuacji.

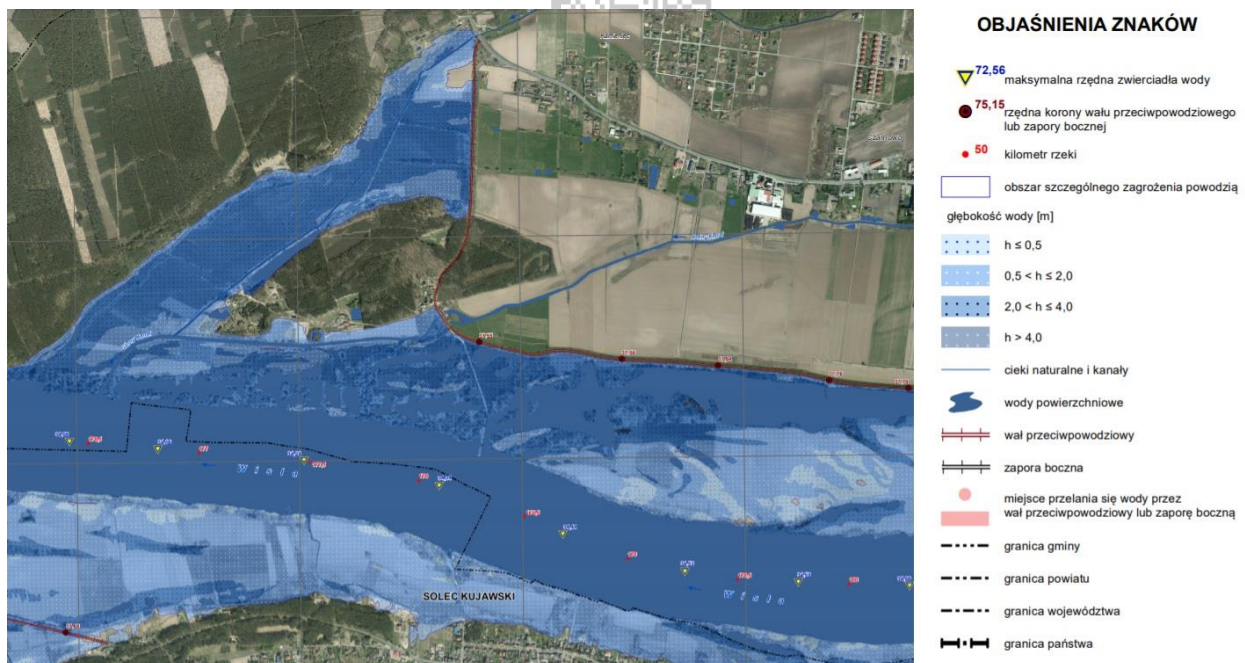

Rys. 3.7-2. Teren zagrożenia powodzią Przyłubie

Źródło: wody.isok.gov.pl

b) Kompleks II Solec Kujawski - o powierzchni całkowitej 199 ha. Stan ostrzegawczy – 530 cm na wodowskazie w Toruniu i na Fordonie osiąga rzędną 32,50 m n.p.m. i 31,70 m n.p.m. odpowiednio na początku i na końcu kompleksu, stan alarmowy – 650 cm na wodowskazie w Toruniu i na Fordonie osiąga rzędną 33,60 m n.p.m. i 32,90 m n.p.m. odpowiednio na początku i na końcu kompleksu. W zasięgu ewentualnego zalewu znajduje się ok. 10 zabudowań gospodarczych oraz 12 ha zabudowy miasta Solec Kujawski położonych wzdłuż szosy Bydgoszcz-Toruń.

Rys. 3.7-3 Teren zagrożenia powodzią Solec Kujawski

Źródło: wody.isok.gov.pl

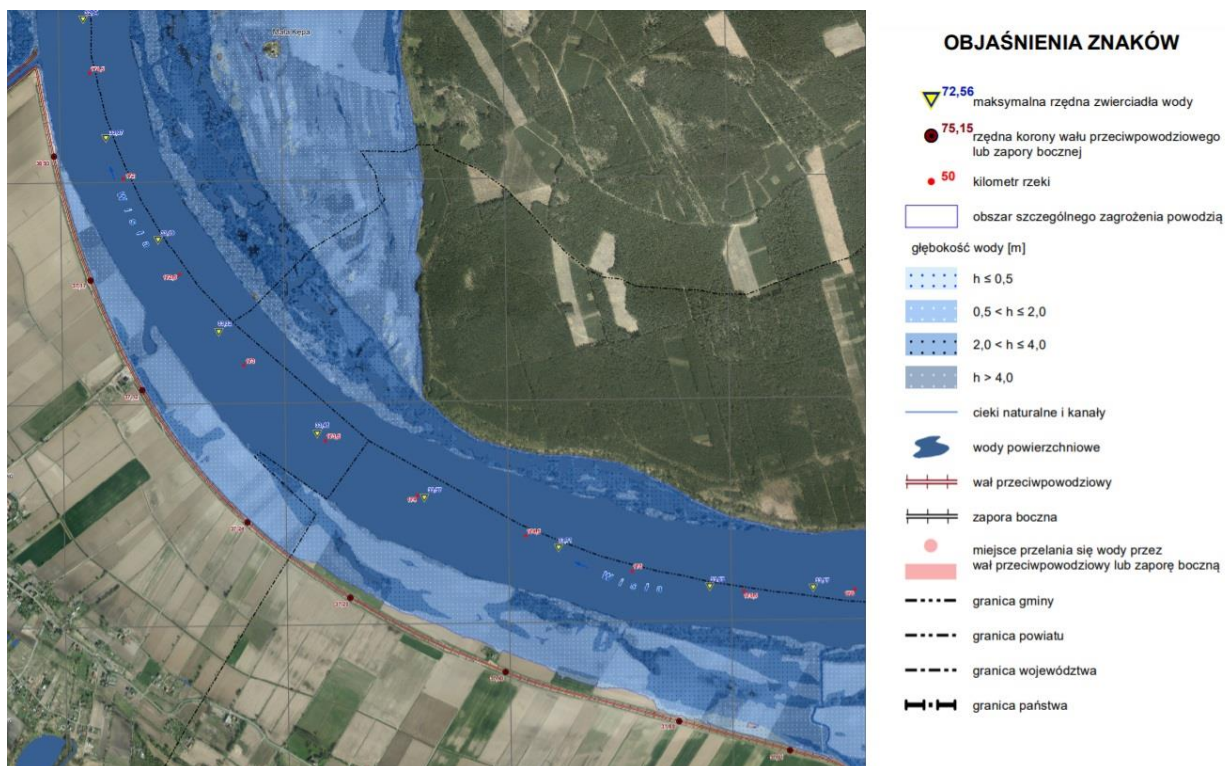
c) Nizina Łęgnowo-Otorowo – teren zagrożony powodzią, chroniony wałem przeciwpowodziowym. Zasięg ewentualnego zalewu został ustalony na poziomie lustra wody miarodajnej 0,2% i układa się na rzędnej 35,50 m n.p.m.

Dla ochrony ww. terenów przed powodzią opracowany został w 2012 r. „Plan operacyjny ochrony przed powodzią Miasta i Gminy Solec Kujawski”.

Na terenie miasta i gminy poważne awarie mogą być związane z:

- transportem gazu (gazociąg średniego ciśnienia z kierunku Gniewkowa),
- transportem drogowym i kolejowym substancji niebezpiecznych,
- magazynowaniem i stosowaniem w instalacjach technologicznych substancji niebezpiecznych,
- magazynowaniem i dystrybucją produktów ropopochodnych,
- niewłaściwym postępowaniem z odpadami zawierającymi substancje niebezpieczne.

Rys. 3.7-4 Teren zagrożenia powodzią Otorowo
Źródło: wody.isok.gov.pl

Zagrożenia toksycznymi środkami przemysłowymi wynikają z nagromadzenia i stosowania w licznych zakładach pracy województwa kujawsko-pomorskiego substancji niebezpiecznych – głównie chloru, amoniaku, fosgeny, dwutlenku siarki, produktów destylacji ropy naftowej, etanolu, gazu płynnego propan-butan. Awaryjne zbiorniki magazynowe i instalacje technologiczne z substancjami niebezpiecznymi mogą spowodować zniszczenie życia biologicznego w zbiornikach wodnych, przenikanie tych substancji do gruntu i wód gruntowych. Zagrożenie środowiska odpadami zawierającymi związki toksyczne wynika z przejściowego składowania na terenie zakładów różnych odpadów niebezpiecznych, takich jak: pofenolowy siarczan sodu, odpady barwnikarskie, przepracowane oleje, lampy fluorescencyjne zawierające rtęć, akumulatory ołowiowe.

Na terenie Gminy nie znajdują się zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii.

4. Omówienie stanu realizacji przyjętych w Programie celów i działań ekologicznych w Gminie Solec Kujawski

4.1 Edukacja ekologiczna

Tematykę ekologiczną popularyzowano przez:

- zamieszczanie artykułów w soleckich „Wiadomościach z Ratusza” (w 2021 r. - Nr 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 393, 398, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406 i w 2022 r. - Nr 410, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 422, 424, 426, 430) na temat gospodarowania odpadami komunalnymi, ochrony zwierząt, niskiej emisji, a także przeprowadzonych akcjach ekologicznych,
- zamieszczanie informacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na stronie internetowej gminy: www.soleckujawski.pl oraz Biuletynie Informacji Publicznej: mst-solec-kujawski.rbip.mojregion.info/ oraz Telewizji Solec,
- kolportaż ulotek i plakatów o tematyce ekologicznej, w tym o niskiej emisji i Programie „Czyste powietrze”.

W 2021 roku część zaplanowanych wydarzeń promocyjnych, szczególnie tych masowych się nie odbyła z uwagi na obowiązujący stan epidemiczny.

Edukacja ekologiczna prowadzona była poprzez:

w 2021 r.

- w lipcu 2021 roku uruchomiono Gminny Punkt Konsultacyjno - Informacyjny Priorytetowego Programu Czyste Powietrze. Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. W punkcie mieszkańcy mogą uzyskać wszelkie informacje na temat programu, a także złożyć wnioski o dofinansowanie wymiany źródła ciepła. W ramach programu udzielono 95 konsultacji (w tym 50 konsultacji telefonicznych i 45 konsultacji w gminnym punkcie) oraz złożono 28 wniosków;
- propagowano wśród rolników informacje przesyłane od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Bydgoszczy itp.;
- wyprodukowano cykl filmów edukacyjnych we współpracy z Telewizją Solec o tematyce ekologicznej pn. ABC Ekologii. W lokalnej telewizji oraz mediach społecznościowych wyemitowano dwa odcinki pt. „Co to są dioksyny?” i „Co to jest recykling?”;
- przeprowadzono akcję „Sprzątanie Świata – Polska 2021” – przeprowadzona została 17.09.2021 r., w której udział wzięli dzieci i młodzież. W ramach akcji zebrano 1,83 Mg (tony) odpadów komunalnych. Koszt zakupu worków i rękawic do przeprowadzenia akcji – 638,86 zł;
- zakupiono pojemniki do zbiórki nakrętek w ramach organizowanego konkursu. Pojemniki przekazano do szkół i przedszkoli w ramach edukacji ekologicznej. Koszt zakupu pojemników wyniósł 5.828,58 zł;
- zakupiono torby materiałowe z nadrukiem „Dbaj o czyste powietrze w Solcu Kujawskim”- 250 szt. - koszt 2.000,00 zł. Torby przekazywano mieszkańcom w ramach edukacji ekologicznej promującej czyste powietrze podczas kontroli palenisk domowych;
- uczniowie szkół podstawowych i wychowankowie przedszkola uczestniczyli w konkursach i różnego rodzaju akcjach o tematyce ekologicznej, m.in.: udział w akcji „Sprzątanie Świata”, Ogólnopolskim Programie Edukacyjnym „Zbieraj Baterie i Telefony”, IV edycji konkursu „Odzyskujemy makulaturę i plastikowe nakrętki”, sadzenie lasu „Łączy Nas Las” na terenie Nadleśnictwa Solec Kujawski i Leśnictwa Dobromierz, VIII Ogólnopolskim Konkursie Edukacji Ekologicznej dla dzieci - Mistrz Recyklingu i Przyjaciele (SP1), „EKO – SZKOŁA” - ogólnopolski projekt edukacyjny powstały w celu stworzenia sieci placówek, które poprzez współpracę, dzielą się pomysłami, jak kształtować ekologiczną świadomość młodego pokolenia (SP4);
- uczniowie klasy 7 Szkoły Podstawowej nr 1 zbudowali budki lęgowe dla ptaków, które przekazali Nadleśnictwu Solec Kujawski oraz uczestniczyli w wykładzie dot. ptactwa w Puszczy Bydgoskiej;
- na terenie Przedszkola Publicznego nr 1 „Promyczek”, przy współpracy Nadleśnictwa Solec Kujawski oraz rodziców wychowanków, zostało posadzonych 110 drzew. Przedszkole otrzymało kompostowniki (ZGK), pojemnik na nakrętki (ZGK i UM) oraz pojemnik na makulaturę (Środowiskowy Dom Samopomocy w Solcu

Kujawskim), a także zakupiło pomoce edukacyjne „Segregacja śmieci” służące do prowadzenia z wychowankami zajęć o tematyce ekologicznej;

- gminny konkurs plastyczno – literacki dla dzieci i młodzieży p.n. „Zwierzę nie jest rzeczą”. Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród odbyło się 01.06.2019 r. Gmina ufundowała nagrody na kwotę 1.600,23 zł,

w 2022 r.

- akcję „Sprzątanie Świata – Polska 2022” – przeprowadzona została 16.09.2022 r., w której udział wzięli dzieci i młodzież. W ramach akcji zebrano 1,13 Mg (tony) odpadów komunalnych. Koszt zakupu worków i rękawic do przeprowadzenia akcji – 1 334,82 zł;
- zakup 1 pojemnika do zbiórki nakrętek na cel charytatywny. Koszt pojemnika 1.400,00 zł;
- publikację komiksu pn. „Jak Soluś walczył z kiepskim klimatem i wynoszeniem śmieci pod wiatę”, wydanym na zlecenie Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim. Trzecia część komiksu edukuje o segregacji odpadów komunalnych (ze szczególnym uwzględnieniem odpadów wielkogabarytowych, kompostowania odpadów, dzikich wysypiskach) i ochronie środowiska (niska emisja, program „Czyste Powietrze”, azbest). Komiks trafił do przedszkoli i szkół w dniu 06.12.2022 r. Ilość 2.500 sztuk – koszt 15.100,00 zł;
- konkurs „Zwierzę nie jest rzeczą”. W nikołajki wręczono nagrody przedszkolakom z Grupy „Podróżnicy” z Publicznego Przedszkola "DINUŚ" za zajęcie I miejsca w konkursie plastycznym w kat. Przedszkole. Pozostałym laureatom konkursu nagrody zostały wręczone 17 grudnia 2022 r. podczas Jarmarku Świątecznego. Koszt nagród – 1.200,00 zł;
- konkurs „Odzyskujemy makulaturę i plastikowe nakrętki” dla przedszkoli i szkół na terenie Gminy Solec Kujawski. Koszt nagród – 10.000,00 zł;
- Szkoły podstawowe i przedszkole, w ramach edukacji ekologicznej, podejmowały współpracę z Nadleśnictwem Solec Kujawski w zakresie edukacji leśnej (zajęcia dydaktyczne dla dzieci, prelekcje, zajęcia praktyczne), organizowały konkursy proekologiczne, przeprowadzały lekcje na temat mądrego wykorzystywania energii elektrycznej, recyklingu oraz dbania o środowisko naturalne;
- Uczniowie szkół podstawowych i wychowankowie przedszkola uczestniczyli w różnego rodzaju akcjach o tematyce ekologicznej, m.in.: w akcji „Sprzątanie Świata”, w Ogólnopolskim Programie Edukacyjnym „Zbieraj Baterie i Telefony”, w V edycji konkursu „Odzyskujemy makulaturę i plastikowe nakrętki”, w akcji sadzenia lasu „Łączy Nas Las” na terenie Nadleśnictwa Solec Kujawski, w Ogólnopolskim Programie Edukacyjnym „Akademia Lubella”, którego celem jest edukacja młodzieży na temat podstaw zdrowego stylu życia, niemarnowania żywności, wspólnego przyrządzania posiłków, w III Edycji Akcji Sprzątamy dla Polski (SP1), w projekcie „EKO – SZKOŁA” - ogólnopolski projekt edukacyjny powstały w celu stworzenia sieci placówek, które poprzez współpracę, dzielą się pomysłami, jak kształtować ekologiczną świadomość młodego pokolenia (SP4), w akcji ustanowionej przez ONZ – Światowy Dzień Pszczół, w ramach której uczniowie budowali domki dla owadów (SP4).

Skuteczna egzekucja prawa w zakresie ochrony środowiska

Najczęstsze naruszenia łamania przepisów z zakresu ochrony środowiska dotyczyły gospodarki odpadami, utrzymania czystości i porządku oraz sprawowania właściwej opieki nad zwierzętami.

Na terenach nieskanalizowanych Gminy Solec Kujawski prowadzona jest ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych, m.in. częstotliwość wywozu nieczystości z szamb, zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Na terenach nieskanalizowanych Gminy Solec Kujawski prowadzono ewidencję i kontrolę zbiorników bezodpływowych, m.in. częstotliwość wywozu nieczystości z szamb, zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W związku z powyższym w sierpniu 2021 r. w ramach kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych (wywóz nieczystości ciekłych) i oczyszczalni ścieków (utyliczacja osadu) zlokalizowanych na terenie stref ochronnych ujęć wód podziemnych wysłano do właścicieli nieruchomości 30 wezwań. 18 właścicieli złożyło stosowne wyjaśnienia dotyczące postępowania z nieczystościami powstającymi na nieruchomości i przedłożyli odpowiednie dokumenty dotyczące ich wywozu. 4 właścicieli złożyło oświadczenia w ww. sprawie, 5 właścicieli nie odebrało wezwania, 3 nie złożyło wyjaśnień. Do osób, które nie odebrały wezwań i nie złożyły wyjaśnień wysłano ponownie wezwania i przeprowadzono kontrolę.

W dniu 24 października 2022 r. Gmina Solec Kujawski podpisała umowę z firmą NMG S.A. na zakup platformy informatycznej do ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz monitorowania wywozu nieczystości ciekłych. Zewidencjonowano zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Solec Kujawski. Zebrane dane zostały przekazane firmie NMG S.A. w celu zaimportowania ich na platformę analityczno- zarządczą EcoSanity, służącą do pełnej kontroli procesu odbioru, transportu i zrzutu nieczystości płynnych na terenie Gminy Solec Kujawski.

W 2021 r. w ewidencji znajdowało się 287 zbiorników bezodpływowych nieczystości ciekłych i 60 przydomowych oczyszczalni ścieków, natomiast w 2022 r. w ewidencji znajdowało się 249 zbiorników bezodpływowych nieczystości ciekłych i 62 przydomowe oczyszczalnie ścieków. Lokalizacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków znajduje się na terenach, gdzie nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej.

W ramach nadzorowania systemu gospodarki odpadami prowadzono kontrole na terenach zamieszkałych i na terenach, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (małe sklepiki, prywatne tereny) oraz kontrole w dużych zakładach (Park Przemysłowy, ROD i markety) pod względem zgodności zadeklarowanych ilości pojemników ze stanem faktycznym. Ponadto przeprowadzono oględziny na nieruchomościach prywatnych i osiedlach, w odpowiedzi na problemy zgłaszane przez mieszkańców lub podmiot odbierający odpady na terenie Gminy.

W sprawach nieprawidłowo prowadzonej segregacji lub składowania odpadów komunalnych w miejscach do tego nieprzeznaczonych wystosowano pisma do osób fizycznych i prawnych oraz przeprowadzono ponowne wizje kontrolne.

W 2021 r. pracownicy Wydziału Utrzymania Miasta na bieżąco kontrolowali przestrzeganie przez mieszkańców przepisów ustawy w zakresie utrzymania czystości i porządku. Wpłynęło 8 zgłoszeń w sprawie nieprawidłowego gromadzenia odpadów komunalnych, które były na bieżąco sprawdzane i rozwiązywane. W sprawach nieprawidłowo prowadzonej segregacji lub składowania odpadów komunalnych w miejscach do tego nieprzeznaczonych wystosowano 8 pism do osób fizycznych i prawnych oraz przeprowadzono ponowne wizje lokalne.

W dniu 27.08.2021 r. przygotowano zarządzenie wprowadzające procedurę przeprowadzania kontroli przydomowych kompostowników znajdujących się na terenie nieruchomości zabudowanych budynkiem mieszkalnym jednorodzinny, położonych w Gminie Solec Kujawski.

Pracownicy Referatu Ochrony Środowiska i Rolnictwa przeprowadzili łącznie 109 kontroli nieruchomości, których właściciele zgłosili posiadanie przydomowego kompostownika i kompostowania w nim bioodpadów, korzystających z częściowego zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Celem kontroli była weryfikacja faktycznego posiadania kompostownika i kompostowania w nim bioodpadów. W wyniku kontroli wszczęto jedno postępowanie administracyjne w sprawie utraty prawa do zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z uwagi na nie posiadanie zadeklarowanego kompostownika.

Wystawiono łącznie 496 pism dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi, min. wezwania do złożenia korekty deklaracji w związku z liczbą zamieszkujących osób, pisma informujące odnośnie deklaracji i kompostowania odpadów, postanowienia o zarachowaniu wpłaty, decyzje o nadpłacie, wycofania lub ograniczenia tytułów wykonawczych do organu egzekucyjnego.

Burmistrz Solca Kujawskiego Zarządzeniem Nr V/108/21 z dnia 5 listopada 2021 r. powołał Zespół ds. kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych na terenie Gminy Solec Kujawski. Kontrole przeprowadzone zostały według sporządzonego zatwierdzonego przez Burmistrza Solca Kujawskiego harmonogramu działania. Czynności kontrolne wykonywane były w obecności kontrolowanego bądź jego przedstawiciela (osoba dorosła). Zespół przeprowadził w terminie 16.11-21.12.2021r. 41 kontroli palenisk domowych, a w terminie od 18.01-29.03.2022 r. 29 kontroli. Nie stwierdzono spalania odpadów w przydomowych kotłowniach.

W 2022 r. wpłynęło do Wydziału Utrzymania Miasta 8 zgłoszeń w sprawie nieprawidłowego gromadzenia odpadów komunalnych, które były sprawdzane i rozwiązywane. W sprawach nieprawidłowo prowadzonej segregacji lub składowania odpadów komunalnych w miejscach do tego nieprzeznaczonych wystosowano 8 pism do osób fizycznych i prawnych oraz przeprowadzono ponowne wizje lokalne.

Wystawiono łącznie 645 pism dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi, min. wezwania do złożenia deklaracji, pisma informujące odnośnie deklaracji i kompostowania odpadów, postanowienia o zarachowaniu wpłaty, decyzje o nadpłacie, wycofania lub ograniczenia tytułów wykonawczych do organu egzekucyjnego.

4.2 Planowanie przestrzenne

Realizowano uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska, współdziałanie z organami ochrony środowiska przy realizacji przedsięwzięć znacząco oddziaływujących na środowisko.

W gminie Solec Kujawski na dzień 31 grudnia 2021 r. obowiązywały 32 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a na koniec 2022 r. obowiązywało 28 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Większość tych planów obejmuje obszary położone na terenie miasta. W 2021 roku Rada Miejska podjęła 5 uchwał w sprawie planowania przestrzennego, natomiast w 2022 roku jedną uchwałę.

W latach 2021 - 2022 w zakresie planowania przestrzennego realizowano następujące zadania oraz prace:

1. Zakończono prace planistyczne nad sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:
  - terenu „Garbary – Leśna” w Solcu Kujawskim – uchwała Nr XXVII/226/21 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 26 marca 2021r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 02 kwietnia 2021r. poz. 1762),
  - terenu „droga krajowa nr 10 – część północna” w Solcu Kujawskim – uchwała Nr XXVII/288/21 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 07 grudnia 2021r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 17 grudnia 2021r. poz. 6702),
  - terenu „Unii Europejskiej – Haskiej – Brukselskiej – Rzymskiej – Paryskiej” w Solcu Kujawskim – uchwała Nr XXVII/289/21 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 07 grudnia 2021r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 17 grudnia 2021r. poz. 6701).
2. Trwały prace nad aktualizacją Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Solec Kujawski.
3. Trwały prace nad realizacją miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego m.in. dotyczące:
  - terenu położonego w obrębie ewidencyjnym M. Solec Kujawski, w rejonie ulic: Bukowej, Dębowej, Powstańców i Średniej,
  - terenu „Garbary – Powstańców - Średnia” w Solcu Kujawskim,
  - terenu „ulica ks. Piotra Skargi – część wschodnia” w Solcu Kujawskim,
  - terenu „Otorowo I” położonego w obrębie ewidencyjnym Otorowo, gmina Solec Kujawski,
  - terenu położonego w rejonie ulicy marsz. Józefa Piłsudskiego oraz ulicy Lipowej w Solcu Kujawskim,
  - terenu położonego przy ulicy Łąkowej w Solcu Kujawskim,
  - terenu położonego w rejonie ulicy Lipowej i ulicy Toruńskiej w Solcu Kujawskim,
  - zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy usługowej, składów i magazynów wieś Makowiska – Wypaleniska, gm. Solec Kujawski.

4.3 Ochrona przyrody i krajobrazu

Założono i utrzymywano zieleńce przy ulicach oraz przy obiektach użyteczności publicznej. Wysadzano kwiaty i krzewy.

W ramach utrzymania zieleni miejskiej w 2021 roku:

- obsadzono donice i rabaty kwiatowe kwiatami jednorocznymi – 5.426 szt. kwiatów o wartości 23.356,40 zł.
- prowadzono pielęgnację terenów zielonych i drzew od marca do listopada – koszt. 303.353,10 zł.
- posadzono 379 szt. krzewów i bylin o wartości 7.121,23 zł (ul. Piastów 1, ul. A. Mickiewicza 3, ul. Kościuszki 12, ul. Żwirki i Wigury, ul. Słowackiego, przy pomniku ul. 29 Listopada).
- wykonano renowację trawnika przy ul. Ugory – koszt 8.565,48 zł.
- wykonano cięcia w koronie drzew – koszt 13.030,81 zł.
- usunięto 90 szt. drzew z terenów zielonych, pasów drogowych - koszt. 17.673,87 zł.

- przeprowadzono zabiegi na dwóch dębach szypułkowych rosnących na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego „Bratek” w Solcu Kujawskim przy ul. Średniej – koszt 8.748,00 zł.
- wykonano inne prace (m.in. frezowanie pni, usuwanie odrostów, usuwanie złomów i wywrotów, zakładanie pułapek lepowych na drzewach kasztanowca, zakładanie worków na drzewach do kropelkowego podlewania, założenie stroiszu na zimę) – koszt 29.216,20 zł.
- Łącznie na prace w zakresie utrzymania terenów zieleni miejskiej w obrębie Gminy Solec Kujawski wydano 411.065,09 zł.

W ramach utrzymania zieleni miejskiej w 2022 roku:

- ustawiono na Placu Pana Pawła II donice ozdobne w ilości 6 szt. o wartości 23.985,00 zł, które obsadzono materiałem roślinnym w ilości: 6 szt. drzew liściastych, 18 szt. krzewów liściastych i 12 szt. krzewów iglastych. Koszt łączny robocizny i materiału roślinnego wyniósł: 810,00 zł.
- na zieleńcu przy ulicy Wolności posadzono: 2 szt. drzew liściastych, 66 szt. krzewów liściastych, 56 szt. krzewów iglastych, 408 szt. bylin. Koszt łączny robocizny i materiału: 10.940,40 zł.
- obsadzono donice i kwietniki miejskie kwiatami jednorocznymi w ilości 5.163 szt. o wartości 26.527,50 zł.
- założono trawnik w pasie drogowym ul. Długiej na pow. 770 m² – koszt. 2.494,80 zł,
- założono trawnik na zieleńcu osiedlowym pomiędzy blokiem 1-3 Piastów/Mickiewicza na pow. 130 m² – koszt. 421,20 zł,
- w nasadzeniach zieleni miejskiej na terenie miasta - uzupełniono ubytki mat. roślinnego, gdzie posadzono 39 szt. drzew liściastych. Koszt łączny robocizny i materiału: 1.263,60 zł.
- przeprowadzono w pasach drogowych cięcia sanitarne w koronach 63 szt. drzew za kwotę 10.562,40 zł; wycinkę 21 szt. drzew za kwotę 5.508,00 zł (w tym 7 szt. o obwodach pnia poniżej 50 cm, niewymagających zgody na ich usunięcie) oraz usunięto 11 szt. złomów i wywrotów (z czego 9 szt. w parku miejskim) za kwotę 2.138,40 zł.
- na zieleńcu u zbiegu ulicy Wolności i ulicy Toruńskiej posadzono: 2 szt. drzew liściastych, 66 szt. krzewów liściastych, 56 szt. krzewów iglastych, 408 szt. bylin. Koszt łączny robocizny i materiału: 10.940,40 zł.
- na terenie miasta wycięto 34 szt. drzew za kwotę 4.968,00 zł (w tym 28 szt. niewymagających zezwolenia na wycinkę drzew tj. o obwodzie pnia poniżej 50cm), przeprowadzono cięcia w koronach 8 szt. drzew za kwotę 1.231,20 zł.
- w sierpniu zakończono ochronę drzew kasztanowców rosnących na terenach publicznych przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem, polegającą na trzykrotnym zawieszaniu w konarach drzew, lepowych pułapek feromonowych. Zabiegiem trzykrotnej ochrony zostało objętych 82 szt. drzew kasztanowca, gdzie koszt łączny całkowitej ochrony wyniósł 5.313,60 zł. Poza tym, właścicielom drzew kasztanowców na gruntach prywatnych przekazano w sumie – 37 kompletów pułapek feromonowych do samodzielnego montażu,
- zakupiono 100 szt. tregatów czyli worków do kropelkowego podlewania drzew o wartości 13.284,00 zł, które zamontowano przy nowo posadzonych drzewach przy ul. Zbożowej,
- wykonano aktualizację opracowanej w 2018 roku dokumentacji pn. „Inwentaryzacja pomników przyrody w Mieście i Gminie Solec Kujawski”,
- prowadzono pielęgnację terenów zielonych i drzew od marca do listopada – koszt. 353.937,24 zł.

Łącznie na prace w zakresie utrzymania terenów zieleni miejskiej w obrębie Gminy Solec Kujawski wydano 510 618,56 zł.

Ponadto, w nawiązaniu do ochrony krajobrazu realizowano, m.in. zadania:

- 1) wykonano dezynsekcję na terenach nadwiślańskich Gminy Solec Kujawski oraz dezynsekcję obszaru Parku Miejskiego na obszarze 50 ha, koszt zadania - 10.000,00 zł,
- 2) opracowano „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla miasta i Gminy Solec Kujawski na lata 2017 -2010 z perspektywą na lata 2021-2024 za okres 2019 - 2020”, który został przyjęty przez Radę Miejską 24 września 2021 r. (uchwała Nr XXXIII/264/21);
- 3) realizowano zadania z zakresu edukacji ekologicznej, o wymienionych w punkcie 4.1;
- 4) realizowano zadania z zakresu planowania przestrzennego, o których mowa w punkcie 4.2;
- 5) realizowano zadania z zakresu rozwoju lasów, o których mowa w punkcie 4.4,
- 6) realizowano zadania związane z budową i rozbudową dróg i ścieżek rowerowych, o których mowa w punkcie 4.11:

Budowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego na terenie po Nasycalni Podkładów Kolejowych

Na zlecenie Urzędu Miejskiego powstały koncepcje zagospodarowania terenu po byłej Nasycalni podkładów kolejowych jedną z nich „Nasycalni Sportu” uznano za najbardziej odpowiadającą utworzeniu kompleksu sportowo – rekreacyjnego dla mieszkańców Solca Kujawskiego. W pierwszej kolejności m.in. zostanie przygotowana oferta dla młodzieży. Planowane jest wykonanie skateparku i pumtracku. Koszt zrealizowania całej koncepcji, jaki wskazali projektanci wynosi ok. 29 mln zł, stąd działania będą rozłożone przynajmniej na kilka lat. Koncepcja „Nasycalnia sportu” zawiera m.in.: boisko piłkarskie z bieżnią, do siatkówki, kort tenisowy, siłownia, boiska do badmintonu, pumtrack, skatepark, wyizolowany wybieg do psich sportów. Są przewidziane alejki spacerowe, bulwar do jazdy na rolkach, plac z fontanną, place zabaw dla dzieci w różnym wieku, punkt widokowy w dawnej trafostacji wraz z miniobserwatorium astronomicznym, miejsca na ognisko i grilla, górka saneczkowa, pawilon obsługujący strefę sportową, toalety, miejsca postojowe.

4.4 Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Gospodarka leśna w lasach prowadzona jest przy pomocy operatorów urządzenia lasu. Przepisy ustawy o lasach przewidują wykonanie następujących operatów:

- planów urządzenia lasu dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa;
- uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa;
- inwentaryzacji stanu lasów dla lasów rozdrobnionych, o powierzchni do 10 [ha] niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Powyższe operaty urządzenia lasu zawierają między innymi następujące informacje:

- powierzchnie poszczególnych drzewostanów, gruntów przejściowo pozbawionych roślinności leśnej, a także gruntów przeznaczonych do zalesienia,
- informacje dotyczące gatunku głównego, jego wieku i bonitacji, miąższości i zadrzewieniu drzewostanu,
- o siedliskowym typie lasu i typie drzewostanu,
- o wskazaniach z zakresu gospodarki leśnej dotyczących użytkowania rębego, zwłaszcza z zakresu przebudowy drzewostanów, użytkowania przedrębego oraz odnowienia pielęgnowania i ochrony lasu, określanych szacunkowo z uwzględnieniem warunków obowiązujących przy sporządzaniu uproszczonego planu urządzenia lasu,
- o kategorii ochronności w przypadku lasu ochronnego.

W ramach gospodarki leśnej, w 2021 roku:

- opiniowano dzierżawę obwodów łowieckich położonych na terenie Gminy Solec Kujawski.
- wykonano uproszczony plan urządzenia lasu dla działek leśnych obrębów ewidencyjny Solec Kujawski, Chrośna, Makowiska, Przyłubie, Gmina Solec Kujawski będących własnością Gminy Solec Kujawski – koszt 4.622,48 zł.

W 2022 roku:

- opiniowano dzierżawę obwodów łowieckich położonych na terenie Gminy Solec Kujawski,
- wykonano prace pielęgnacyjno-sanitarne w lesie komunalnym przy ulicy Kujawskiej. Prace polegały na usunięciu drzew suchych i chorych oraz wykonaniu trzebieży wczesnej zaplanowanych na powierzchni leśnej wynoszącej łącznie 8,52 ha. Koszt prac 11.529,43 zł.

Gospodarka leśna w lasach prowadzona jest w oparciu o zapisy zawarte w dokumentacji urządzeniowej. Nadleśnictwo Solec Kujawski na bieżąco realizuje zadania w dziedzinie ekologii, ochrony przyrody i ochrony środowiska.

Współpraca ze służbą leśną polega m.in. na:

- sprawowaniu przez służbę leśną nadzoru i udzielaniu Gminie porad dotyczących gospodarki leśnej,
- zgłaszaniu i prowadzeniu postępowania w sprawie nielegalnej wycinki drzew.

4.5 Ochrona powierzchni ziemi i gleb

W latach 2021 – 2022 na obszarze Gminy Solec Kujawski w zboczu doliny Wisły nie doszło do uruchomienia zjawisk osuwiskowych (wynika to z budowy geologicznej zbocza oraz jego ustabilizowania roślinnością).

W 2021 i 2022 roku prowadzona była kontrola i ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz oczyszczalni przydomowych, zgodnie z informacją podaną w punkcie 4.1. Planowane działania zmierzające do podłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej:

1. Kontrole realizacji podłączenia.
2. Wizje w terenie na nieruchomościach, które nie złożyły oświadczeń w terminie i ponowne wezwanie do złożenia oświadczeń.
3. Zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie nakazania obowiązku przyłączenia do sieci kanalizacyjnej.
4. Zawiadomienie o zakończeniu postępowania administracyjnego ww. sprawie.
5. Wydanie decyzji nakazującej wykonanie obowiązku przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej.
6. Jeżeli właściciel nieruchomości nie zastosuje się do ww. decyzji nastąpi przymuszenie poprzez nałożenie kary grzywny.
7. Wykonanie zastępcze w miarę możliwości posiadanych zasobów finansowych Gminy.

W latach 2021 2022 roku prowadzona była również likwidacja tzw. „dzikich wysypisk”, zgodnie z informacją podaną w punkcie 4.15. Realizowano również działania związane z inwestycjami drogowymi, o których mowa w punkcie 4.11.

Realizacja zadań w zakresie rekultywacji terenów zdegradowanych.

Rekultywacja składowiska odpadów

2021 rok:

Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim w czerwcu 2021 r. wystąpił do Starosty Bydgoskiego z wnioskiem o wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów - rekultywacja składowiska odpadów z wykorzystaniem odpadów, na terenie części działki ewidencyjnej 1259/1 położonej w Solcu Kujawskim przy ul. Toruńskiej. Dnia 15.10.2021 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) przeprowadził wizję terenową składowiska. Starosta Bydgoski z uwagi na brak opinii WIOŚ przedłużył termin załatwienia sprawy do 31.12.2021 r.

W 2022 roku nie były prowadzone działania w zakresie rekultywacji terenów zdegradowanych.

4.6 Ochrona zasobów kopalin

W 2021 i 2022 roku Gmina prowadziła kontrole z zakresu posiadanych pozwoleń przez podmioty eksploatujące kopaliny, w kierunku ewentualnej eliminacji nielegalnej eksploatacji kopalin.

4.7 Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość

Do działań w zakresie podnoszenia oszczędności materiałów, wody, energii i zmniejszania ilości odpadów należą:

- działania edukacyjne (oszczędność wody i energii, gospodarka odpadami),
- zakładanie oddzielnych wodomierzy do podlewania ogrodów,
- wcielanie w życie założeń Projektu założeń do planu zaopatrzenia Gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” oraz „Programu wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej gminy”,
- wprowadzenie obowiązku posiadania liczników do poboru wody z sieci, usuwanie awarii i nieszczelności sieci i urządzeń wodnych,
- wymiany lamp oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
- instalowanie przez mieszkańców instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii np. pompy ciepła.

Oświetlenie ulic:

2021 rok

- przeprowadzono wymianę oświetlenia w ramach rewitalizacji Rynku (Placu Jana Pawła II),
- wykonano doświetlenie skrzyżowań ścieżki rowerowej z ul. Ogrodową, drogą gminną nr 050859C oraz drogą wojewódzką nr 397,
- realizowano wymianę oświetlenia w obiektach, w ramach działań termomodernizacyjnych,
- rozpoczęto inwestycję polegającą na przebudowie i rozbudowie oświetlenia drogowego na części osiedla Leśnego zlokalizowanej po stronie zachodniej ul. Słonecznej:
  - wykonywane były linie kablowe dla oświetlenia ulic: Barwnej, Błękitnej, Jesiennej, Kolorowej, Letniej, Łąkowej, Malinowej, Mrożnej, Pogodnej, Prostej, Słonecznej, Srebrnej, Śnieżnej, Tęczowej, Wiejskiej, Wiosennej, Zbożowej, Zielonej, Zimowej i Złotej. Ustawiono skrzynkę oświetleniową u zbiegu ulic Tęczowej i Jesiennej. Rozpoczęto ustawianie słupów energetycznych wraz z montażem opraw oświetleniowych przy ulicach objętych inwestycją.
  - wykonawcą robót jest firma ENEA Oświetlenie sp. z o.o. ze Szczecina, z którą w maju 2021 r. podpisano umowę na kwotę ok. 1,3 mln zł brutto.
  - planowany termin zakończenia inwestycji – 30.12.2022 r.
- w ramach oszczędności energii oraz poprawy jakości oświetlenia ulicznego wymieniono 124 szt. opraw sodowych na oprawy i źródła światła LED z funkcją nocnego ściemniania. Koszt wymiany opraw i źródeł światła wyniósł 61.000,00 zł. Wymiana obejmowała ulice: droga wojewódzka 397 w Makowiskach (59 szt.), droga powiatowa 1549C we wsi Chrośna (54 szt.), ul. marsz. J. Piłsudskiego (14 szt.), ul. Żwirki i Wigury przy cmentarzu (3 szt.), ul. A. Mickiewicza (11 szt.), ul. J. Słowackiego (10 szt.), ul. Młyńska (nowe oświetlenie LED 3 szt.).

2022

- kontynuowano wymianę oświetlenia w ramach rewitalizacji Rynku (Placu Jana Pawła II),
- w ramach inwestycji polegającej na przebudowie i rozbudowie oświetlenia drogowego na części osiedla Leśnego wykonano m.in. przebudowę i rozbudowę oświetlenia drogowego na części osiedla Leśnego zlokalizowanej po stronie zachodniej ul. Wiosennej (Wartość zadania poniesiona w 2022 r. – 979.970,55 zł),
- w ramach oszczędności energii oraz poprawy jakości oświetlenia ulicznego wymieniono 124 szt. opraw sodowych na oprawy i źródła światła LED z funkcją nocnego ściemniania. Koszt wymiany opraw i źródeł światła wyniósł 66.000,00 zł. Wymiana obejmowała ulice: 23 Stycznia (rondo) - 40 szt., ul. Lipowa – 11 szt., ścieżka od ul. Kujawskiej do kładki pieszej – 8 szt., pod tunelem – 4 szt., ul. Bohaterów Września – 10 szt.,
- realizowano wymianę oświetlenia w obiektach, w ramach działań termomodernizacyjnych.

Z zakresu wodochłonności realizowano działania:

W roku 2021 realizowano zadania inwestycyjne wynikające z zatwierzonego uchwałą nr XXIII/206/20 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 27 listopada 2020 r. „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych na lata 2021-2025 będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim”. W 2021 roku (stan na dzień 31.12.2021 r.) wykonano łącznie ok. 2,35 km sieci wodociagowej oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej, m.in:

- sieć wodociagową w ul. Bitwy Warszawskiej o średnicy Ø160 PE;
- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Bitwy Warszawskiej o średnicy Ø200 PVC;
- sieć kanalizacji deszczowej w ul. Długiej o średnicy Ø1000 PP/ Ø225 PE – „Etap II - odwodnienie przejazdu pod wiaduktem kolejowym”;
- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Łąkowej o średnicy Ø200/160 PVC i Ø110 PE (na odcinku od ul. Targowej do ul. Wiejskiej);
- sieć wodociagową w ul. Łąkowej o średnicy Ø110 i Ø160 PE (na odcinku od ul. Targowej do ul. Wiejskiej);
- sieć wodociagową w ul. por. Zdzisława Gierlińskiego o średnicy Ø160 PE;
- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Szarych Szeregów o średnicy Ø200 PVC;
- sieć wodociagową w ul. Szarych Szeregów o średnicy Ø160 PE;
- sieć kanalizacji deszczowej Ø1000 PP w ul. Targowej/Łąkowej.

Ponadto w okresie do 31.12.2021 r. podłączono do sieci 67 przyłączy wodociągowych oraz 51 przyłączy kanalizacji sanitarnej.

W 2022 roku realizowano zadania inwestycyjne wynikające z ww. „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2021-2025 będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim”. W 2022 roku (stan na dzień 31.12.2022 r.) wykonano łącznie ok. 2,61 km sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej, m.in:

- sieć wodociągową w ul. Bitwy Warszawskiej o średnicy Ø160 PE;
- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Bitwy Warszawskiej o średnicy Ø200 PVC;
- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Cyprysowej o średnicy PCV Ø200;
- sieć wodociągową w ul. Cyprysowej Ø110 PE;
- sieć wodociągową w ul. Wiejskiej Ø160/110/90 PE;
- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Wiejskiej o średnicy Ø200/160 PVC;
- sieć wodociągową w ul. Gierlińskiego o średnicy Ø160/90 PE;
- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Gierlińskiego o średnicy Ø200 PVC;
- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Jemiołowej o średnicy Ø200 PVC;
- sieć wodociągową w ul. Jemiołowej o średnicy Ø160 PE;
- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Sikorskiego Ø200 PVC.

Ponadto w okresie do 31.12.2022 r. wykonano 63 przyłączy wodociągowych oraz 49 przyłączy kanalizacji sanitarnej.

4.8 Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy

W ramach nadzoru nad prawidłową gospodarką ściekową na terenie Gminy Solc Kujawski wzywano mieszkańców do przedstawienia umów zawartych z podmiotami posiadającymi zezwolenie na wykonanie usług usuwania nieczystości płynnych oraz ostatecznych rachunków potwierdzających ich wywóz z posesji.

Gmina Solc Kujawski ma opracowany i zatwierdzony przez Starostę Bydgoskiego Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego, w skład którego wchodzi:

- plan ochrony zabytków Gminy Solc Kujawski na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej,
- plan ewakuacji (przyjęcia) ludności II stopnia Gminy Solc Kujawski,
- plan operacyjny ochrony przed powodzią Gminy Solc Kujawski,
- gminny plan dystrybucji preparatu jodowego w postaci tabletek jodowych.

Bieżąca konserwacja rowów i urządzeń melioracyjnych

Na terenie Gminy Solc Kujawski konserwacją urządzeń melioracji szczegółowej zajmuje się Gminna Spółka Wodna (GSW). Gmina konserwuje rowy nie ujęte w ewidencji GSW, a przebiegające przez grunty gminne.

Na podstawie Uchwały nr X/86/11 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 25 sierpnia 2011 roku w sprawie zasad udzielenia dotacji dla spółek wodnych, działających na terenie Gminy Solc Kujawski, trybu postępowania o udzielenia dotacji oraz sposobu jej rozliczania i kontroli wykonania zleconego zadania zawarta została umowa pomiędzy Gminą Solc Kujawski a Gminną Spółką Wodną na realizację zadania zleconego. Dotacja przeznaczona na ten cel w 2021 roku – 25.000,00 zł.

Na terenie Gminy Solc Kujawski znajduje się 135 km rowów melioracji szczegółowej, będących w zarządzie Gminnej Spółki Wodnej (GSW), 22,1 km rowów melioracji podstawowej, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Na Osiedlu Toruńskim przebiega rów o długości 1,25 km, którym zarządza gmina.

W GSW w 2021 roku prace konserwacyjne wykonywane były przez osoby zatrudnione na podstawie umowy zlecenia. Koszt wykonania konserwacji 100 m rowu jest uzależniony od wielu wypadkowych zmiennych itp. wysokości skarp, szerokości koryta, głębokości odmulania, konieczności remontów przepustów itp. Gminna Spółka Wodna w Solcu Kujawskim na terenie Gminy wykonała prace melioracyjne na odcinku 24.868 km - koszt 193.410,00 zł, w tym dotacja gminy - 10.000,00 zł.

W 2021 roku Gmina wykonała konserwację rowu melioracji szczegółowej na „Parku Przemysłowym” o długości 2.357 mb oraz rowu o długości 625 mb przy ul. Toruńskiej. Kwota wykonanej usługi 19 959,62 zł.

W 2022 roku wykonano prace konserwacyjne o długości 2,13 km - koszt 19.911,98 zł:

- rowu o długości 625 mb położonego przy ul. Toruńskiej w Solcu Kujawskim,
- rowu położonego wzdłuż ul. Toruńskiej w Solcu Kujawskim (458 mb),
- rowu położonego przy ul. Kujawskiej, Lipowej, Słowiczej, Młyńskiej do ul. Toruńskiej w Solcu Kujawskim (1045 mb).

W GSW w 2022 roku prace konserwacyjne wykonywane były przez osoby zatrudnione na podstawie umowy zlecenia. Koszt wykonania konserwacji 100 m rowu jest uzależniony od wielu wypadkowych zmiennych itp. wysokości skarp, szerokości koryta, głębokości odmulania, konieczności remontów przepustów itp. Koszt wykonanych prac w zakresie funkcjonowania GSW wyniósł 93.142,00 zł. Łącznie koszt prac wykonanych na rowach melioracyjnych wyniósł 135.053,98 zł.

Gminna Spółka Wodna w Solcu Kujawskim na terenie Gminy wykonała prace melioracyjne na odcinku 116,232 km – koszt 115.142 zł, w tym dotacja gminy – 22.000,00 zł.

Zakres prac na rowach melioracyjnych wykonanych w 2021 i 2022 roku przez GSW ilustruje poniższa tabela:

Tabela nr 4.8-1 Zakres prac na rowach melioracyjnych wykonanych w 2020 roku

Lp.	Nazwa obiektu	Ilość urządzeń melioracyjnych poddanych konserwacji w m/b	Łączna kwota robót konserwacyjnych w zł.
1	2	3	4
2021 r.			
1	Makowiska	2.450	20.146,00
2	Chrośna	1.600	6.432,00
3	Przyłubie	8.918	61.276,00
4	Otorowo	11.900	95.556,00
5	RAZEM	24.868	183.410,00
2022 r.			
6	Makowiska	3.633	20.000,00
7	Chrośna	875	3.100,80
8	Przyłubie	3.223	28162,00
9	Otorowo	8.501	41.879,00
10	RAZEM	16.232	93.141,80

Źródło: Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

Zestawienie kosztów i wykonanych prac konserwacyjnych na urządzeniach melioracji szczegółowej w latach 2021 - 2022 w Gminie Solec Kujawski ilustruje poniższa tabela.

Tabela nr 4.8-2 Koszty wykonanych prac konserwacyjnych na urządzeniach melioracji szczegółowej w latach 2021 - 2022

Lata	Długość rowów na których wykonano prace konserwacyjne oraz nakłady finansowe przez GSW	Długość rowów, na których wykonano prace konserwacyjne oraz nakłady finansowe przez Gminę dla GSW	Długość rowów na których wykonano prace konserwacyjne oraz nakłady finansowe – rowy nie objęte ewidencją GSW	Razem
1	2	3	4	5
2021	24,868 km	-	2,98 km	27,848
	183.410,00 zł	10.000 zł – dotacja gminy	19.959,62 zł	213.369,62
2022	16,232 km	2,033 km	2,13 km	20,395 km
	93.142,00 zł	22.000 zł – dotacja gminy	19.911,98 zł	135.053,98

Źródło: Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

4.9 Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych

Na terenie powiatu bydgoskiego w zakresie odnawialnych źródeł energii:

- przyjmowano zgłoszenia projektów robót geologicznych na wykonanie otworów wiertniczych dla potrzeb montażu pionowych kolektorów do poboru ciepła Ziemi,
- przyjmowano dokumentację z wykonania otworów wiertniczych do poboru ciepła Ziemi.

Realizowano wspieranie budowy nowych instalacji OZE, w tym zapewniających udział biokomponentów w rynku paliw ciekłych.

Zgodnie z „Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Solec Kujawski” na terenie Gminy źródłem odnawialnym energii jest przede wszystkim energia słońca, wykorzystywana do ogrzewania pomieszczeń. Ponadto od kilku lat na terenie Gminy funkcjonują 2 elektrownie wiatrowe o mocy 2 x 0,8 MW, należące do firmy SOLBET.

Jednym z celów określonych w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Solec Kujawski na lata 2014-2020 (+)” jest: Cel operacyjny Bezpieczna Gmina, w ramach którego przewidziane są działania w zakresie wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i zmniejszenie emisji CO₂ poprzez system termomodernizacji budynków.

W latach 2021-2022 wykonano instalację fotowoltaiczną w ramach:

- Termomodernizacji budynku przy ul. Kościuszki 12- segment C za kwotę 30.750 zł brutto,
- Termomodernizacji budynku Przychodni Zdrowia za kwotę 136.191,75 zł brutto,
- Budowy bloku dydaktycznego z zapleczem szatniowo – sanitarnym zrealizowany w ramach zadania: „Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 4 przy ul. Słowackiego 4 w Solcu Kujawskim” za kwotę 60.773,92 zł brutto,
- Przebudowy budynku przy Placu Jana Pawła II 4 - „Dom dobrych praktyk” – wartość zadania 1 109 582,95 zł.

W 2021 roku, w ramach zadania p.n.: „Rewitalizacja społeczno-gospodarcza – przebudowa oraz termomodernizacja budynku przy ul. Kościuszki 12 (segment C)” zrealizowano budowę instalacji fotowoltaicznej na obiekcie. Podobnie, instalację fotowoltaiczną zamontowano na obiekcie przychodni zdrowia w ramach zadania p.n.: „Termomodernizacja oraz przebudowa budynku przychodni zdrowia przy ul. Powstańców 7A”. Zadanie to kontynuowano i ukończono w 2022 roku.

Planowana budowa stopnia wodnego na Wiśle to krok do wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy. W 2015 r. zgłoszono do Aktualizacji Planu Gospodarki Wodami opracowywanego przez Krajowy Zarząd Dróg Wodnych inwestycję polegającą na budowie stopnia wodnego wraz z przeprawą drogową i z wykorzystaniem energii wodnej na rz. Wiśle w m. Przyłubie Gmina Solec Kujawski.

W latach 2021-2022 trwały prace nad dokumentem pn. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego (PZMM dla BydOF, ang. SUMP). SUMP to narzędzie ułatwiające planowanie długookresowe uwzględniające szerszy kontekst funkcjonowania gmin wchodzących w skład BydOF w dziedzinie: transportu, środowiska, bezpieczeństwa, jakości życia, zielonej przestrzeni, gospodarki. W zakresie planowanych inwestycji zaproponowano w dokumencie m.in. lokalizację stopnia wodnego wraz z przeprawą drogową w Solcu Kujawskim, przystanku BIT – CITY przy Parku Przemysłowym, skomunikowanie Solca Kujawskiego z Bydgoszczą poprzez budowę dróg rowerowych oraz utworzenia rowerów miejskich.

4.10 Poprawa jakości wód

Jedno z głównych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią przede wszystkim ścieki opadowe z terenów przemysłowych, miejskich oraz ciągów komunikacyjnych.

W celu wyeliminowania zanieczyszczania wód powierzchniowych ściekami konsekwentnie realizowany był „Program gospodarki wodno – ściekowej na terenie Miasta i Gminy Solec Kujawski”.

Systemem kanałów deszczowych zbierane są wody opadowe z utwardzonych ciągów komunikacyjnych oraz terenów przyległych miejskich i przemysłowych. Zebrane ścieki opadowe są podczyszczane i poprzez istniejące rowy odprowadzane do Wisły.

Źródłami zanieczyszczenia wód mogą być także ścieki komunalne, wydostające się z nieszczelnych szamb lub wylewane do rowów. W ramach nadzorowania prawidłowej gospodarki ściekowej na terenach nieskanalizowanych prowadzona jest ewidencja i kontrola zbiorników bezodpływowych, m.in. częstotliwość wywozu nieczystości z szamb, zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Dla każdego zbiornika założona jest karta informacyjna. Do właścicieli nieruchomości położonych na terenach skanalizowanych wysyłane są pisma przypominające o obowiązku podłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

W ramach eliminowania źródeł zanieczyszczeń prowadzona jest kontrola zbiorników bezodpływowych, polegająca na częstotliwości wywozu nieczystości z szamb. Właściciele nieruchomości nie podłączonych do kanalizacji sanitarnej wezwano do przedstawienia umów zawartych z zakładami posiadającymi zezwolenie na wykonanie usług usuwania nieczystości płynnych oraz ostatnich rachunków potwierdzających ich wywóz z posesji.

Dla rolników z terenu Gminy prowadzono szkolenia z zakresu Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej. Dwa razy w roku ZGK Sp. z o.o. prowadzi badania odprowadzanych wód opadowych na zawartość zawiesin ogólnych i substancji ekstrahujących się eterem naftowym.

Ścieki z terenu Gminy Solec Kujawski w całości przesyłane są do oczyszczalni ścieków „Kapuściska” w Bydgoszczy. Miasto i Gmina Solec Kujawski jest jednym z udziałowców Spółki Wodnej „Kapuściska” w Bydgoszczy.

Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim opracowała „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2021 – 2025”, który przyjęty został uchwałą nr XXIII/206/20 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2021-2025”, będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Solcu Kujawskim”.

Realizacja zadań objętych w planie w 2021 roku rozpoczęła się w I kwartale. Zrealizowane odcinki sieci wodociągowo – kanalizacyjnej obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 4.10-1 Zrealizowane w 2021 r. odcinki sieci wodociągowo – kanalizacyjnej

Lp.	Ulica	Miejscowość	Rodzaj sieci	Materiał	Średnica [mm]	Długość [m]	Poniesione koszty [zł]
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Bitwy Warszawskiej	Solec Kujawski	Wodociąg	PE	160	176,0	42 959,00
2	Bitwy Warszawskiej	Solec Kujawski	Kanalizacja sanitarna	PVC	200	107,0	15 312,00
3	Długa	Solec Kujawski	Kanalizacja deszczowa	PP	225	5,0	280 023,00
4					1000	62,0	
5	Łąkowa	Solec Kujawski	Wodociąg	PE	160	767,5	330 280,00
6					110	11,0	
7			Kanalizacja sanitarna	PVC	200	569,5	354 633,00
8					160	45,0	
9	Kanalizacja sanitarna tłoczna	PE	110	116,0			
10	Por. Zdzisława Gierlińskiego	Solec Kujawski	Wodociąg	PE	160	49,0	20 139,00
11	Szarych Szeregów	Solec Kujawski	Kanalizacja sanitarna	PVC	200	75,5	52 667,00
12	Szarych Szeregów	Solec Kujawski	Wodociąg	PE	160	121,0	46 096,00
13	Targowa	Solec Kujawski	Kanalizacja deszczowa	PP	1000	248,8	473 317,00
14	Suma					2 353,3	1 615 426,00

Źródło: Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

Najbardziej rozległą inwestycją w sieci własne, realizowaną w 2021 roku były prace prowadzone w ramach przedsięwzięcia pn. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w ulicy Łąkowej. Inwestycja ta realizowana była w ramach środków własnych. W związku z posiadaniem szerszym zakresem pozwoleń na budowę, ze względu na wystąpienie czynnika społecznego (zwiększone zainteresowanie dostępem do sieci wod-kan. wśród właścicieli nieruchomości przy ul. Bitwy Warszawskiej, Szarych Szeregów, por. Zdzisława Gierlińskiego), spółka zrealizowała dodatkowe odcinki sieci, zapewniając możliwość mieszkańcom przyłączenia się do powstającej sieci. Zakres prac finansowany był również ze środków własnych spółki. Zakres projektu i pozwolenia na budowę jest

większy i będzie realizowany w kolejnych latach, zgodnie z potrzebami, wynikającymi z czynnika społecznego. Spółka otrzymała 100% zakontraktowanych środków, tj. 3.000.000,00 zł, które pochodzą z pożyczki z WFOŚiGW w Toruniu.

Ponadto, realizowano poniższe działania:

w 2021 r.

- podłączono do sieci 67 przyłączy wodociągowych oraz 51 przyłączy kanalizacji sanitarnej,
- przygotowano sprawozdanie roczne w zakresie gospodarki ściekowej wynikające z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- prowadzono ewidencję zbiorników bezodpływowych. W ewidencji znajdowało się 287 zbiorników bezodpływowych nieczystości ciekłych i 60 przydomowych oczyszczalni ścieków,
- w ramach kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych (wywóz nieczystości ciekłych) i oczyszczalni ścieków (utyliczacja osadu) zlokalizowanych na terenie stref ochronnych ujęć wód podziemnych wezwano 30 właścicieli nieruchomości do złożenia dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości.

w 2022 r.

- przygotowano sprawozdanie roczne w zakresie gospodarki ściekowej wynikające z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- prowadzono ewidencję zbiorników bezodpływowych. W ewidencji znajdowało się 249 zbiorników bezodpływowych nieczystości ciekłych i 62 przydomowe oczyszczalnie ścieków,
- w dniu 24 października 2022 r. podpisano umowę z firmą NMG S.A. Zewidencjonowano zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Solec Kujawski. Zebrane dane zostały przekazane firmie NMG S.A. w celu zaimportowania ich na platformę analityczno-zarządczą EcoSanity, służącą do pełnej kontroli procesu odbioru, transportu i zrzutu nieczystości płynnych na terenie Gminy Solec Kujawski.

4.11 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

W ramach zadań dotyczących poprawy jakości powietrza zrealizowano następujące działania:

- Przygotowano sprawozdanie do Starosty Bydgoskiego w zakresie programu ochrony powietrza – realizacja zadań naprawczych za rok poprzedni.
- Przygotowano sprawozdanie o emisji gazów cieplarnianych i innych substancji do Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami.
- Przygotowano sprawozdanie do Urzędu Marszałkowskiego w zakresie korzystania ze środowiska.

Ponadto, w latach 2021-2022:

- Przeprowadzono 41 kontroli palenisk domowych, podczas których nie potwierdzono spalania odpadów w przydomowych kotłowniach.
- Przystąpiono do realizacji przedsięwzięcia pod nazwą „Wymiana źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi na terenie Gminy Solec Kujawski”. W wyniku realizacji przedsięwzięcia mieszkańcy zlikwidowali 15 szt. nieekologicznych źródeł ciepła oraz zamontowali 15 szt. nowych źródeł ciepła. Kwota udzielonej dotacji wyniosła 45.000 zł. Całkowity koszt przedsięwzięcia wyniósł 209.772,08 zł.
- W lipcu 2021 roku uruchomiono Gminny Punkt Konsultacyjny - Informacyjny Priorytetowego Programu Czyste Powietrze. Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. W punkcie mieszkańcy mogą uzyskać wszelkie informacje na temat programu, a także złożyć wnioski o dofinansowanie wymiany źródła ciepła. W ramach programu udzielono 95 konsultacji (w tym 50 konsultacji telefonicznych i 45 konsultacji w gminnym punkcie) oraz złożono 28 wniosków.

W trakcie kontroli prowadzona była edukacja na temat szkodliwego wpływu spalania odpadów na zdrowie i życie ludzi oraz środowiska. Właściciele nieruchomości będących użytkownikami pieców (kotłów, kominków itp.) poinformowano o zakazie stosowania (zgodnie z Uchwałą Nr VIII/136/19 z dnia 24.06.2019 r. Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego):

- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla;

- mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
- paliw w postaci sypkiej;
- biomasy stałej.

W zakresie budowy i remontów infrastruktury drogowej, których eksploatacja ma wpływ na jakość powietrza atmosferycznego, realizowano działania:

Budowa dróg osiedlowych wraz z infrastrukturą techniczną

W ramach budowy dróg na Osiedlu Leśnym w 2021 r. realizowano następujące zadania:

1. Budowę ulicy Prostej - odcinek od ul. Spokojnej do ul. Łąkowej. Zadanie uzyskało dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w wys. 4.970.583 zł.

- W maju nastąpił odbiór częściowy inwestycji, w ramach której wykonano m.in. nawierzchnię chodnika, ścieżki rowerowej oraz jezdni na odcinku o dł. ok. 1 km; kanalizację deszczową z podejściami i wpustami deszczowymi dla odwodnienia nawierzchni ulicy oraz kanał technologiczny dla infrastruktury teletechnicznej.
- W sierpniu zadanie uzyskało pozwolenie na użytkowanie wydane przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Bydgoszczy.
- Wykonawcą robót jest konsorcjum firm: WIMAR sp. z o. o. z Koronowa oraz DROMAKS Piotr Myszkier z Bydgoszczy.

2. Budowę ulicy Łąkowej - odcinek od ul. Zbożowej do ul. Wiejskiej (z wyłączeniem skrzyżowania z ul. Wiejską). Zadanie uzyskało dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w wys. 539.523 tys. zł.

- Zakończono budowę kanalizacji deszczowej, wykonano nawierzchnię chodnika oraz podbudowę pod ścieżkę rowerową i jezdnię.
- Wykonawcą robót jest firma PRDI UNIDROMEX Michał Szewczyk z Inowrocławia, z którą w 2020 r. podpisano umowę na kwotę ok. 1,1 mln zł brutto.

3. Budowę ulicy Zbożowej - realizowanej w ramach zadania pn.: „Budowa odcinków dróg na os. Leśnym – ul. Prosta, Łąkowa, Zbożowa”: Zadanie uzyskało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - 4.970.583,20 zł. Całkowita wartość inwestycji – 10.086.881,41 zł.

- W listopadzie nastąpił odbiór częściowy inwestycji, w ramach której wykonano nawierzchnię z kostki betonowej o dł. ok. 0,74 km, kanalizację deszczową, ścieżkę rowerową asfaltową oraz obustronne chodniki z kostki betonowej.
- W grudniu wystąpiono do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Bydgoszczy, w celu uzyskania pozwolenia na użytkowanie drogi.
- Wykonawcą robót jest konsorcjum firm: WIMAR sp. z o. o. z Koronowa oraz DROMAKS Piotr Myszkier z Bydgoszczy.

4. Budowę kanalizacji deszczowej na Osiedlu Leśnym.

W ramach przebudowy dróg na Osiedlu Leśnym kontynuowano prace budowlane związane z budową kanalizacji deszczowej, w tym prace związane z budową:

- zbiornika retencyjnego, kanalizacji deszczowej i przepompowni wód deszczowych. W maju nastąpił końcowy odbiór inwestycji, w ramach której wykonano zbiornik retencyjny rozsączający – odparowujący z przepompowniami wód deszczowych, kanalizację deszczową w drodze gminnej nr 050859C o dł. ok. 0,11 km odprowadzającą wody deszczowe do Strugi Młyńskiej, odcinek drogi gminnej nr 050859C o dł. ok. 0,13 km wraz z przebudową skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 394. Wykonawcą robót była firma WIMAR sp. z o. o. z Koronowa. Wartość robót budowlanych wyniosła ok. 2,3 mln zł. brutto.
- Kanalizacji deszczowej na odcinku od przejazdu kolejowego przy ul. Łąkowej do zbiornika retencyjnego. W marcu nastąpił odbiór końcowy zadania, w ramach którego wykonano kanalizację deszczową grawitacyjnej o dł. ok. 0,8 km. Wykonawcą robót był Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o. o. z Solca Kujawskiego. Wartość robót budowlanych wyniosła ok. 2,1 mln zł. brutto. W sierpniu Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Bydgoszczy wydał pozwolenie na użytkowanie powyższych zadań.

5. Przebudowę z rozbudową oświetlenia na Osiedlu Leśnym. W 2021 r. projekt otrzymał dofinansowanie. Całkowita wartość projektu to 3.691.422,25 zł brutto, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 2.723.370,90 zł.

W 2021 roku rozpoczęto inwestycję polegającą na przebudowie i rozbudowie oświetlenia drogowego na części osiedla Leśnego zlokalizowanej po stronie zachodniej ul. Słonecznej:

- Wykonywane są linie kablowe dla oświetlenia ulic: Barwnej, Błękitnej, Jesiennej, Kolorowej, Letniej, Łąkowej, Malinowej, Mrożnej, Pogodnej, Prostej, Słonecznej, Srebrnej, Śnieżnej, Tęczowej, Wiejskiej, Wiosennej, Zbożowej, Zielonej, Zimowej i Złotej. Ustawiono skrzynkę oświetleniową u zbiegu ulic Tęczowej i Jesiennej. Rozpoczęto ustawianie słupów energetycznych wraz z montażem opraw oświetleniowych przy ulicach objętych inwestycją.
- Wykonawcą robót jest firma ENEA Oświetlenie sp. z o.o. ze Szczecina, z którą w maju 2021 r. podpisano umowę na kwotę ok. 1,3 mln zł brutto.

6. W ramach budowy dróg na Osiedlu Staromiejskim: Przebudowano ul. Długą i ul. Krótką. W grudniu nastąpił odbiór końcowy zadania, w ramach którego wyremontowano nawierzchnię ul. Długiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Ks. P. Skargi do posesji nr 10, wymieniono nawierzchnię istniejącego chodnika oraz zjazdów przy ul. Długiej na odcinku pomiędzy ul. Ks. P. Skargi a ul. Krótką, przebudowano jezdnię ul. Krótkiej wraz z budową nowej nawierzchni chodnika i zjazdów oraz wykonano roboty sanitarne związane z odwodnieniem obu ulic. Wykonawcą robót była firma BETPOL S.A. z Bydgoszczy. Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – 334.601 zł. Całkowita wartość zadania – 669.203,38 zł.

W ramach budowy dróg osiedlowych wraz z infrastrukturą techniczną w **2022** r. realizowano następujące zadania:

1. Budowę odcinków dróg gminnych – ul. Targowa, droga nr 050859c i nr 050860c. Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wys. 1.317.882 zł. W 2022 r. Gmina otrzymała całą kwotę dofinansowania.

Wybudowanie odcinka ul. Targowej było uzupełnieniem wcześniejszych inwestycji: budowa ul. Łąkowej do przejazdu kolejowego i zbiornika retencyjnego przy „Białej Górze”. Tym samym wykonano połączenie drogi wojewódzkiej nr 394 z Osiedlem Leśnym. Realizacja zadania została zakończona w grudniu 2022 r. W ramach inwestycji wykonano m.in. 790m jezdni asfaltowej, ciągi pieszo – rowerowe oraz zjazdy na działki. Wartość zadania poniesiona od początku realizacji: 1.326.8787,50 zł (całość w 2022 r.).

2. Budowę odcinków dróg na Osiedlu Leśnym ul. Prosta, ul. Łąkowa, ul. Zbożowa: Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wys. 5.513.537 zł. Gmina otrzymała całą kwotę dofinansowania.

Realizacja ul. Łąkowej na odc. Wiejska - Zbożowa została zakończona w lipcu 2022 r., natomiast na odc. Zbożowa - przejazd kolejowy została zakończona w listopadzie 2022 r. W ramach zadania wykonano m.in. 993 m jezdni asfaltowej, ścieżki rowerowe, chodniki oraz zjazdy na działki. Wartość zadania poniesiona od początku realizacji: 11.574.259,89 zł, z tego wydatki poniesione w 2022 r. – 2.834.202,28 zł.

3. Przebudowę z rozbudową oświetlenia na Osiedlu. Leśnym. Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wys. 2.723.370,90 zł.

Realizacja zadania została zakończona w grudniu 2022 r. W ramach inwestycji wykonano m.in. przebudowę i rozbudowę oświetlenia drogowego na części osiedla Leśnego zlokalizowanej po stronie zachodniej ul. Wiosennej. Wartość zadania poniesiona od początku realizacji: 1.128.910,55 zł, z tego wydatki poniesione w 2022 r. – 979.970,55 zł. W 2022 r. nie wpłynęły żadne pieniądze. Pod koniec roku został przygotowany wniosek o płatność.

Ponadto budowano i modernizowano infrastrukturę techniczną. W 2021 r. realizowano m.in.:

- Modernizację oświetlenia drogowego na terenie miasta, o którym mowa w punkcie 4.7.
- Bieżące naprawy i poprawę stanu dróg publicznych na terenie gminy, w tym:
  - naprawy nawierzchni bitumicznych i betonowych – 2,5 km dróg za kwotę 299.362 zł.,
  - naprawy i wzmocnienia dróg gruntowych poprzez równanie, uzupełnianie kruszywem za kwotę 399.987 zł.,
  - naprawę przepustów drogowych poprzez wymianę rur i nawierzchni, wykonanie murów oporowych i wzmocnienie skarp za kwotę 12.125 zł.,
  - zmiany organizacji ruchu, wymianę znaków drogowych, malowanie znaków poziomych za kwotę 63.301 zł.

W 2022 r. realizowano, m.in.:

- Modernizację oświetlenia drogowego na terenie miasta, o którym mowa w punkcie 4.7.
- Bieżące naprawy i poprawę stanu dróg publicznych na terenie gminy, w tym:
  - naprawy nawierzchni bitumicznych i betonowych – 2,2 km dróg za kwotę 367.481 zł.,
  - naprawy i wzmocnienia dróg gruntowych poprzez równanie, uzupełnianie kruszywem za kwotę 325.000 zł.,
  - naprawę przepustów drogowych poprzez wymianę rur i nawierzchni, wykonanie murów oporowych i wzmocnienie skarp za kwotę 12.000 zł.,
  - zmiany organizacji ruchu, wymianę znaków drogowych, malowanie znaków poziomych za kwotę 59.000 zł.

Droga krajowa S – 10 z węzłami zjazdowymi np. ul. Kujawska

W 2021 r. trwały procedury przetargowe prowadzone przez GDDKiA na zaprojektowanie i wybudowanie drogi ekspresowej S – 10 między Bydgoszczą a Toruniem. Po odwołaniach drogowcy ponownie wybrali konsorcjum Kobylarni z Mirbudem na wykonawcę 21 kilometrowego fragmentu Solec Kujawski – Toruń Zachód. To jeden z czterech odcinków na jakie podzielono budowę drogi ekspresowej S10 pomiędzy Bydgoszczą a Toruniem.

W 2022 r. trwały procedury przetargowe prowadzone przez GDDKiA na zaprojektowanie i wybudowanie drogi:

- 6 maja 2022 r. - podpisanie umów z wykonawcami na projekt i budowę S10 Bydgoszcz Południe - Emilianowo wraz z rozbudową DK25 i S10 Solec - Toruń Zachód,
- 2 września 2022 r. - podpisanie umowy z wykonawcą na projekt i budowę S10 Emilianowo – Solec.
- 28 listopada 2022 r. - dokonanie ponownego wyboru najkorzystniejszej oferty na projekt i budowę S10 Toruń Zachód - Toruń Południe (umowa z wykonawcą została podpisana 20 stycznia 2023 r., co zakończyło proces kontraktowania całego odcinka drogi ekspresowej S10 Bydgoszcz – Toruń o długości 50 km).

Budowa drogi łączącej S10 z DK80 poprzez stopień wodny w Solcu Kujawskim wraz z przeprawą drogową

W 2021 r. trwały prace nad dokumentem pn. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego W zakresie planowanych inwestycji zaproponowano w dokumencie m.in. lokalizację stopnia wodnego wraz z przeprawą drogową w Solcu Kujawskim.

W 2022 r. trwały prace nad dokumentem pn. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego (PZMM dla BydOF, ang. SUMP). W zakresie planowanych inwestycji zaproponowano w dokumencie m.in. lokalizację stopnia wodnego wraz z przeprawą drogową w Solcu Kujawskim, przystanku BIT – CITY przy Parku Przemysłowym, skomunikowanie Solca Kujawskiego z Bydgoszczą poprzez budowę dróg rowerowych oraz utworzenia rowerów miejskich.

W I połowie 2022 r. zakończono i odebrano roboty drogowe w ciągu drogi wojewódzkiej nr 249 łączącej Solec Kujawski z Czarnowem. W lipcu prom „Flisak” zacumował do przyczółka na Wiśle po stronie Solca Kujawskiego. Z powodu niskiego poziomu wody w Wiśle prom nie mógł rozpocząć 4 – miesięcznego rozruchu technologicznego przewidzianego w kontrakcie. W grudniu 2022 r. rozpoczęto dodatkowe prace związane z bagrowaniem toru wodnego pomiędzy przyczółkami w Solcu Kujawskim i Czarnowem.

Rozbudowa dróg rowerowych i połączenie z już istniejącymi: Chrośna, Rudy, Makowiska, Przyłubie

Rozbudowa dróg rowerowych w 2021 r. obejmowała: Budowę ścieżki rowerowej Otorowo – Solec Kujawski. Całkowita wartość projektu to 3.924.986 zł brutto, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 1.437.826 zł. W ramach tego zadania realizowano:

- W lipcu nastąpił odbiór II etapu zadania, w ramach którego wykonano ścieżkę rowerową wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 394, w tym: ok. 0,14 km ciągu pieszo – rowerowego na odcinku od ul. Ks. P. Skargi do ul. Ogrodowej oraz ok. 2,1 km ścieżki rowerowej na odcinku od ul. Ogrodowej do istniejącej ścieżki rowerowej we wsi Otorowo oraz wykonano doświetlenie skrzyżowań ścieżki rowerowej z ul. Ogrodową, drogą gminną nr 050859C oraz drogą wojewódzką nr 397. Wykonawcą robót była firma RZBiD Mariusz Szczepański z Solca Kujawskiego.
- We wrześniu zadanie uzyskało pozwolenie na użytkowanie wydane przez Kujawsko – Pomorski Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Bydgoszczy.

W grudniu 2021 r. nastąpił odbiór końcowy zadania Budowa Kompleksu naturalnych tras rowerowych, w ramach którego wykonano trzy trasy rowerowe o łącznej dł. 2,7 km o różnych stopniach trudności, wraz z przeszkodami terenowymi oraz zapleczem dla rowerzystów (wiata + stojak dla rowerów + śmietnik). Wykonawcą robót było Biuro Handlowe Małgorzata Kosmecka z Bydgoszczy. Całkowity koszt inwestycji wyniósł ok. 138,4 tys. zł brutto.

W 2022 r. rozpoczęto realizację zadania pn. Budowa ścieżki rowerowej przy ul. Leśnej. W grudniu 2022 r. przekazano wykonawcy plac budowy w zakresie terenów gminnych. W ramach inwestycji planowana jest m.in. budowa ścieżki rowerowej, ciągu pieszo – rowerowego, chodników oraz przebudowa oświetlenia na odcinku od drogi krajowej nr 10 do rejonu skrzyżowania z ul. Ugory (ok. 1,7 km). Planowany termin zakończenia inwestycji - koniec 2023 r. Wartość zadania poniesiona od początku realizacji: 407.629,24 zł, z tego wydatki poniesione w 2022 r. – 250.200 zł.

Rozbudowa odcinka ul. Kujawskiej

W 2022 r. nie poniesiono żadnych kosztów. Został złożony wniosek o dofinansowanie zadania w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – nabór nr 1/2022/RFRD (realizacja zadania w 2023r.) dla zadania pn. „Rozbudowa odcinka ulicy Kujawskiej (droga gminna nr 051038C) o dług. 447,0 m w Solcu Kujawskim”. Wnioskowana kwota dofinansowania – 1.425.798,50 zł.

W 2021 r. kontynuowano rewitalizację społeczno – gospodarczą Placu Jana Pawła II i przyległych ulic. W grudniu przystąpiono do odbioru robót związanych z przebudową Placu oraz budową parkingu u zbiegu ulic Wolności i Toruńskiej. Przebudowa Placu obejmowała m.in. zmianę układu komunikacyjnego, przebudowę infrastruktury podziemnej, wymianę nawierzchni, budowę nowego oświetlenia, lokalizację elementów małej architektury, budowę fontanny oraz aranżację zieleni. W ramach budowy parkingu wykonano 23 miejsca postojowe, w tym 2 dla osób niepełnosprawnych. Wykonawcą robót jest firma BETPOL S.A. z Bydgoszczy.

W ramach projektu realizowane są dwa zadania inwestycyjne z obszaru rewitalizacji przestrzeni publicznej: zakończone w 2020 roku zadanie pn.: „Rewitalizacja społeczno-gospodarcza - przebudowa budynku przy Placu Jana Pawła II 4” oraz zadanie pn.: „Rewitalizacja społeczno – gospodarcza Placu Jana Pawła II i przyległych ulic”

W dniu 26.03.2021 r. została zawarta umowa o dofinansowanie projektu. Całkowita wartość projektu 6.095.483,33 zł brutto, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 2.619.035,01 zł oraz dofinansowanie z budżetu państwa w wysokości 504.949,09 zł.

W 2021 r. zostały złożone i rozliczone wnioski o płatność na łączną kwotę 1.911.580,68 zł. W ciągu 60 dni od zakończenia zadania zostanie złożony końcowy wniosek sprawozdawczo - rozliczeniowy.

W ramach rewitalizacji Placu Jana Pawła II przebudowano odcinek drogi wojewódzkiej nr 394 t.j. ul. Toruńskiej w obrębie Placu Jana Pawła II oraz wykonano nową nakładkę asfaltową ul. Wolności. Wykonawcą robót jest firma BETPOL S.A., z którą w kwietniu 2021 r. podpisano umowę na kwotę ok. 5,1 mln zł brutto, z czego na przebudowę dróg wojewódzkich przeznaczono kwotę ok. 742 tys. zł brutto.

W ramach inwestycji w 2022 r. wykonano przebudowę odcinków drogi wojewódzkiej nr 394, w tym budowę zatoki autobusowej i postoju taxi przy ul. Kościuszki, budowę zatoki autobusowej przy ul. Toruńskiej, wymianę nawierzchni ul. Toruńskiej oraz naprawę nawierzchni ul. Wolności w obrębie Placu Jana Pawła II. Wytoczono na ul. Wolności i ul. Tadeusza Kościuszki drogę rowerową. Realizacja zadania została zakończona w czerwcu 2022 r. Wartość zadania poniesiona od początku realizacji: 791.006,79 zł, z tego wydatki poniesione w 2022 r. – 620.929,96 zł.

W pobliżu Placu Jana Pawła II realizowano w 2022 r. przebudowę ul. Ułańskiej z parkingiem. Realizacja zadania została zakończona w czerwcu 2022 r. W ramach inwestycji wykonano m.in. 60 m jezdni asfaltowej, chodniki oraz zatokę postojową. Wartość zadania poniesiona od początku realizacji: 448.543,80 zł, z tego wydatki poniesione w 2022 r. – 442.871,53 zł.

W zakresie inwestycji kubaturowych, ograniczenie emisji CO₂ realizowano m.in. poprzez:

1. Rewitalizację społeczno – gospodarczą, przebudowę oraz termomodernizację budynku przy ulicy Kościuszki 12 (budynek C. W ramach prowadzonych prac realizowano:

- W czerwcu zakończono czynności odbiorowe inwestycji obejmującej termomodernizację oraz przebudowę budynku.
- W ramach termomodernizacji wykonano m.in.: docieplenie stropodachu, wymieniono stolarkę okienną i drzwi zewnętrzne, wykonano izolację termiczną ścian zewnętrznych, wymieniono oświetlenie na energooszczędne, wykonano instalację fotowoltaiczną oraz instalację c.o. W ramach przebudowy wykonano m.in.. rozbudowę parteru budynku (wykonanie nowej konstrukcji stropu), wybudowano szacht windy oraz zamontowano dźwig osobowy, zlikwidowano otwory okienne od strony zachodniej, zmieniono układ pomieszczeń wewnątrz budynku, wymieniono wewnętrzne instalacje elektryczne, teletechniczne i sanitarne oraz wykonano instalację oddymiania i odgromową. Ponadto zagospodarowano teren przylegający do budynku (wykonano pieszo-jezdnię i miejsca postojowe, zamontowano wiatę śmietnikową).
- Wykonawcą robót była firma LOGBUD sp. z o.o. z Głogowa.
- W październiku otrzymano potwierdzenie przyjęcia budynku do użytkowania wydane przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego.

- W dniu 17.06.2021 r. została zawarta umowa o dofinansowanie projektu. Całkowita wartość projektu to 1.472.370,01 zł brutto, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 685.360,64 zł oraz dofinansowanie z budżetu państwa 146.296,05 zł.
- W okresie sprawozdawczym został zatwierdzony wniosek o płatność. Do budżetu Gminy wpłynęły środki w wysokości 586.110,22 zł. Z uwagi na przedłużające się rozliczenia z wykonawcą zmieniono termin realizacji projektu z 30 września na 30 listopada 2021 r. Przygotowywany jest końcowy wniosek o płatność.

Zakończono i rozliczono termomodernizację segmentu A i B budynku przy ul. Kościuszki 12.

2. Termomodernizację budynku Przychodni Zdrowia

- W 2021 r. zakończono prace związane z przebudową pomieszczeń rejestracji i wykonaniem sali konferencyjnej. Trwa wymiana oświetlenia w pomieszczeniach przychodni. Kontynuowane są prace związane z dociepleniem ścian zewnętrznych budynku.
- Wykonawcą robót jest firma BYDGOSTA z Bydgoszczy, z którą we wrześniu 2020 r. podpisano umowę na kwotę ok. 1,4 mln zł brutto. Planowany termin zakończenia robót – 30.06.2022 r.
- Umowa o dofinansowanie robót termomodernizacyjnych została zawarta w dniu 18.02.2020 r. Całkowita wartość projektu to 1.336.695,43zł, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 418.385,67 zł.
- W roku 2021 został rozliczony wniosek o płatność, do Gminy wpłynęła kwota 70.444,71 zł. Złożono i rozliczono również wniosek o zaliczkę na kwotę 59.695,04 zł. W związku z zaplanowanym terminem zakończenia całości robót budowlanych (termomodernizacji i przebudowy) na koniec czerwca 2022 r., do Urzędu Marszałkowskiego złożono pismo z prośbą o przedłużenie terminu realizacji projektu termomodernizacji do 31.08.2022 r.
- W sierpniu 2022 r. realizacja zadania została zakończona. W ramach inwestycji wykonano m.in. docieplenie ścian zewnętrznych, piwnicznych i stropodachu, pokrycie dachu, instalację fotowoltaiczną, wymianę instalacji oświetleniowej, oraz przebudowę pomieszczeń recepcji i fizjoterapii. Wartość zadania poniesiona od początku realizacji: 1.736.486,69 zł, z tego wydatki poniesione w 2022 r. – 1.251.699,95 zł.

3. W 2021 r. kontynuowano wykonanie dokumentacji dot. przebudowy świetlicy wiejskiej w Przyłubiu. Został również opracowany program prac konserwatorskich elewacji budynku przez Pracownię Konserwacji Jolanta Chmara z Bydgoszczy.

W 2022 r. w ramach inwestycji wykonano m.in. naprawę elewacji, wymianę pokrycia dachowego, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz częściową przebudowę pomieszczeń. Wartość zadania, poniesiona od początku realizacji: 776.444,04 zł, z tego wydatki poniesione w 2022 r. – 751.625,16 zł. Realizacja zadania została zakończona w sierpniu 2022 r. Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w wys. 182.332 zł. W 2022 r. nie wpłynęły żadne pieniądze. Złożono wniosek o płatność końcową.

4. Modernizację budynków wchodzących w mieszkaniowy zasób gminy

Budynki, w których wykonano prace ilustruje poniższa tabela.

Tabela nr 4.11-1 Wykaz budynków, w których wykonano prace modernizacyjne

L.p.	Adres	Wykonane prace	Koszt
1	2	3	4
2021 r.			
1	Boh. Września 6/18	Wymiana pieca dwufunkcyjnego	6 480,00
2	Bydgoska 7/4	Wymiana pieca dwufunkcyjnego	8 100,00
3	Toruńska 82A/4	Wymiana pieca stałopalnego	7 964,44
4	Plac Jana Pawła II 7/1	Wymiana pieca dwufunkcyjnego (kondensacyjny)	7 776,00
5	Plac Jana Pawła II 7/5	Wymiana pieca gazowego (kondensacyjny)	8 100,00
6	RAZEM		38 420,44
2022 r.			
7	Toruńska 2/5	Wymiana pieca dwufunkcyjnego	8 393,93
8	Bydgoska 25/5	Wymiana pieca dwufunkcyjnego	9 360,00
9	RAZEM		17 753,93

Źródło: Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

Ponadto w 2021 r. Wspólnota mieszkaniowa Robotnicza 3 wykonała modernizację kotłowni i instalacji c.o. i c.w. Modernizacja polegała na likwidacji kotłowni opalanej paliwem stałym i przyłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej. Koszt realizacji zadania wyniósł 416.188,00 zł.

W zakresie ograniczania niskiej emisji

W ramach ograniczania niskiej emisji w 2021 r. Burmistrz Solca Kujawskiego powołał Zespół ds. kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych na terenie Gminy Solec Kujawski. Do zadań zespołu należało w szczególności:

- przeprowadzanie kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych na terenie Gminy Solec Kujawski, zgodnie z ustaloną procedurą,
- sporządzanie protokołów z czynności kontrolnych,
- prowadzenie akcji informacyjnej celem uświadomienia mieszkańcom, w tym użytkownikom pieców (kocioł, kominków itp.) szkodliwego działania spalania odpadów komunalnych i innych nieprzeznaczonych do spalania materiałów, w tym będących jego następstwem zagrożeń dla życia i zdrowia,
- informowanie właścicieli nieruchomości o zakazie stosowania (zgodnie z Uchwałą Nr VIII/136/19 z dnia 24.06.2019 r. Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego):
  - 1) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
  - 2) mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
  - 3) paliw w postaci sypkiej,
  - 4) biomasy stałej o wilgotności powyżej 20 %.

Po raz kolejny przystąpiono do realizacji przedsięwzięcia pod nazwą „Wymiana źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi na terenie Gminy Solec Kujawski”.

W dniu 29.01.2021 r. przyjęto Uchwałę Nr XXV/221/21 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim w sprawie przyjęcia regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Solec Kujawski na dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi w ramach zadania ograniczania niskiej emisji w Gminie Solec Kujawski stałymi w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Solec Kujawski.

W wyniku realizacji przedsięwzięcia w **2021 r.** mieszkańcy zlikwidowali 15 szt. nieekologicznych źródeł ciepła oraz zamontowali 15 szt. nowych źródeł ciepła. Kwota udzielonej dotacji wyniosła 45.000 zł.

Uzyskany efekt ekologiczny polegał na redukcji emisji następujących zanieczyszczeń do atmosfery:

- dwutlenku siarki SO₂ – 1,41 Mg/rok,
- tlenków azotu NO₂ – 0,20 Mg/rok,
- dwutlenku węgla CO₂ – 92,41 Mg/rok,
- pyłów – 0,67 Mg/rok.

Całkowity koszt przedsięwzięcia wyniósł 209.772,08 zł, w tym: dotacja Gminy Solec Kujawski – 45.000,00 zł., środki własne Beneficjentów – 164.772,08 zł.

W **2022 r.** przyjęto 2 wnioski od mieszkańców Gminy Solec Kujawski na wymianę pieca na paliwo płynne (gaz). Zgodnie z zawartą umową termin realizacji zadania upłynął 30.10.2022 r. Wszystkie wnioski o rozliczenie dotacji celowej z budżetu Gminy Solec Kujawski na dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi w ramach zadania ograniczania niskiej emisji w Gminie Solec Kujawski wpłynęły w terminie.

W związku z dokonaną wymianą źródła ciepła, potwierdzoną oględzinami wypłacona została dotacja, zgodnie z umową w wysokości 3 000,00 zł. Wymieniono 1 źródło ciepła. Uzyskany Efekt ekologiczny polega na redukcji emisji następujących zanieczyszczeń do atmosfery:

- dwutlenku siarki SO₂ – 0,29 Mg/rok
- tlenków azotu NO_x – 0,04 Mg/rok
- dwutlenku węgla CO₂ – 19,19 Mg/rok
- pyłów – 0,14 Mg/rok.

Całkowity koszt przedsięwzięcia wyniósł 34 637,60 zł, w tym: dotacja Gminy Solec Kujawski – 6 000,00 zł, środki własne Beneficjentów – 28 637,60 zł.

W lipcu **2021** roku w budynku przy ul. Toruńskiej 8a uruchomiony został Gminny Punkt Konsultacyjno - Informacyjny Priorytetowego Programu Czyste Powietrze. Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie

emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. W punkcie mieszkańcy mogą uzyskać wszelkie informacje na temat programu, a także złożyć wniosek o dofinansowanie wymiany źródła ciepła.

W ramach programu udzielono 95 konsultacji (w tym 50 konsultacji telefonicznych i 45 konsultacji w gminnym punkcie) oraz złożono 28 wniosków.

We wrześniu **2022** roku zostało podpisane porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w celu kontynuowania działania Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Priorytetowego Programu Czyste Powietrze. Do tej pory w ramach programu Czyste Powietrze udzielono 195 konsultacji (w tym 150 konsultacji telefonicznych i 45 konsultacji w gminnym punkcie) oraz złożono 65 wniosków za pośrednictwem gminy. W ramach działania Priorytetowego Programu Czyste Powietrze w gminie Solec Kujawski w sumie zostało złożonych 234 wnioski o dofinansowanie w tym 126 przedsięwzięć zostało zrealizowanych. Kwota wypłaconych dotacji sięgnęła już 1 631 853,59 zł, źródło: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

W 2022 r. prowadzono Centralną Ewidencję Emisyjności Budynków (CEEB). To ewidencja, w której znajdują się kompleksowe informacje, dotyczące źródeł ogrzewania budynków. Celem jej stworzenia jest poprawa jakości powietrza, walka ze smogiem i pomoc w wymianie tzw.: "kopciuchów". Deklarację muszą złożyć właściciele/zarządcy budynków mieszkalnych i niemieskalnych, w których znajduje się źródło ciepła. Dla nowego źródła ciepła, które zostało uruchomione po 1 lipca 2021 r., deklarację należy złożyć w terminie 14 dni od dnia jego uruchomienia. Do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków mieszkańcy Gminy Solec Kujawski złożyli łącznie 3 497 deklaracji dotyczących źródeł ciepła i źródeł spalania paliw.

W ramach uruchomienia komunikacji miejskiej prowadzono rozmowy z:

1. PKS Bydgoszcz nt. utworzenia nowych linii autobusowych przebiegających po naszej Gminie, na które możliwe byłoby otrzymanie dofinansowanie, na trasach:

- Otorowo- Makowiska- Rudy- Leśna- Średnia- Park Przemysłowy- Bydgoska- Otorowo (7 kursów dziennie)
- Otorowo- Makowiska- Rudy- Leśna- Plac Jana Pawła II- Bydgoska- Otorowo (3 kursy dziennie)
- Chrośna- Powstańców- Średnia- Park Przemysłowy- Lipowa- Piłsudskiego- Leśna- Chrośna (10 kursów dziennie);
- Toruńska- Przyłubie- Toruńska- Lipowa- Park Przemysłowy- Powstańców- Dworzec Kolejowy- Toruńska (10 kursów dziennie).

2. Zarządem Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy nt. możliwości utworzenia komunikacji międzygminnej pomiędzy Solcem Kujawskim a Bydgoszczą. Rozważano możliwość utworzenia 2 tras:

- Bydgoszcz- Bydgoska - 23 Stycznia - 29 Listopada - Toruńska i w kierunku przeciwnym w ilości 15 kursów dziennie, w tym 3 kursy rozszerzone o ul. Lipową- Kujawską – Haską - Unii Europejskiej – Rzymską – Kujawską - Lipową), w soboty zakładano 8 kursów w wariacie podstawowym, w niedzielę 6;
- Bydgoszcz- DK 10- Leśna- Średnia- Haska- Unii Europejskiej- Rzymska- Kujawska- Lipowa- Toruńska i w kierunku przeciwnym w ilości 8 kursów w dni powszednie.

Przewidywany całkowity, roczny koszt utworzenia tych linii wyniósłby 2.522.054 zł., w tym udział Gminy Solec Kujawski ok. 935.000 zł. przy założeniu pokrycia kosztów wpływami z biletów na poziomie 43%.

Funkcjonuje „Solecka Karta Miejska”, wprowadzona na podstawie porozumienia z PKS Bydgoszcz.

4.12 Poprawa klimatu akustycznego

Głównym kierunkiem działań w obszarze omawianego priorytetu jest zachowanie wymaganych przepisami prawa standardów klimatu akustycznego, w odniesieniu do rodzajów terenów, których sposób zagospodarowania powoduje pełnienie określonych funkcji podlegających ochronie akustycznej. Są nimi tereny zabudowy mieszkaniowej, turystycznej, rekreacyjnej, najczęściej narażone na uciążliwości emisji hałasu komunikacyjnego.

W latach 2021 – 2022 zrealizowano inwestycje, których realizacja bezpośrednio lub pośrednio wpłynie pozytywnie na klimat akustyczny na terenie Gminy. Są to, m.in. zadania związane z:

- Utrzymaniem gminnych dróg gruntowych (równanie i zagęszczanie, uzupełnianie ubytków),

- Utrzymaniem gminnych dróg utwardzonych (uzupełnianie masy bitumicznej oraz miejscowe powierzchniowe utwalenie nawierzchni),
- Naprawami:
  - chodników i dróg rowerowych oraz z remontem nawierzchni odcinka chodnika wraz z dostosowaniem przejścia dla pieszych,
  - jezdni bitumicznych związanych z usunięciem spękań podłużnych i poprzecznych poprzez ich spoinowanie,
  - jezdni bitumicznych: w zakresie miejscowego powierzchniowego utwalania nawierzchni gryzami i emulsją,
- Koordynacją przebiegu akcji „Zima”,
- Przygotowaniem organizacji ruchu drogowego, naprawą i uzupełnianiem znaków drogowych pionowych i poziomych.

Warto nadmienić, że wpływ na obniżenie emisji hałasu do środowiska od pojazdów drogowych mają inwestycje drogowe, o których mowa w punkcie 4.11.

4.13 Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Gmina realizuje zadanie przez każdorazowe rozpatrywanie wniosków z przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi przy wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięć.

Prowadzony jest monitoring w zakresie promieniowania elektromagnetycznego. Przeprowadzona analiza wykazała, że średnie natężenie pola elektromagnetycznego nie jest przekroczone.

W latach 2021 – 2022 Gmina nie realizowała działań w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

4.14 Ochrona przed poważnymi awariami

Ochotnicza Straż Pożarna w Solcu Kujawskim organizowała konkursy z zakresu wiedzy pożarniczej, pogadanki, pokazy i ćwiczenia.

Podnoszenie świadomości na temat zagrożeń cywilizacyjnych realizowano poprzez:

- Ochotnicza Straż Pożarna zorganizowała szkolenia dla członków OSP. 91 strażaków uczestniczyło w kursie z zakresu ratownictwa technicznego, kursie młodzieżowych drużyn pożarniczych, kursie steromotorzysty, kursach BHP.
- Przeprowadzono szkolenia, pogadanki i pokazy dla 83 grup dzieci i młodzieży z soleckich przedszkoli i szkół, szkoły podoficerskiej PSP i grup zorganizowanych z zakresu ratownictwa p.poż. W spotkaniach uczestniczyło 1564 osób.

Doposażenie służb

- Ochotnicza Straż Pożarna jest systematycznie doposażona ze środków własnych oraz dotacji przekazanych przez Gminę, Komendę Główną PSP, sponsorów : Firma Solbet Sp. z o.o. z siedzibą w Solcu Kujawskim oraz Toruńskie Zakłady Graficzne Zapolex Sp. z o.o. Najistotniejsze zakupy to:
  - sprzęt ratownictwa technicznego, drogowego i łączności,
  - zakup sprzętu ratownictwa medycznego (defibrylator),
  - uzupełnienie umundurowania,
  - armatura wodna (zakup i wymiana zużytej),
- W 2021 r. przekazano kwotę 20.000,00 zł., a w 2022 r. kwotę 15.000,00 zł. Komendzie Miejskiej Policji w Bydgoszczy w celu zapewnienia dodatkowych pieszych patroli na terenie Solca Kujawskiego, które prowadzone były w rejonach najbardziej zagrożonych.
- W 2021 r. na potrzeby „Akcji Zima” zakupiono posypywarkę i pług do pojazdu ciężarowego typu hakowiec. Ma to na celu zwiększenie wydajności i zmniejszenie czasu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom gminy w czasie zimy. Koszt zakupu posypywarki wyniósł 111.600,00 zł., natomiast koszt pługu to 30.200,00 zł.

4.15 Stan prowadzonej gospodarki odpadami w Gminie Solec Kujawski

W latach 2021-2022 gospodarka odpadami na terenie Gminy Solec Kujawski, podobnie jak w poprzednich latach realizowana jest w sposób selektywny, na podstawie przepisów ustawy o odpadach, „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Solec Kujawski wraz z Planem Gospodarki Odpadami na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011”, zaktualizowanego w 2009 r., w 2015 r. oraz w 2017 r. (aktualizacja na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024), a także „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Solec Kujawski”.

Działania na terenie Gminy Solec Kujawski są zgodne z wymaganiami określonymi w Planie Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028.

Gmina Solec Kujawski, realizując zadania określone w w/w ustawie, objęła systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zarówno właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, jak i właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

Podmiotem odbierającym odpady komunalne na terenie Gminy Solec Kujawski był Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. z siedzibą w Solcu Kujawskim, przy ul. Targowej 3.

Na terenie Gminy Solec Kujawski nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady komunalne zmieszane odbierane od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy przekazywano do zagospodarowania do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych ProNatura Spółka z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, przy ul. Prądocińskiej 28, prowadzącą Zakład Termicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych (spalarnia) w Bydgoszczy przy ul. Ernsta Petersona 22.

W dniu 01.07.2021 r. zawarto aneks nr 1/2021 do porozumienia międzygminnego nr 4/2012 z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie przejęcia przez Miasto Bydgoszcz zadania własnego Gminy Solec Kujawski, polegającego na zapewnieniu budowy, utrzymania i eksploatacji regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Aneks wprowadza roczny limit masy opadów komunalnych niesegregowanych przekazywanych z Gminy Solec Kujawski do Zakładu Termicznego Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy.

Na terenie zabudowy jednorodzinnej odpady segregowane zbierane były w workach, a na terenie zabudowy wielorodzinnej i na terenach, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne w pojemnikach. Poszczególnym frakcjom odpadów zbieranych selektywnie odpowiada określona kolorystyka worków i pojemników, ułatwiająca segregację. Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zostali objęci właściciele nieruchomości zamieszkałych.

Odpady komunalne zbierane selektywnie (odpady wielkogabarytowe) odbierane od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy przekazywano do zagospodarowania do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych ProNatura Spółka z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, przy ul. Prądocińskiej 28.

Przeterminowane leki mieszkańcy mogli oddawać do specjalnych pojemników znajdujących się w aptekach. Z aptek przeterminowane leki odbierane były przez przedsiębiorcę Marka Michałowskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą F.H.U. NATURA z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Serockiej 11, na podstawie umowy nr ROŚiR/24/2019 z dnia 02.12.2019 r., zawartej na okres od 01.01.2020 do 31.12.2022 r. Odbiorca przekazał odpady do zagospodarowania do Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów przy Centrum Onkologii z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Izabeli Romanowskiej 2.

Odpady ulegające biodegradacji (zielone) przekazywano do RIPOK Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Corimp Sp. z o. o. z siedzibą w Bydgoszczy, przy ul. Wojska Polskiego 65.

ZGK Sp. z o.o. prowadzi zbiórkę odpadów organicznych bezpośrednio z posesji.

Na terenach domków jednorodzinnych i gospodarstw wiejskich odpady ulegające biodegradacji składowane są częściowo na przydomowych kompostowniach i wykorzystywane jako nawóz organiczny. Zgodnie z zapisami znowej ustawy, Gmina realizuje możliwość częściowego zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, przy których funkcjonują przydomowe kompostowniki na bioodpady.

Dane dotyczące liczby osób objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi oraz korzystających z częściowego zwolnienia z opłaty w związku z zadeklarowanym posiadaniem kompostownika w 2021 i 2022 roku, ilustruje poniższa tabela.

Tabela nr 4.15-1 Liczba osób objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi deklarujących posiadanie kompostownika

Lp.	Parametr	Wartość	
		2021 r.	2022 r.
1	2	3	4
1	Liczba osób, objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (tereny zamieszkałe)	13 724	13 874
2	Liczba kontrahentów, którzy zadeklarowali posiadanie przydomowych kompostowników	147	217
3	Liczba osób, które korzystają z częściowego zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w związku z posiadaniem przydomowych kompostowników	506	751

W 2021 roku stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy wynosiła 24,00 zł na miesiąc od osoby, zgodnie z Uchwałą nr XIII/104/19 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 29 listopada 2019 r. W dniu 26 listopada 2021 r. podjęto Uchwałę NR XXXVI/281/21 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim ustalając stawkę opłaty w wysokości 28,00 zł od osoby, obowiązującą od 01.01.2022 r. W pierwszym półroczu 2022 roku stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy wynosiła 28,00 zł na miesiąc od osoby, zgodnie z Uchwałą nr XXXVI/281/21 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim z dnia 26 listopada 2021 r. W dniu 3 czerwca 2022 r. podjęto Uchwałę nr XLVII/348/22 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim ustalając zmianę stawki opłaty w wysokości 35,00 zł od osoby, obowiązującą od 01.07.2022 r. Jednocześnie w dniu 3 czerwca 2022 r. Rada Miejska podjęła uchwałę nr XLVII/349/22 w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochozących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W latach 2021-2022 pracownicy urzędu na bieżąco kontrolowali przestrzeganie przez społeczeństwo przepisów ustawy w zakresie gromadzenia i gospodarowania odpadami oraz utrzymania czystości i porządku. Szczegóły dotyczące skutecznej egzekucji prawa w zakresie gospodarki odpadami przedstawiono w punkcie 4.1.

Ponadto w ramach gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2021-2022 zrealizowano:

- 26 listopada 2021 r. podjęto Uchwałę NR XXXVI/281/21 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty. Ustalono stawkę opłaty w wysokości 28,00 zł od osoby, obowiązującą od 01.01.2022 r.
- W dniu 10.06.2022 r. – zawarto aneks do umowy nr BZPiFZ.272.24.2019 z dnia 30.12.2019 r. na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Aneks dotyczył zwiększenia stawki za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.
- W dniu 08.06.2022 r. - zawarto porozumienie międzygminne nr 9/2022 w sprawie przejęcia przez miasto Bydgoszcz zadania własnego gminy Solc Kujawski z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminie, polegającego na zagospodarowaniu bioodpadów. Porozumienie wejdzie w życie 01.01.2025 r.
- W dniu 30.12.2022 r. – zawarto aneks do umowy nr BZPiFZ.272.24.2019 z dnia 30.12.2019 r. na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Aneks dotyczył zwiększenia stawki za odbiór odpadów komunalnych.
- W dniu 09.12.2022 r. - podjęto Uchwałę NR LVII/413/22 Rady Miejskiej w Solcu Kujawskim w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty. Ustalono stawkę opłaty w wysokości 38,00 zł obowiązującą od 01.01.2023 r.

W 2021 r. zlikwidowano 8 dzikich wysypisk, z których zebrano 12,10 Mg odpadów komunalnych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych. Dzikie wysypiska pochodziły z terenów: przy ROD „Nad Torem”, Wypalenisk, Osiedla Toruńskiego, ul. Kujawskiej i Żurawiej oraz zespołu garaży przy ul. ks. P. Skargi.

W 2022 r. zlikwidowano 5 dzikich wysypisk, z których zebrano 10,69 Mg odpadów komunalnych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych. Dzikie wysypiska pochodziły z terenów: Wypalenisk, Osiedla Toruńskiego, ul. Kujawskiej, Osiedla Staromiejskiego.

Rekultywacja nieczynnego składowiska odpadów

Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Solcu Kujawskim w czerwcu 2021 r. wystąpił do Starosty Bydgoskiego z wnioskiem o wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów - rekultywacja składowiska odpadów z wykorzystaniem odpadów, na terenie części działki ewidencyjnej 1259/1 położonej w Solcu Kujawskim przy ul. Toruńskiej. Dnia 15.10.2021 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) przeprowadził wizję terenową składowiska. Starosta Bydgoski z uwagi na brak opinii WIOŚ przedłużył termin załatwienia sprawy do 31.12.2021 r. W roku 2022 nie podjęto działań w zakresie rekultywacji nieczynnego składowiska odpadów w Solcu Kujawskim.

W latach 2021-2022 nie zrealizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarką odpadami komunalnymi.

Na terenie Gminy Solec Kujawski w latach 2021-2022 nie odnotowano konieczności wydania przez Burmistrza Solca Kujawskiego decyzji administracyjnej wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Realizacja programu usuwania azbestu

Działalność informacyjno – edukacyjna w zakresie usuwania azbestu prowadzona była poprzez bieżące informowanie mieszkańców za pomocą strony internetowej urzędu oraz w biuletynie informacji publicznej, a także poprzez prowadzenie ewidencji zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Solec Kujawski, w tym aktualizację bazy danych o ww. wyrobach (na podstawie „informacji o wyrobach zawierających azbest” przedkładanych corocznie Burmistrzowi przez właścicieli, użytkowników, zarządców nieruchomości do 31 stycznia każdego roku).

Łączna ilość wyrobów do unieszkodliwienia na terenie Gminy wynosiła 1.076.706 kg, *źródło*: Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Solec Kujawski na lata 2017-2032.

Według <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/zestawienie-statystyczne>, na dzień opracowywania niniejszego Raportu, w Gminie Solec Kujawski zinwentaryzowano 1 558 396 kg wyrobów azbestowych, z czego 300 257 kg poddano unieszkodliwieniu, a pozostało do unieszkodliwienia 1 258 139 kg tych wyrobów.

W 2021 r. ogółem zebrano selektywnie **7 942,469 Mg** odpadów komunalnych. Masę odpadów w poszczególnych frakcjach przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4.15-2 Masa odpadów zebranych, w podziale na poszczególne frakcje

Lp.	Kod i rodzaj odpadu zebranego selektywnie w 2021 r.	Ilość w Mg
1	2	3
1.	15 01 01 opakowania z papieru i tektury	596,490
2.	15 01 02 opakowania z tworzyw sztucznych	473,520
3.	15 01 04 opakowania z metali	16,301
4.	15 01 06 zmieszane odpady opakowaniowe	97,800
5.	15 01 07 opakowania ze szkła	391,760
6.	16 01 03 zużyte opony	17,015
7.	17 01 01 odpady z budowy i remontów	215,162
8.	17 01 07 zmieszane odpady z betonu, gruzu	18,840
9.	17 03 08 Papa odpadowa	3,580
10.	17 06 04 Materiały izolacyjne	0,920
11.	17 09 04 zmieszane odpady z budowy, remontów	2,720
12.	20 01 01 papier i tektura	40,980
13.	20 01 21* ² lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,412
14.	20 01 23* urządzenia zawierające freony	4,236
15.	20 01 34 baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,925

² Indeksami górnymi w postaci * oznakowane są odpady niebezpieczne.

Tabela nr 4.15-2 Masa odpadów zebranych, w podziale na poszczególne frakcje

Lp.	Kod i rodzaj odpadu zebranego selektywnie w 2021 r.	Ilość w Mg
1	2	3
16.	20 01 35* zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zaw. niebezpieczne składniki	3,616
17.	20 01 36 zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	5,515
18.	20 01 32 leki	0,757
19.	20 02 01 odpady ulegające biodegradacji	1702,940
20.	20 03 07 odpady wielkogabarytowe	491,720
21.	20 03 01 zmieszane odpady komunalne	3857,260
RAZEM:		7 942,469

* Odpady niebezpieczne

Źródło: Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

W 2022 r. ogółem zebrano selektywnie **7 107,947 Mg** odpadów komunalnych. Masę odpadów w poszczególnych frakcjach przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4.15-3 Masa odpadów komunalnych zebranych, w podziale na poszczególne frakcje

Lp.	Kod i rodzaj odpadu zebranego selektywnie w 2022 r.	Ilość w Mg
1	2	3
1.	15 01 01 opakowania z papieru i tektury	354,253
2.	15 01 02 opakowania z tworzyw sztucznych	432,820
3.	15 01 04 opakowania z metali	15,388
4.	15 01 06 zmieszane odpady opakowaniowe	97,440
5.	15 01 07 opakowania ze szkła	410,880
6.	16 01 03 zużyte opony	14,890
7.	20 01 21* ³ lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,160
8.	20 01 34 baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,868
9.	20 01 35* zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zaw. niebezpieczne składniki	1,740
10.	20 01 36 zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	3,407
11.	20 01 32 leki	0,701
12.	20 02 01 odpady ulegające biodegradacji	1627,680
13.	20 03 07 odpady wielkogabarytowe	413,660
14.	20 03 01 zmieszane odpady komunalne	3734,060
RAZEM:		7107,947

* Odpady niebezpieczne

Źródło: Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania:

- ilość odpadów zmieszanych w 2021 r. wyniosła 3 857,260 Mg, a w 2022 r. wyniosła 3 734,0600 Mg,
- Z obszaru gminy odebrano w 2021 r. 1702,940 Mg, a w 2022 r. 1 627,6800 Mg odpadów ulegających biodegradacji (zielonych),
- Ilość frakcji wydzielonych w wyniku przetwarzania odpadów komunalnych zmieszanych i przeznaczonych do składowania wyniosła 0,0000 Mg, zarówno w 2021 roku, jak i w 2022 roku.

Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych co najmniej **20% wagowo** – za rok 2021 oraz **25% wagowo** – za rok 2022.

Zgodnie z art. 3b ust. 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są również obowiązane nie przekraczać poziomu składowania odpadów komunalnych w wysokości:

³ Indeksami górnymi w postaci * oznakowane są odpady niebezpieczne.

- **30% wagowo** – za każdy rok w latach 2025 – 2029,
- 20% wagowo – za każdy rok w latach 2030 – 2034,
- 10 % wagowo – w 2035 r. i za każdy kolejny rok w latach następnych.

Uchylone zostało Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych. W związku z powyższym nie obowiązywały żadne wymogi dotyczące osiągnięcia takich poziomów, jednak zostały one obliczone z godnie z wytycznymi otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Również na polecenie urzędu Marszałkowskiego został obliczony poziom składowania odpadów komunalnych za lata 2020 i 2021, pomimo braku wskaźników za te lata.

W 2021 roku Gmina Solec Kujawski osiągnęła następujące poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, poziom składowania odpadów komunalnych, poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Tabela nr 4.15-4 Osiągnięte przez Gminę Solec Kujawski poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami

Lp.	Parametr	Osiągnięty poziom [%]	
		2021 r.	2022 r.
1	2	3	4
1	Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%]	35,15	36,37
2	Poziom składowania odpadów komunalnych za 2020 rok [%]	0,00	0,00
3	Poziom składowania odpadów komunalnych za 2021 rok [%]	0,01	0,00
4	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych [%] *	98,46	-
5	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania [%] *	0,00	-

*poziomy nie są obowiązkowe, uchylone zostały określające je Rozporządzenia.

Z powyższego wynika, że zarówno w 2021, jak i 2022 roku Gmina Solec Kujawski osiągnęła wymagane przez Ministerstwo Środowiska i Klimatu poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz poziom składowania odpadów komunalnych.

4.16 Podsumowanie

Priorytety i zadania przyjęte do realizacji w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” a następnie w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030” należy uznać za słuszne i niezbędne w celu zachowania obecnego stanu środowiska oraz w celu jego poprawy.

Raport z wykonania „Programu ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” oraz „Programu ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030” jest raportem obejmującym lata 2021-2022.

Zadania przewidziane do realizacji przez Urząd Miejski w Solcu Kujawskim w latach 2021-2022 były częściowo kontynuowane z okresu 2019-2020 lub zostały rozpoczęte i będą kontynuowane w latach następnych. W roku 2021 realizacja części zadań była utrudniona ze względu na panującą epidemię koronawirusa.

W przypadku zadań długoterminowych ich realizacja była i jest wykonywana zgodnie z założeniami przyjętymi w w/w „Programie ochrony środowiska”.

W chwili obecnej można stwierdzić, że „Program ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 17 grudnia 2021 r. oraz „Program ochrony środowiska dla Gminy Solec Kujawski do roku 2030” w okresie od 17 grudnia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. na terenie Gminy Solec Kujawski realizowany był w miarę możliwości finansowych dobrze.

